

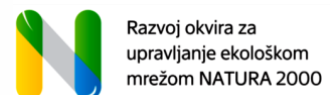

KRKA
Nacionalni park
National Park

Plan upravljanja zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže: područje ekološke mreže Krka i okolni plato i pridružena zaštićena područja (PU 7006) 2023.-2032.

Šibenik, 27. rujna 2023.

Naziv projekta	Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000
Oznaka projekta	KK.06.5.2.03.0001
Element projekta	E1 - Planiranje upravljanja ekološkom mrežom Natura 2000
Projektna aktivnost/podaktivnost	A 1.1. Izrada konačnih nacrtu PU kroz participativni proces planiranja i izrada nacrtu programa zaštite šuma
Ugovor	Ugovor o javnoj nabavi pružanja usluge „Usluga izrade planova upravljanja područjima ekološke mreže Natura 2000 i zaštićenim područjima – Grupa 5: izrada planova upravljanja iz skupine 5“ Evidencijski broj nabave 805/02-19/15JN
Dokument:	Plan upravljanja (7006): područje ekološke mreže Krka i okolni plato i pridružena zaštićena područja
Izrađivači Plana upravljanja:	 <p>KRKA Nacionalni park National Park</p> <p>Javna ustanova “Nacionalni park Krka”(JU NP Krka)</p> <p>Javna ustanova PRIRODA Šibensko-kninske županije</p> <p>Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim dijelovima prirode Šibensko-kninske županije – Priroda (JU Priroda ŠKŽ)</p> <p>REPUBLIKA HRVATSKA Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja</p> <p>Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja Uprava za zaštitu prirode Zavod za zaštitu okoliša i prirode</p> <p>Jedinica za provedbu projekta - WYG savjetovanje d.o.o.</p> <p>UDRUGA / ASSOCIATION</p> <p>Udruga BIOM</p> <p>UDRUGA ZA PRIRODU, OKOLIŠ I ODRŽIVI RAZVOJ</p> <p>Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj Sunce</p> <p>SAFEGE d.o.o.</p>
Voditelj izrade PU 7006:	Udruga BIOM

Sadržaj

Popis tablica	3
Popis slika	4
Popis kratica	5
1. UVOD I KONTEKST	6
1.1. Svrha plana upravljanja.....	6
1.2. Opseg plana upravljanja	7
1.3. Zakonodavni okvir upravljanja	8
1.3.1. Zaštićena područja: značajni krajobrazi	9
1.3.2. Ekološka mreža	9
1.4. Institucionalni okvir upravljanja	9
2. PROCES PLANIRANJA I UKLJUČIVANJE DIONIKA	14
3. OPIS PODRUČJA	18
3.1. Opće informacije	18
3.2. Klima	19
3.3. Bioraznolikost i ostale prirodne vrijednosti	19
3.3.1. Područje ekološke mreže HR1000026 Krka i okolni plato.....	21
3.3.2. Zaštićeno područje - Značajni krajobraz Čikola	29
3.3.3. Zaštićeno područje - Značajni krajobraz Krka – gornji tok	32
3.4. Kulturna baština.....	34
3.5. Korištenje prostora	36
3.5.1. Socio-ekonomske značajke.....	36
3.5.2. Postojeći oblici korištenja	36
3.5.3. Pritisci i prijetnje.....	37
4. UPRAVLJANJE	40
4.1. Vizija.....	40
4.2. Tema A. Očuvanje prirodnih vrijednosti	40
4.2.1. Evaluacija stanja teme A.....	41
4.3. Tema B. Upravljanje posjećivanjem, interpretacija i edukacija	72
4.3.1. Evaluacija stanja teme B.....	72

4.4.	Tema C. Razvoj kapaciteta javne ustanove	78
4.4.1.	<i>Evaluacija stanja teme C</i>	78
4.5.	Relacijski tablice između ciljeva, mjera očuvanja i aktivnosti upravljanja	85
4.6.	Relacijska tablica između tema plana upravljanja i aktivnosti za područja ekološke mreže i zaštićeno područje	103
4.7.	Upravljačka zonacija	104
4.8.	Financijske potrebe za provedbu plana upravljanja	117
5.	PRILOZI	121
	Prilog I. Pregled zastupljenosti područja jedinica lokalne samouprave u obuhvatu područja EM HR1000026 Krka i okolni plato	121
	Prilog II. Pregled dionika koji su se odazvali pozivu za uključivanje u izradu plana upravljanja	122
6.	LITERATURA	124

Popis tablica

Tablica 1. Područja obuhvaćena Planom upravljanja 7006 (prema Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/2019) i Bioportalu, 2021)	7
Tablica 2. Nadležnosti javnih ustanova za upravljanje i donošenje plana upravljanja područjem ekološke mreže.....	10
Tablica 3. Popis provedenih radionica	15
Tablica 4. Ciljne vrste ptica na području obuhvaćenim Planom upravljanja.....	19
Tablica 5. Pritisci i prijetnje identificirani na područjima obuhvaćenim PU 7006 te vrijednosti EM na koje utječu.....	37
Tablica 6. Trend populacije, ciljevi očuvanja i stupanj očuvanosti ptica za područje HR1000026 Krka i okolni plato.....	43
Tablica 7. Relacijska tablica između ciljeva, mjera očuvanja i aktivnosti upravljanja za POP Krka i okolni plato	85
Tablica 8. Relacijska tablica između tema plana upravljanja i aktivnosti prema područjima	103
Tablica 9. Površina i udio površine pojedinih zona i podzona unutar Značajnog krajobrazza Krka – gornji tok	109
Tablica 10. Površina i udio površine pojedinih zona i podzona unutar Značajnog krajobrazza Vodeni tok i kanjon Čikole	115
Tablica 11. Procjena financijskih sredstava potrebnih za provođenje Plana upravljanja za provedbu aktivnosti - pregled po temama.....	117
Tablica 12. Procjena financijskih sredstava potrebnih za provođenje Plana upravljanja - pregled po posebnim ciljevima	118
Tablica 13. Procjena financijskih sredstava potrebnih za provođenje Plana upravljanja - pregled po prioritetima po temama	119
Tablica 14. Procjena financijskih sredstava potrebnih za provođenje Plana upravljanja - pregled po prioritetima.....	119
Tablica 15. Procjena financijskih sredstava potrebnih za provođenje Plana upravljanja - pregled po tipu aktivnosti	120
Tablica 16. Procjena financijskih sredstava potrebnih za provođenje Plana upravljanja - pregled po područjima	120

Popis slika

Slika 1. Karta zaštićenih područja i područja ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja PU 7006 područje ekološke mreže Krka i okolni plato i pridružena zaštićena područja	8
Slika 2. Organizacijska shema Javne ustanove NP Krka i broj zaposlenika na dan 30.06.2023.	12
Slika 3. Organizacijska shema Javne ustanove Priroda ŠKŽ.....	13
Slika 4. Preklapanje zaštićenih područja i područja ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja	18
Slika 5. Nacrt špilje Topla pećina	31
Slika 6. Upravljačka zonacija značajnog krajobraza „Krka-gornji tok“	110
Slika 7. Upravljačka zonacija značajnog krajobraza Vodeni tok i kanjon Čikole	116

Popis kratica

Kratica	Značenje
EM	Ekološka mreža
EU	Europska unija
HE	Hidroelektrana
HEP ODS	Hrvatska elektroprivreda Operator distribucijskog sustava d.o.o.
HOPS	Hrvatski operator prijenosnog sustava
HŠ	Hrvatske šume d.o.o.
JLS	Jedinica lokalne samouprave
JU	Javna ustanova
JU NP Krka	Javna ustanova Nacionalni park Krka
JU Priroda ŠKŽ	Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim dijelovima prirode Šibensko-kninske županije Priroda
NN	Narodne novine
OPEM	Ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu
OPG	Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo
POP	Područje očuvanja značajno za ptice
POVS	Područje očuvanja značajno za stanišne tipove i vrste
PSZV	Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama
PU	Plan upravljanja
SDF	Obrazac Natura 2000 - standard data form
ŠKŽ	Šibensko-kninska županija
UEM	Uredba o ekološkoj mreži
VE	Vjetroelektrana
ZZP	Zakon o zaštiti prirode

1. UVOD I KONTEKST

Plan upravljanja zaštićenim područjem i/ili područjem ekološke mreže je akt planiranja kojim se utvrđuje stanje zaštićenog područja i/ili područja ekološke mreže te određuju ciljevi upravljanja i/ili očuvanja, aktivnosti za postizanje ciljeva i pokazatelji provedbe plana (Zakon o zaštiti prirode NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19).

Plan upravljanja zaštićenim područjima i područjem ekološke mreže (PU 7006): Krka i okolni plato i pridružena zaštićena područja za razdoblje 2023. – 2032. godine donijelo je Upravno vijeće Javne ustanove Nacionalni park Krka na sjednici održanoj 27. rujna 2023. te Upravno vijeće Javne ustanove za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim dijelovima prirode Šibensko-kninske županije Priroda na sjednici održanoj 25. rujna 2023., uz izdanu suglasnost Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (MINGOR) i provedenu proceduru javne rasprave (od 17. kolovoza do 18. rujna 2023. u JU NP Krka i od 23. kolovoza do 22. rujna u JU Priroda ŠKŽ). Plan upravljanja stupa na snagu nakon dobivene suglasnosti MINGOR-a.

Ovaj plan upravljanja obuhvaća cijelo područje ekološke mreže HR1000026 Krka i okolni plato te zaštićena područja Značajni krajobraz Čikola i Značajni krajobraz Krka – gornji tok u dijelovima koji se nalaze izvan Nacionalnog parka Krka.

Plan upravljanja izrađen je u sklopu projekta „Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000“, kao dio usluge izrade planova upravljanja područjima ekološke mreže Natura 2000 i zaštićenim područjima iz Grupe 5. Projekt je sufinanciran iz Europskog kohezijskog fonda kroz Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. Korisnik projekta je Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, dok su suradnici na projektu javne ustanove koje upravljaju zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže. Glavna svrha Projekta je doprinos postizanju ciljeva i uspostavljanju mjera očuvanja za ciljne vrste i stanišne tipove ekološke mreže Natura 2000 u Republici Hrvatskoj, dok je njegov osnovni cilj uspostava okvira za učinkovito upravljanje ekološkom mrežom.

1.1. SVRHA PLANA UPRAVLJANJA

Plan upravljanja zaštićenim područjem i/ili područjem ekološke mreže je strateški dokument Javne ustanove kojim se utvrđuje stanje zaštićenog područja i/ili područja ekološke mreže te određuju ciljevi upravljanja, aktivnosti za postizanje ciljeva i pokazatelji provedbe plana upravljanja. Plan upravljanja određuje razvojne smjernice, način izvođenja zaštite, korištenja i upravljanja zaštićenim područjem, te smjernice za zaštitu i očuvanje prirodnih vrijednosti zaštićenog područja uz uvažavanje potreba lokalnog stanovništva.

Plan upravljanja se donosi za razdoblje od deset godina uz mogućnost izmjene i/ili dopune nakon pet godina. Plan upravljanja zaštićenim područjima i ekološkom mrežom donose javne ustanove nadležne za upravljanje zaštićenim područjima i ekološkom mrežom sukladno nadležnostima koje utvrđuje Zakon o zaštiti prirode i Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19). Plan upravljanja se provodi kroz godišnje programe zaštite, očuvanja, korištenja i promicanja zaštićenog područja.

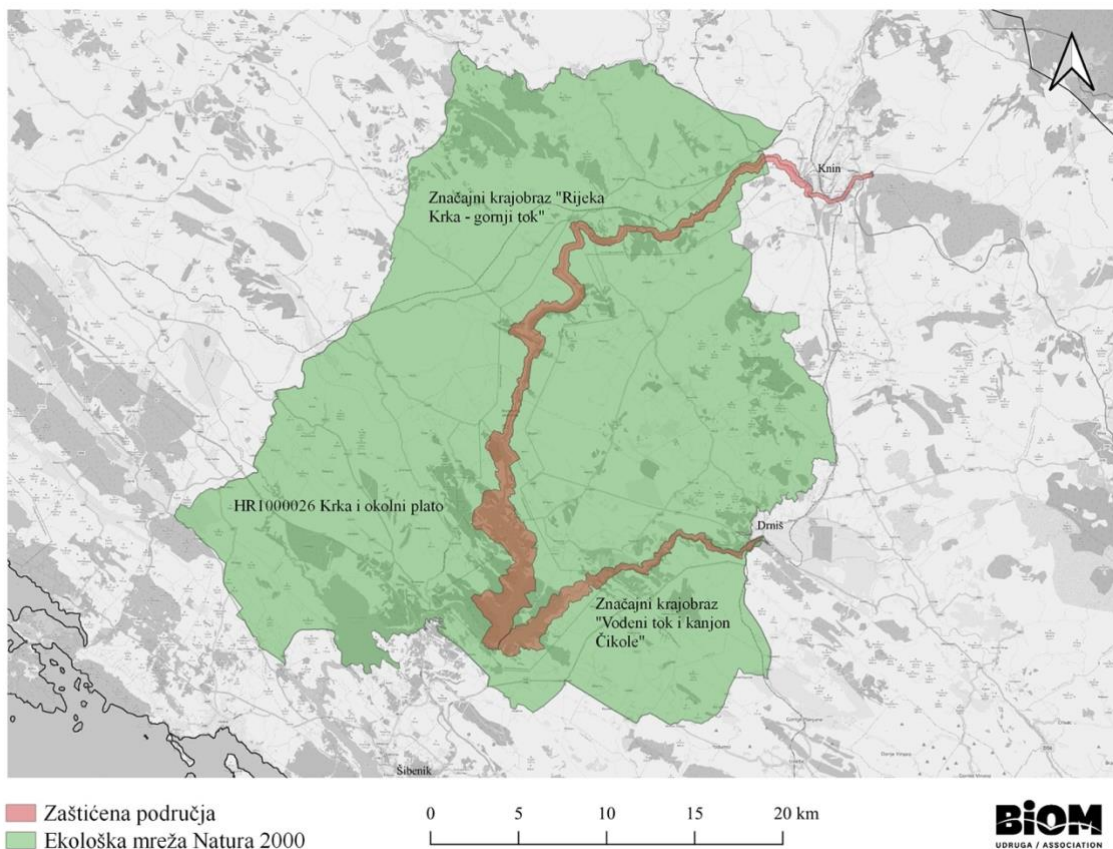
1.2. OPSEG PLANA UPRAVLJANJA

Plan upravljanja pod šifrom 7006 obuhvaća područje ekološke mreže HR1000026 Krka i okolni plato te zaštićena područja Značajni krajobraz Čikola i Značajni krajobraz Krka – gornji tok (Tablica 1., Slika 1.). Područje ekološke mreže HR1000026 Krka i okolni plato preklapa se i sa Nacionalnim parkom „Krka“, no upravljanje tim zaštićenim područjem nije predmet ovog Plana upravljanja.

Predmet ovog plana nisu dijelovi dva značajna krajobraza koji se preklapaju s NP Krka. Oni su predme Plana upravljanja 6005 šire područje NP Krka.

Tablica 1. Područja obuhvaćena Planom upravljanja 7006 (prema Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/2019) i Bioportalu, 2021)

Kategorija zaštite	Identifikacijski broj područja /Reg. broj iz Upisnika zaštićenih područja	Naziv područja EM/ZP	Površina [ha]	Akt o proglašenju
Područja očuvanja značajnih za ptice (POP)	HR1000026	Krka i okolni plato	87.710,36	Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/2019)
Značajni krajobraz	193	Čikola	1.139,90	Odluka o proglašenju br. Z.S.-6494/1-67., Službeni vjesnik općine Drniš, Knin i Šibenik 19/67
Značajni krajobraz	12	Krka-gornji tok	3.881,60	Zemaljski zavod za zaštitu prirode Zagreb, Odluka o proglašenju br. 397/48.

Slika 1. Karta zaštićenih područja i područja ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja PU 7006 područje ekološke mreže Krka i okolni plato i pridružena zaštićena područja

Izvor: Bioprotal

1.3. ZAKONODAVNI OKVIR UPRAVLJANJA

Pravni propisi relevantni za provođenje upravljanja područjem ekološke mreže HR1000026 Krka i okolni plato i zaštićenim područjima Značajni krajobraz Čikola i Značajni krajobraz Krka – gornji tok su Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19) i Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže. Prema Zakonu o zaštiti prirode područjima ekološke mreže upravljaju nadležne javne ustanove. Područjem ekološke mreže koje je ujedno zaštićeno u kategoriji nacionalnog parka ili se nalazi unutar granica nacionalnog parka upravlja javna ustanova nadležna za upravljanje nacionalnim parkom. Područjem ekološke mreže koje je zaštićeno u ostalim kategorijama ili nije zaštićeni dio prirode upravlja javna ustanova za upravljanje ostalim zaštićenim područjima. Područjem ekološke mreže koje se proteže na području više jedinica područne (regionalne) samouprave zajednički upravljaju javne ustanove za upravljanje ostalim zaštićenim područjima tih jedinica područne (regionalne) samouprave. Upravljanje zaštićenim područjem i područjima ekološke mreže se provodi na temelju plana upravljanja. Plan upravljanja područjem ekološke mreže koja se proteže na području više jedinica područne (regionalne) samouprave zajednički donose upravna vijeća svih javnih ustanova koje njime upravljaju.

1.3.1. Zaštićena područja: značajni krajobrazi

Prema Zakonu o zaštiti prirode, značajni krajobraz je prirodni ili kultivirani predjel velike krajobrazne vrijednosti i bioraznolikosti i/ili georaznolikosti ili krajobraz očuvanih jedinstvenih obilježja karakterističnih za pojedino područje. U njemu su dopušteni zahvati i djelatnosti koje ne narušavaju obilježja zbog kojih je proglašen.

Tok rijeke Krke od Bilušić slapa do podnožja Skradinskog buka koji obuhvaća dio današnjeg značajnog krajobraza proglašen je prirodnom rijetkosti 1948. godine. Naknadno je rijeka Krka, od slapa Krčić do podnožja Skradinskog buka, s priobalnim pojasom u širini od sto metara, u kanjonskom dijelu do njegova grebena, 1962. proglašena rezervatom prirodnih predjela. Konačnim proglašenjem Nacionalnog parka „Krka“ 1985. godine te izmjenom njegove granice 1997., uzvodni dio toka Krke od slapa Krčić do granice NP „Krka“ ostao je u kategoriji značajnog krajobraza.

Kanjon Čikole i njen vodeni tok zaštićeni su kao značajni krajobraz od 1967. u dužini od mosta u Drnišu do ušća u Krku.

1.3.2. Ekološka mreža

Ekološka mreža Natura 2000 (EM) je koherentna europska ekološka mreža sastavljena od područja u kojima se nalaze prirodni stanišni tipovi i staništa divljih vrsta od interesa za Europsku uniju, a omogućuje očuvanje ili, kad je to potrebno, povrat u povoljno stanje očuvanja određenih prirodnih stanišnih tipova i staništa vrsta u njihovu prirodnom području rasprostranjenosti (ZZP). Temelji se na EU direktivama o prirodi (Direktiva o staništima i Direktiva o pticama), a područja se odabiru i proglašavanju na osnovi propisanih stručnih kriterija. Kod upravljanja područjima EM u obzir se uzimaju interesi i dobrobit ljudi koji u njima žive.

Ekološka mreža se sastoji od područja očuvanja značajnih za ptice (POP) za koje se utvrđuju ciljne vrste ptica, te područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove (POVS) za koje se utvrđuju ciljni stanišni tipovi i ciljne vrste biljaka i životinja (osim ptica). Isti prostor može biti proglašen u jednoj ili obje kategorije područja EM. Područja ekološke mreže, ciljne vrste i ciljni stanišni tipovi u pojedinim područjima te nadležnost javnih ustanova za upravljanje područjima EM propisani su Uredbom o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže.

Za svako se područje EM propisuju ciljevi i mjere očuvanja za ciljne vrste i ciljne stanišne tipove. Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima EM (NN 25/20, 38/20) propisuje ciljeve i mjere očuvanja za područja očuvanja značajna za ptice. Propisane mjere očuvanja provode se u okviru planskih dokumenata gospodarenja prirodnim dobrima, dokumenata prostornog uređenja, planova upravljanja zaštićenim područjem i/ili područjem ekološke mreže, planova upravljanja strogo zaštićenim vrstama te kod provedbe zahvata i/ili aktivnosti koji bi mogli utjecati na ciljeve njihova očuvanja. Osim kroz planove upravljanja, očuvanje područja EM osigurava se i kroz postupak Ocjene prihvatljivosti za EM svih planova, programa i zahvata koji mogu imati značajan utjecaj na područje EM (OPEM).

1.4. INSTITUCIONALNI OKVIR UPRAVLJANJA

Javne ustanove nadležne za upravljanje područjem ekološke mreže HR1000026 Krka i okolni plato te zaštićenim područjima Značajni krajobraz Čikola i Značajni krajobraz Krka – gornji tok su Javna ustanova Nacionalni park Krka i Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim dijelovima prirode Šibensko-kninske županije – Priroda. Sukladno Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže područjima ekološke mreže upravlja jedna ili više javnih

ustanova. U slučaju kada jednim područjem ekološke mreže upravljaju dvije ili više javnih ustanova nadležnost upravljanja tim područjem je utvrđena prema mjesnoj nadležnosti, granicama parka prirode, granicama nacionalnog parka, granicama područja ekološke mreže, granicama teritorijalnog mora RH. Nadležnosti javnih ustanova za upravljanje područjem ekološke mreže HR1000026 Krka i okolni plato prikazane su u Tablici 2.

Tablica 2. Nadležnosti javnih ustanova za upravljanje i donošenje plana upravljanja područjem ekološke mreže

Identifikacijski broj područja	Naziv područja	Javna ustanova nadležna za upravljanje područjem	Nadležnost
HR1000026	Krka i okolni plato	Javna ustanova Nacionalni park Krka	unutar granica POVS HR2000918 Šire područje NP Krka i POVS HR2001492 Bunari
		Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim dijelovima prirode Šibensko-kninske županije – Priroda	prema mjesnoj nadležnosti

Nadležnost Javne ustanove Nacionalni park Krka (u daljnjem tekstu: JU NP Krka) za područje ekološke mreže HR1000026 Krka i okolni plato je unutar granica POVS HR2000918 Šire područje NP Krka i POVS HR2001592 Bunari. Nadležnost JU NP Krka za Značajni krajobraz Krka – gornji tok i Značajni krajobra Vodeni tok i kanjon Čikole je u dijelu koji se preklapa s Nacionalnim parkom Krka te su ta područja obuhvaćena Planom upravljanja 6005 Nacionalni park Krka i šire područje.

Osnivač Javne ustanove je Republika Hrvatska a osnivačka prava i dužnosti u ime Republike Hrvatske obavlja tijelo državne uprave nadležno za zaštitu prirode, tj. nadležno Ministarstvo.

Sukladno Zakonu o zaštiti prirode, djelatnost Javne ustanove je zaštita, održavanje i promicanje zaštićenog područja u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, nadziranje provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravlja te sudjelovanje u prikupljanju podataka u svrhu praćenja stanja očuvanosti prirode (monitoring).

Tijela Ustanove su upravno vijeće i ravnatelj. Javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim područjima upravlja upravno vijeće. Upravno vijeće ima najviše pet članova, a sastav, način izbora, broj članova i trajanje njihova mandata, način donošenja odluka upravnog vijeća uređuje se aktom o osnivanju i statutom. Upravno vijeće donosi: Statut, Poslovnik o svom radu, Plan upravljanja, Godišnji program zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja te prati njegovo izvršavanje, godišnji financijski plan i godišnji obračun. Upravno vijeće raspisuje javni natječaj za izbor ravnatelja, raspisuje javni natječaj te imenuje i razrješava stručnog voditelja, glavnog čuvara prirode, čuvare prirode i čelnike unutarnjih ustrojstvenih jedinica. Upravno vijeće donosi: pravilnik o unutarnjem ustrojstvu, pravilnik o plaćama i druge opće akte određene aktom o osnivanju i statutom.

Sredstva za rad i obavljanje djelatnosti Javna ustanova ostvaruje iz: prihoda od naknada, državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, prihoda od korištenja zaštićenih dijelova prirode, drugih izvora utvrđenih Zakonom o zaštiti prirode i posebnim propisima. Organizacijska shema JU NP Krka prikazana je na Slici 2.

Nadležnost JU Priroda Šibensko-kninske županije (u daljnjem tekstu JU Priroda ŠKŽ) za područje ekološke mreže HR1000026 Krka i okolni plato je prema mjesnoj nadležnosti, a izvan granica POVS HR2000918 Šire područje NP Krka i POVS HR2001592 Bunari. Nadležnost JU Priroda ŠKŽ za Značajni krajobraz Krka – gornji tok je u dijelu od granice Parka prirode Dinara do granice Nacionalnog parka Krka, dok je nadležnost JU Priroda ŠKŽ za Značajni krajobra Vodeni tok i kanjon Čikole je u dijelu od mosta u Drnišu do granice Nacionalnog parka Krka.

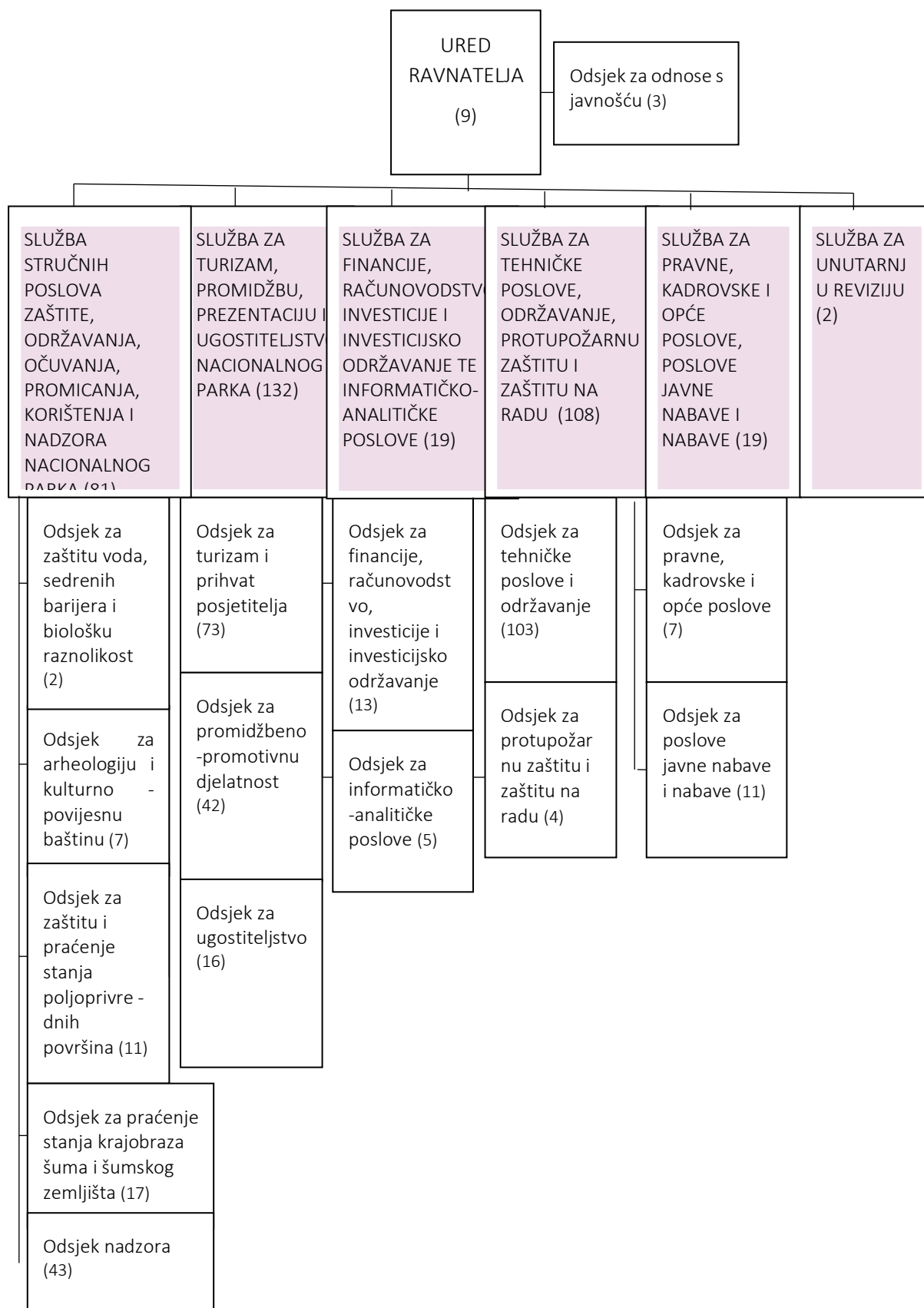
Osnivač JU Priroda ŠKŽ je Šibensko-kninska županija.

Sukladno Zakonu o zaštiti prirode, djelatnost Javne ustanove je zaštita, održavanje i promicanje zaštićenog područja u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, nadziranje provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravlja te sudjelovanje u prikupljanju podataka u svrhu praćenja stanja očuvanosti prirode (monitoring).

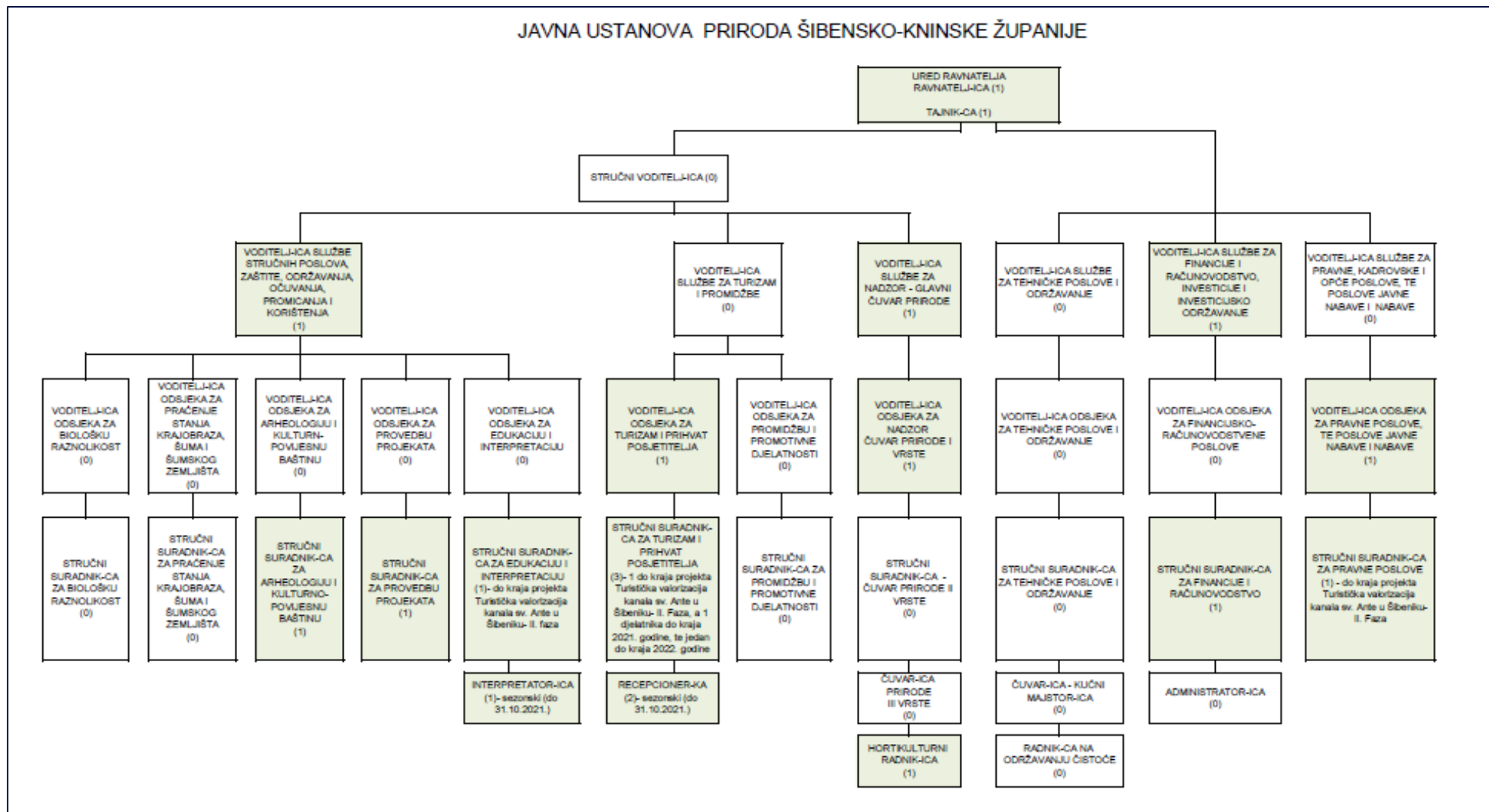
Tijela Ustanove su upravno vijeće i ravnatelj. Javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim područjima upravlja upravno vijeće. Upravno vijeće ima pet članova, a sastav, način izbora, broj članova i trajanje njihova mandata, način donošenja odluka upravnog vijeća uređuje se aktom o osnivanju i statutom. Upravno vijeće donosi: Statut, Poslovnik o svom radu, Plan upravljanja, Godišnji program zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja te prati njegovo izvršavanje, godišnji financijski plan i godišnji obračun. Upravno vijeće raspisuje javni natječaj za izbor ravnatelja, raspisuje javni natječaj te imenuje i razrješava stručnog voditelja, glavnog čuvara prirode, čuvare prirode i čelnike unutarnjih ustrojstvenih jedinica. Upravno vijeće donosi: pravilnik o unutarnjem ustrojstvu, pravilnik o plaćama i druge opće akte određene aktom o osnivanju i statutom.

Sredstva za rad i obavljanje djelatnosti Javna ustanova ostvaruje iz proračuna Šibensko-kninske županije, prihoda od korištenja zaštićenih prirodnih područja, prihoda od naknada, prihoda ostvarenih vlastitom djelatnošću i drugih izvora u skladu sa zakonom i posebnim propisima. Organizacijska shema JU NP Krka prikazana je na Slici 3.

Obje Javne ustanove surađuju s brojnim institucijama, organizacijama i drugim dionicima u ostvarivanju ciljeva očuvanja prirode.

Slika 2. Organizacijska shema Javne ustanove NP Krka i broj zaposlenika na dan 30.06.2023.

Slika 3. Organizacijska shema Javne ustanove Priroda ŠKŽ

2.PROCES PLANIRANJA I UKLJUČIVANJE DIONIKA

Proces izrade ovog Plana upravljanja započeo je 2020. godine, a koordinirale su ga Javna ustanova Priroda ŠKŽ i Javna ustanova NP Krka uz sudjelovanje predstavnika Uprave za zaštitu prirode i Zavoda za zaštitu okoliša i prirode Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja Republike Hrvatske, kroz stručno vodstvo Udruge Biom kao dio konzorcija kojeg je sačinjavao i SAFEGE d.o.o. i Udruga Sunce, angažiranog od strane MINGOR-a. Proces se temeljio na principima participativnog planiranja i adaptivnog upravljanja, te je proveden po nacionalnim Smjernicama za planiranje upravljanja zaštićenim područjima i/ili područjima ekološke mreže (MINGOR, 2020.).

U svrhu izrade Plana upravljanja, uz Smjernice, koristila se i sva dostupna relevantna literatura te dokumentacija dostavljena od strane Naručitelja, a koja je uključivala nacrt ciljeva i mjera očuvanja te zonacije rasprostranjenosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova za područje ekološke mreže HR1000026 Krka i okolni plato. Osim toga, korišten je nacrt Plana upravljanja zaštićenim područjima prirode kojima upravlja Javna ustanova Priroda ŠKŽ iz 2014. godine, Plan upravljanja NP Krka za period od 2011.-2020. godine, rezultati dioničkih i internih radionica i sastanaka te znanja i iskustva djelatnika javne ustanove te uključenih stručnjaka.

Sam proces je bio strukturiran i facilitiran te se provodio kroz niz internih radionica i sastanaka Javne ustanove, Udruge Biom i MINGOR-a, radionica s dionicima, konzultacija s pojedinačnim stručnjacima i dionicima, te javne rasprave. Radionice koje su se tematski i prostorno poklapale s Planom upravljanja za područje ekološke mreže i zaštićena područja 6005 Nacionalni park Krka i šire područje su provedene zajedno tj. na istoj radionici su se obrađivale teme oba plana upravljanja.

Na početku procesa je napravljena analiza dionika. Najprije je izrađena lista od 103 dionika koji gravitiraju ili imaju interes nad obuhvaćenim područjem, a koja je podijeljena prema kategorijama ovisno o vrsti subjekta i karakteru odnosa. Prema tako postavljenom okviru, za pojedina tijela, institucije, organizacije, poslovne subjekte i pojedince analizirao se odnos između dionika i zaštićenog područja i/ili ekološke mreže, stupanj utjecaja dionika na različite segmente upravljanja i interes za sudjelovanje u procesu izrade Plana. Na temelju analize je za sve dionike određena metoda njihovog uključivanja (radionice, sastanci, strukturirani i polustrukturirani razgovori, ankete). Dionike koje se nije uključilo u proces se informiralo o procesu izrade plana upravljanja. Detaljan i opsežan pristup analizi ujedno se temeljio na dobrom poznavanju područja i višegodišnjoj suradnji javnih ustanova s dionicima na području. Od izrazite važnosti bilo je i prethodno iskustvo procesa izrade strateških dokumenata obje javne ustanove.

JU NP Krka je u zadnjih nekoliko godina imala niz projekata koji su se bavili i uključivanjem dionika u procese izrade strateških dokumenata, a kroz koje je razvijen dobar odnos s većinom dionika, posebice na području Nacionalnog parka Krka. Nedugo prije započinjanja procesa izrade ovog plana upravljanja je završena izrada Akcijskog plana upravljanja posjetiteljima za područje NP Krka prilikom čega su konzultirani mnogobrojni dionici.

Od sveukupne liste dionika (njih 103) rezultati analize su za njih 66 pokazali potrebu pozivanja predstavnika s ciljem aktivnog uključivanja u proces izrade PU kroz dioničke radionice. Zbog ključne uloge ovih dionika, za svakog je ostavljena i mogućnost pojedinačnog sastanka. Mogućnost sastanka kao oblik uključivanja u proces predložena je i za manji drugih na listi identificiranih dionika (15). Oni su svi važni jer svojim

interesom, djelovanjem, znanjem i/ili iskustvom mogu utjecati na specifične segmente u procesu izrade plana upravljanja. Kada je riječ o kategorijama koje uključuju veliki broj dionika niskog utjecaja, kod jednog dijela dionika kao metoda uključivanja su predložene ankete i razgovori, dok se za preostale koristilo informiranje kao najprikladnija metoda (objave na služenoj web stranici, slanje e-mail obavijesti i sl.).

Interne radionice služile su s jedne strane kao priprema za dioničke radionice gdje su se zajedno s dionicima raspravile ključne komponente Plana, a s druge strane za analizu rezultata s dioničkih radionica. Dodatno su se dionici imali prilike uključiti i putem ispunjavanja upitnika koji je upućen na 64 adrese te je prikupljeno 37 odgovora, te putem javne rasprave.

Ukupno je provedeno 6 dioničkih i 6 internih radionica (Tablica 3.) te niz konzultacija tijekom cijelog procesa. Na dioničkim radionicama su se komentirale vrijednosti i prijetnje za područja ekološke mreže i zaštićenih područja NP Krka, ZK Čikola i ZK Krka-gornji tok, raspravio se prijedlog vizije, tema i ciljeva te potrebnih aktivnosti i suradnika. Šesta dionička radionica bila je posvećena upravljačkoj zonaciji. Poziv na dioničke radionice dostavljen je putem emaila na adrese svih relevantnih dionika, a na samim dioničkim radionicama sudjelevalo je ukupno 218 sudionika (dionika i izrađivača plana) (Popis dionika u Prilogu III).

Tablica 3. Popis provedenih radionica

Datum	Radionica	Tema	Broj pozvanih dionika	Broj sudionika
27-28.8.2020.	Interna radionica	Analiza dionika, struktura procesa, SWOT analiza		16
07.04.2021. (online)	Dionička radionica	Vrijednosti, prijetnje, vizija	126	68
25.05.2021. (online)	Interna radionica	Vrijednosti, prijetnje, vizija		
14.07.2021.	Dionička radionica	Aktivnosti – vodeni ekosustavi	68	25
17.09.2021.	Interna radionica	Aktivnosti – vodeni ekosustavi		15
24.09.2021.	Dionička radionica	Aktivnosti – kamenjarski ekosustavi	69	23
23.11.2021.	Dionička radionica	Aktivnosti – posjećivanje, edukacija, interpretacija i kulturna baština	65	38
24.11.2021.	Interna radionica	Aktivnosti – posjećivanje, edukacija, interpretacija i kulturna baština		19
23.02.2022.	Dionička radionica	Aktivnosti – podzemni ekosustavi	41	36
21.04.2022.	Dionička radionica	Upravljačka zonacija	68	28
08.07.2022.	Interna radionica	Razvoj kapaciteta JU		3

Datum	Radionica	Tema	Broj pozvanih dionika	Broj sudionika
01.09.2022.	Interna radionica	Aktivnosti – svi ekosustavi	126	12
11.09.2023.	Dionička radionica	Prezentacija nacrtu prijedloga Plana upravljanja	211	42

Analizom ispunjenih upitnika ustanovljeno je da se kao prijetnja i pritisak na područje ZK Krka-gornji tok najviše spominje zagađenje uslijed otpadnih voda grada Knina, izostanak rada pročišćivača grada Knina¹, kninske lagune kao izvor zagađenja, divlji deponiji te zapuštenost područja. Na području Čikole, osim zagađenja vode i ilegalnih deponija, spominje se i manjak nadzora i uznemiravanje na stjenovitim staništima. Za područja EM Krka-okolni plato kao prijetnja i pritisak se navode lov, krivolov, opasnost od požara, povećan promet, promjene staništa, turizam, zapuštanje travnjaka i sukcesija, uklanjanje starih i osušenih stabala te vjetroelektrane. Kao dodatne vrijednosti područja ZK prepoznate su kulturna baština i to posebno lokaliteti Bogočin, dalmatska Gradina i Pećine u Brini. Osim toga, kao vrijednost na području EM je spomenuta sama sjevernodalmatinska krška zaravan i mediteranske lokve. Za održivost se smatra ključnim planiranje i održavanje posjetiteljske infrastrukture, stvaranje dodatnih posjetiteljskih sadržaja, suradnja s NP Krka i suradnja s lokalnom zajednicom, kažnjavanje neadekvatnog zbrinjavanja otpada i otpadnih voda, poticanje ekstenzivnog stočarstva i podrška u plasmanu domaćih proizvoda te edukacija stanovništva o potrebi razvoja održivog okoliša. Za područje EM izdvajaju se i suradnje s vatrogasnim društvima i davanje pozornosti vodenim kapacitetima u kršu kao što su lokve, bunari i gusterne. Prilike su prepoznate u zelenom turizmu, jačanju utjecaja stručnjaka i struke, mogućnosti korištenja EU sredstava te multidisciplinarnom pristupu.

Tijekom dioničkih radionica posebno se istaknula problematika zagađenja vodenog toka rijeke Krke na području grada Knina uslijed nedostatka pročišćivača², ali i industrijskih voda koje utječu u Krku. Osim toga, spomenuti su i stari iskopi boksita te generalna osjetljivost krškog ekosustava na podzemna i površinska zagađenja. Na području Čikole, ali i EM i to rijeke Guduče i Prokljanskom jezeru, prepoznat je i problem uslijed promjena u vodnom režimu i smanjenju dotoka slatke vode. Na tom području je i snažan pritisak zbog potencijalne izgradnje golf terena. Tijekom radionice na temu upravljačke zonacije pažnja se posvetila i velikom pritisku na prostor od strane infrastrukturnih projekata za obnovljive izvore energije. Osim već postojećih vjetroelektrana, planiraju se i mnogobrojne solarne elektrane. Osim toga, prepoznate su jake inicijative Grada Knina i Drniša u razvijanju turističke infrastrukture. Tijekom radionica prepoznata je važnost suradnje s HŠ te zajedničkog planiranja očuvanja svih vrsta i staništa koje se nalaze na prostoru kojim upravljaju HŠ, a obuhvaća i šumska i travnjačka staništa. Kao ključni dionici u budućoj suradnji su prepoznati lovačka i ribolovna društva te lokalne organizacije civilnog društva koje se bave tematikom očuvanja prirode i okoliša i održivog turizma. Tijekom radionica prepoznati su tršćaci i vlažne livade kao posebno osjetljiva, no izrazito važna staništa za ciljane vrste. Pričalo se i o problematici invazivnih vrsta riba i potrebe aktivnog rada na njihovoj kontroli te osiguravanja održivih oblika plovidbe te lova i ribolova iz čamaca.

Kao kulturna baština, osim već poznatih i istraženih kulturnih dobara i arheoloških nalazišta, prepoznati su mostovi i mlinice te nematerijalna baština kojom je ovaj kraj izrazito bogat.

¹ U vrijeme provedbe upitnika uređaj za pročišćavanje nije postojao. U međuvremenu, odnosno u trenutku usvajanja PU je uređaj za pročišćavanje u probnom radu.

² Isto.

Kao jedan od izazova uključivanja dionika tijekom izrade ovog plana upravljanja bila su i ograničenja uvjetovana epidemiološkim mjerama suzbijanja COVID-19 infekcije. Tako je prva dionička radionica provedena u online formatu, no sve ostale radionice su provedene uživo, uz strogo pridržavanje epidemioloških mjera. Odaziv na radionice je bez obzira na mjere bio zadovoljavajući, no ipak je zbog ograničenja bilo potrebno provoditi dodatne metode konzultacija, poput upitnika i bilateralnih sastanaka.

Na temelju čl. 56a i 138. stavak 6. Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19), članka 14. stavak 1. točke 3. i 12. Statuta Javne ustanove „Nacionalni park Krka“, Upravno vijeće JU NP Krka na 58. sjednici održanoj 16. kolovoza 2023. godine, te članka 16. Statuta Javne ustanove Priroda Šibensko – kninske županije, Upravno vijeće JU Priroda ŠKŽ na 38. sjednici održanoj 23. kolovoza 2023. godine, donijelo je Odluku o upućivanju prijedloga Plana upravljanja zaštićenim područjem i područjima ekološke mreže: područje ekološke mreže Krka i okolni plato i pridružena zaštićena područja (PU7006) na javnu raspravu.

Prema Smjernicama za planiranje upravljanja zaštićenim područjima i/ili područjima ekološke mreže (Verzija 1.1. UNDP, 2020), Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, a sukladno odredbama Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/14) i Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (NN 64/08) na službenim stranicama Javnih ustanova objavljen je *Poziv na javnu raspravu od 17. kolovoza do 18. rujna 2023. odnosno Obavijest o provođenju javne rasprave za Plan upravljanja zaštićenim područjima ekološke mreže: područje ekološke mreže krka i okolni plato i pridružena zaštićena područja*, kojom je javnost i zainteresirana javnost informirana o vremenskom trajanju javne rasprave, načinu sudjelovanja javnosti s prijedlozima, mišljenjima i primjedbama, javnom uvidu u prijedlog Plana upravljanja te terminu održavanja Javnog izlaganja.

Tijekom javne rasprave, javnosti i zainteresiranoj javnosti je omogućen uvid u Prijedlog plana upravljanja i to na službenim internetskim stranicama Javnih ustanova ili u njihovim službenim prostorijama. Javno izlaganje u sklopu javne rasprave o prijedlogu Plana upravljanja, održano je 11. rujna 2023. u prostorijama Gradske knjižnice „Juraj Šižgorić“ u Šibeniku (Poljana 6, 22 000 Šibenik) s početkom u 11:00 sati. O javnom izlaganju sastavljen je Zapisnik čiji je sastavni dio i evidencija prisutnih na javnom izlaganju.

U roku označenom u Obavijesti o javnom uvidu na Prijedlog Plana upravljanja zaprimljeno je 3 očitovanja, prijedloga ili primjedbi od strane 2 dionika:

- Vodnogospodarskog odjela za slivove južnog Jadrana Hrvatskih voda
- Hrvatskog operatora prijenosnog sustava d.d.

Prihvaćene primjedbe su integrirane u konačni nacrt Plana upravljanja. Izvješće s javne rasprave objavljeno je na mrežnim stranicama javnih ustanova.

Rezultati procesa uključivanja dionika integrirani su u sve elemente Plana upravljanja, a ponajprije u aktivnostima. Prijedlozi aktivnosti koje nisu u nadležnosti rada Javne ustanove integrirani su na način da su, gdje god je to bilo moguće, osmišljene aktivnosti poticanja i suradnje Javne ustanove s nadležnim institucijama.

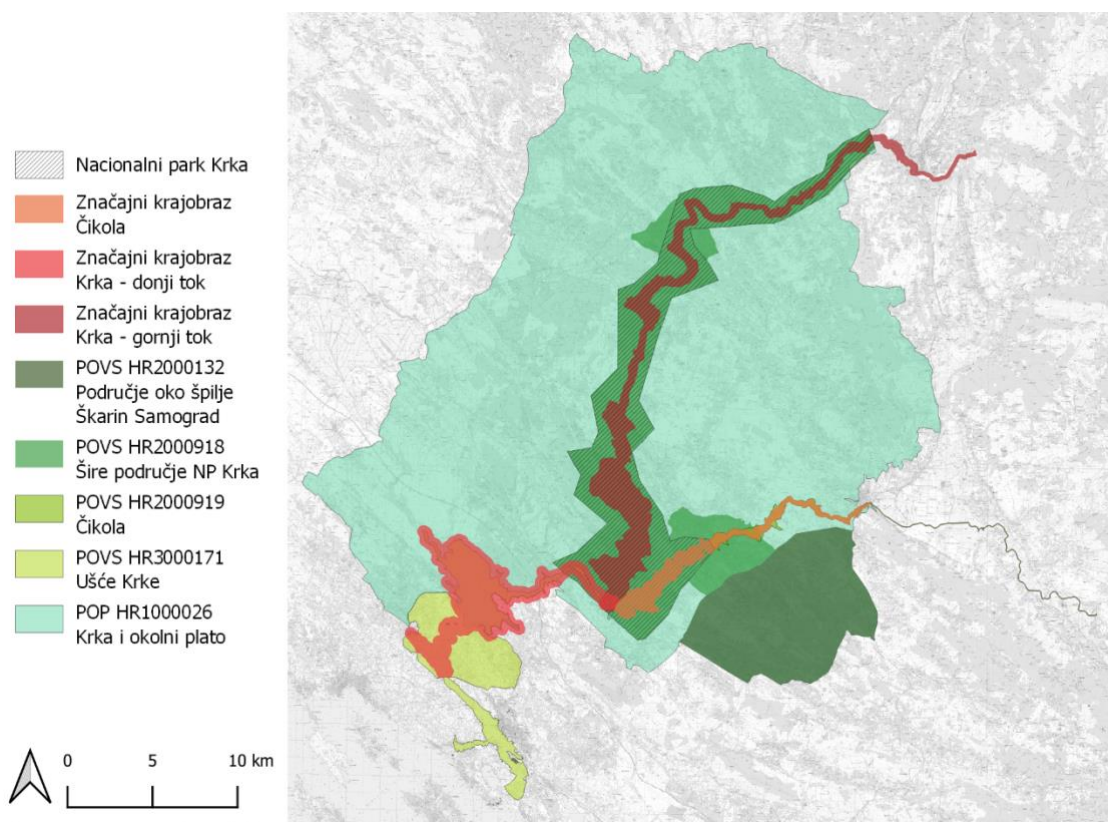
3. OPIS PODRUČJA

3.1. OPĆE INFORMACIJE

Područje ekološke mreže HR1000026 Krka i okolni plato, proglašeno u kategoriji Područja očuvanja značajnog za ptice (POP), nalazi se u Šibensko-kninskoj županiji te obuhvaća površinu od 87.710,36 ha. Obuhvaća Prokljansko jezero, Visovačko jezero, gornji tok rijeke Krke i šire okolno područje te sveukupno 11 jedinica lokalne samouprave, 5 gradova (Knin, Drniš, Skradin, Šibenik i Vodice) i 6 općina (Promina, Ervenik, Kistanje, Unešić, Bilice i Biskupija) (Prilog I). Najveće površine unutar tog područja ekološke prema jedinicama lokalne samouprave zauzimaju gradovi Knin, Drniš i Skradin.

Područje vodenog toka i kanjona Čikole proglašeno je zaštićenim 1967. godine, a obuhvaća 13 km kanjona, dubine i do 130 m, od kraja Petrova polja kod Drniša do granice NP „Krka“ tristotinjak metara nizvodno od mosta preko rijeke Čikole na cesti Pakovo Selo – Ključ. Kanjon razdvaja miljevačka sela smještenu na sjeverozapadu i Pakovo Selo i Žitnić na jugoistoku.

Značajni krajobraz Krka – gornji tok proglašen 1948. poklapa se i s područjima ekološke mreže HR2000918 Šire područje NP Krka (Područje očuvanja značajnog za vrste i stanišne tipove (POVS)) i HR1000026 Krka i okolni plato (Područje očuvanja značajno za ptice (POP)). Rijeka Krka teče od slapa Krčića do podnožja Skradinskog buka sa priobalnim pojasom u širini od 100 metara, a u kanjonskom dijelu do njegovog grebena.

Slika 4. Preklapanje zaštićenih područja i područja ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

3.2. KLIMA

Šire područje rijeke Krke se veći dio godine nalazi u cirkulacijskom području umjerenih širina i ima izražena četiri godišnja doba. Na temelju srednjeg godišnjeg hoda temperature zraka i oborine, ima umjereno toplu kišnu klimu, kojoj odgovara srednja temperatura najhladnijeg mjeseca viša od -3°C i niža od 18°C . Na čitavom području mala je vjerojatnost pojavljivanja vrlo niskih temperatura zraka. Bliže moru u sušnom razdoblju najsuši mjesec ima manje od 40 mm oborina dok u zaleđu nema tako izražene suhoće. Ljeta su vruća sa srednjom temperaturom najtoplijeg mjeseca srpnja višom od 22°C , te s prosječnom mjesečnom temperaturom višom od 10°C dulje od četiri mjeseca godišnje (Zaninović, 2007), a uobičajeno sedam mjeseci godišnje. Srednja godišnja temperatura zraka za razdoblje 1961.-90. jednaka je u Kninu i Drnišu ($12,9^{\circ}\text{C}$) dok u Šibeniku iznosi $15,1^{\circ}\text{C}$. Srednje godišnje količine oborina postupno se smanjuju idući od Knina (1 074,1 mm) prema Drnišu (1 063,2 mm) i Slapovima Krke (901,7 mm) do Šibenika (808,1 mm) (Rubinić i sur., 2013).

Zadnjih 50 godina prisutan je trend porasta temperature zraka zajedno s trendom sniženja godišnje količine oborina. Za klimatološki referentni 30-o godišnji period (1961.-90.) trend sniženja godišnjih količina oborina je 8,1 mm/100god za postaju Knin te 7,7 mm/100god za postaju Drniš, dok srednje godišnje temperature prosječno rastu $0,51^{\circ}\text{C}/100\text{god}$ na postaji Drniš i $0,21^{\circ}\text{C}/100\text{god}$ na postaji Knin (Rubinić i sur., 2013).

3.3. BIORAZNOLIKOST I OSTALE PRIRODNE VRIJEDNOSTI

Tablica 4. Ciljne vrste ptica na području obuhvaćenim Planom upravljanja

Identifikacijski broj područja	Naziv područja	Kategorija za ciljnu vrstu*	Hrvatski naziv vrste	Znanstveni naziv vrste	Status (G = gnjezdarica; P = preletnica; Z = zimovalica)	Broj parova
HR1000026	Krka i okolni plato	1	crnoprugasti trstenjak	<i>Acrocephalus melanopogon</i>	Z	50-80
		1	vodomar	<i>Alcedo atthis</i>	G	3-4
		1	vodomar	<i>Alcedo atthis</i>	Z	-
		1	jarebica kamenjarka	<i>Alectoris graeca</i>	G	400-500
		1	primorska trepteljka	<i>Anthus campestris</i>	G	150-250
		1	suri orao	<i>Aquila chrysaetos</i>	G	1
		1	bukavac	<i>Botaurus stellaris</i>	G	1-3
		1	bukavac	<i>Botaurus stellaris</i>	P	
		1	bukavac	<i>Botaurus stellaris</i>	Z	
		1	ušara	<i>Bubo bubo</i>	G	50-70
		1	ćukavica	<i>Burhinus oedicephalus</i>	G	4-10
		1	kratkoprsta ševa	<i>Calandrella brachydactyla</i>	G	30-120
		1	leganj	<i>Caprimulgus europaeus</i>	G	350-500
		1	zmijar	<i>Circaetus gallicus</i>	G	7-10
1	eja močvarica	<i>Circus aeruginosus</i>	Z	-		

Identifikacijski broj područja	Naziv područja	Kategorija za ciljnu vrstu*	Hrvatski naziv vrste	Znanstveni naziv vrste	Status (G = gnjezdarica; P = preletnica; Z = zimovalica)	Broj parova
		1	eja strnjarica	<i>Circus cyaneus</i>	Z	70-100
		1	crvenoglavi djetlić	<i>Dendrocopos medius</i>	G	5-10**
		1	mala bijela čaplja	<i>Egretta garzetta</i>	P	-
		1	mali sokol	<i>Falco columbarius</i>	Z	5-7
		1	sivi sokol	<i>Falco peregrinus</i>	G	3-5
		1	voljić maslinar	<i>Hippolais olivetorum</i>	G	15-50
		1	čapljica voljak	<i>Ixobrychus minutus</i>	G	30-50
			čapljica voljak	<i>Ixobrychus minutus</i>	P	-
		1	rusi svračak	<i>Lanius collurio</i>	G	13000-18000
		1	sivi svračak	<i>Lanius minor</i>	G	350-500
		1	ševa krunica	<i>Lullula arborea</i>	G	700-1100
		1	velika ševa	<i>Melanocorypha calandra</i>	G	120-150
		1	bukoč	<i>Pandion haliaetus</i>	P	-
		1	škanjac osaš	<i>Pernis apivorus</i>	P	1-2
		1	mali vranac	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	P	250-300
			mali vranac	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	Z	-
		1	siva štijoka	<i>Porzana parva</i>	G	-
			siva štijoka	<i>Porzana parva</i>	P	2-3
		1	riđa štijoka	<i>Porzana porzana</i>	G	4-6
			riđa štijoka	<i>Porzana porzana</i>	P	-
		1	mala štijoka	<i>Porzana pusilla</i>	P	-
		2	značajne negniježdeće (selidbene) populacije ptica (patka žličarka <i>Anas clypeata</i> , kržulja <i>Anas crecca</i> , zviždara <i>Anas penelope</i> , divlja patka <i>Anas platyrhynchos</i> , patka pupčanica <i>Anas querquedula</i> , glavata patka <i>Aythya ferina</i> , krunata patka <i>Aythya fuligula</i> , crvenokljuni labud <i>Cygnus olor</i> , liska <i>Fulica atra</i> , kokošica <i>Rallus aquaticus</i>)			<i>Fulica atra</i> 1000-1400, <i>Anytha ferina</i> 100-250

* Kategorija za ciljnu vrstu: 1 = međunarodno značajna vrsta/stanišni tip za koje su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 1. Direktive 92/43/EEZ, 2 = redovite migratorne vrste za koje su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 2. Direktive 2009/147/EZ

** Za crvenoglavog djetlića će podaci istraživanja iz 2023. biti 1-2 para (Budinski, usm., 2023) pa će po objavi istraživanja trebati ažurirati ciljeve i mjere očuvanja.

Izvor: Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19), PRILOG III., Dio 1. Područja očuvanja značajna za ptice (POP)

3.3.1. Područje ekološke mreže HR100026 Krka i okolni plato

Ovo područje karakteriziraju vlažne i suhe livade uz dio toka rijeke Krke, močvarna staništa u plitkim uvalama Visovačkog jezera i na ušću rijeke Guduče te kserični travnjaci na zaravni iznad rijeke, koji su nastanjeni najvažnijom populacijom velike ševe (*Melanocorypha calandra*) u Hrvatskoj. Sveukupno je identificirano 39 ciljnih vrsta ptica, čiji se popis nalazi u Tablici 4.

Ornitološki gledano, vlažna i močvarna staništa ovog područja nisu osobito bogato razvijena budući da su najveće vodene površine duboke sa strmim obalama, a plitka močvarna staništa su malobrojna i relativno malih površina ograničena uglavnom na plitke uvale Visovačkog jezera (Radović i sur., 2005). No, uzevši u obzir stanje ovih tipova staništa za cijelu mediteransku regiju, područje Krka i okolni plato vrlo je važno za očuvanje močvarica i ptica vodarica (Radović i sur., 2005.) bez obzira što čine tek 2,5% ukupne površine područja očuvanja.

Površine jezera čine stanište otvorene vode koje je pticama važno kao hranilište ili odmorište. Većina vrsta prisutne su tu neredovito i u malom broju kao preletnice ili zimovalice. Ovo stanište bitno je za sve vrste pataka, gnjurce, lisku ali i vranca (Radović i sur., 2005.).

Iako ukupno skromna površinom, među vlažnim staništima najbogatija i najvažnija su močvarna staništa (vodene površine s plutajućim i podvodnim biljem i gusti sklopovi obalne vegetacije – trske rogoza i šaša) koja na području Krke i okolnog platoa nalazimo uz Visovačko i Prokljansko jezero te izvor Torak, uz ušće Čikole te u donjem dijelu toka i ušću Guduče. Ono čini ključno stanište za ptice gnjezdarice vezane za vodene ekosustave. Bitne gnjezdarice ovog područja su bukavac, siva štijoka, čapljica voljak, kokošica, mali i ćubasti gnjurac (Radović i sur., 2005.). Močvarna staništa ovog područja važna su i za selidbu odnosno zimovanje mnogih vrsta ptica – osobito čaplji, malog vranca, štijoka i trstenjaka a kao noćilište ih koristi mali vranac (Radović i sur., 2005.).

Većina podataka o ornitofauni dostupni su za dio EM koji se preklapa s područjem NP „Krka“, gdje su se istraživanja detaljnije provodila, dok za šire područje nema dostatnih terenskih podataka.

Ciljne vrste ptica vezane za vodena staništa

Crnoprugasti trstenjak (*Acrocephalus melanopogon*) je strogo zaštićena gnjezdarica sa statusom ugroženosti „kritično ugrožena“ (CR) (Kralj i sur., 2013.). Rijetka je vrsta na području NP „Krka“, gdje ju nalazimo u tršćacima od Skradina do Skradinskog buka, oko Visovačkog jezera (Radović i sur., 2005.) i u tršćaku sliva rijeke Guduče (Lolić, 2019.) u periodu od listopada do ožujka. Na ovom području ekološke mreže pretpostavlja se broj od 50 do 80 jedinki (SDF) koje dolaze isključivo na zimovanje (Lolić, 2019.). Veličina populacije je manja od 2% ukupne populacije RH.

Vodomar (*Alcedo atthis*) je strogo zaštićena vrsta, sa statusom ugroženosti gnijezdeće populacije „skoro ugrožena“ (NT) (Kralj i sur., 2013.). Gnjezdarica je i zimovalica na području Krke i okolnog platoa. Najpogodnija područja za vodomara unutar predmetnog područja očuvanja čine srednji i gornji tok rijeke Krke, upravo zbog strmih obala vodomaru nužnih za gniježđenje (Budinski i sur., 2019.). Tijekom zadnjih 10 godina istraživanja više puta je bilježen na gniježđenju i zimovanju (Radović i sur., 2005., Lukač i sur. 2015., 2017., Lolić, 2019.). Iako je redovito bilježen, radi se tek o nekoliko zabilježenih parova tijekom sezone gniježđenja (3 do 4 para) dok zimujuću populaciju čini 30ak parova (Radović i sur. 2005.). Pretpostavlja se da je veličina populacije manja od 2% ukupne populacije RH.

Bukavac (*Botaurus stellaris*) je strogo zaštićena noćna vrsta sa statusom ugroženosti gnijezdeće populacije „ugrožena“ (EN) (Kralj i sur., 2013.). Bukavac je preletnica i zimovalica. Ključno stanište čine joj prostrani tršćaci pa time ovo područje ima svoja značajna ograničenja (Radović i sur., 2005.). Nažalost, populacija bukavca na ovom području je na granici nestanka (Radović i sur., 2005.) ili je već i nestala (Lukač, 2018.). Istraživanjima provedenim zadnjih 5 godina bukavac nije zabilježen te su zadnja bilježenja preleta iznad Guduče iz 2015. (Lukač, 2015.) i vjerojatno gniježđenja u tršćacima Guduče iz 2009. godine (Kralj i sur., 2009.). Na temelju starih podataka o gniježđenju bukavca u tršćacima Guduče i Čulišićkih bara, napravljena je procjena od 1-3 para na cijelom području značajnom za očuvanje Krka i okolni plato. Pošto je ovo područje jedno od samo tri gnijezdilišta ove vrste u Hrvatskom priobalju, važno je unatoč činjenici da se u ovdje potencijalno gnijezdi svega 1-3 para (Radović, 2005.).

Eja močvarica (*Circus aeruginosus*) je strogo zaštićena vrsta grabljivice sa statusom ugroženosti „ugrožena“ (EN) (Kralj i sur., 2013.). Na području Krke i okolnog platoa redovita je preletnica i zimovalica - zimuju od dvije do šest ptica (Radović i sur., 2005). Za zimovanja se zadržavaju uglavnom po močvarnim uvalama i poljima oko Visovačkog jezera (ušće Čikole, Polje ispod Rupa, Čulišićke bare) (Radović, 2005.) a zabilježene su i uz jezero, izvor Torak (Lukač, 2018.) i u preletu kod Guduče (Lolić, 2019.) što ukazuje na to da se tijekom seobe redovito može vidjeti na svim vlažnim i obradivim površinama predmetnog područja. Veličina zimujućih populacije je 2 do 15% ukupne populacije RH.

Mala bijela čaplja (*Egretta gazetta*) je strogo zaštićena preletnica sa statusom ugroženosti „osjetljiva“ (VU) (Kralj i sur., 2013.). Na području očuvanja za ptice Krka i okolni plato redovito se viđa u periodu od rujna do svibnja kada i veće skupine malih bijelih čaplji (i preko 30 jedinki zajedno) (Radović i sur., 2005.) koriste zamočvarene dijelove rijeka i jezera za odmor (Lukač i sur., 2012.). Najčešće je zabilježena uz Visovačko jezero (Radović i sur., 2005.). Veličina preletničke populacije je manja od 2% ukupne populacije RH.

Čapljica voljak (*Ixobrychus minutus*) je strogo zaštićena gnijezdarica i preletnica sa statusom ugroženosti „najmanje zabrinjavajuća“ (LC) (Kralj i sur., 2013.). Na području očuvanja za ptice Krka i okolni plato zabilježena je u najvećim sklopovima obalne vegetacije jezera ali i u dijelu toka Krke od Skradinskog buka do Skradina te po manjim tršćacima u kanjonskom dijelu iznad Roškog slapa (Radović i sur., 2005.). Kako se radi o vrlo skrovitoj vrsti, iako nedavno nije bilježena u tršćacima u donjem toku rijeke Guduče i oko sela Prokljan, pretpostavka je da su to pogodna staništa za čapljicu voljak što bi se budućim istraživanjima trebalo potvrditi (Kralj i sur., 2009.). Na ovom području ekološke mreže veličina populacije procijenjena je na 30 do 50 parova od kojih 20ak u samom području NP „Krka“ (Lukač i sur., 2012.). Veličina gnijezdeće populacije je 2 do 15% ukupne populacije RH.

Bukoč (*Pandion haliaetus*) je strogo zaštićena preletnica sa statusom ugroženosti „gotovo ugrožena“ (NT) (Kralj i sur., 2013.). Na području očuvanja za ptice Krka i okolni plato rijetko se viđa u periodu proljetne i jesenske seobe kada putuje na relaciji zimovališta u Africi i gnijezdilišta sjevera Europe (Lukač i sur., 2012.). Sele pojedinačne ptice a znaju se zadržavati oko jezera ili uz more gdje love ribu (Kralj i sur., 2009). Za vrijeme seobe aktivno leti uz vodu tako da je više puta zabilježen na području NP „Krka“ (Lukač i sur., 2012.) ali i nad Gudučom i Prokljanom (Kralj i sur., 2009.). Veličina preletničke populacije je manja od 2% ukupne populacije RH.

Mali vranac (*Phalacrocorax pygmaeus*) je strogo zaštićena zimovalica i preletnica sa statusom ugroženosti „kritično ugrožena“ vrsta (CR) (Kralj i sur., 2013.). Na području očuvanja značajnog za ptice Krka i okolni plato redovito je zabilježen na zimovanju na području Prokljanskog jezera i rijeke Guduče (Lolić, 2019.) te Skradinskom buku i Visovačkom jezeru (Lukač i sur., 2018.) gdje boravi od kolovoza do travnja. Za razliku od velikih vranaca koji noće na stablima kod Skradinskog buka, mali vranaci noće u tršćaku na ušću Čikole

u Visovačko jezero (Radović i sur., 2009.) dok potragu za hranom provode na svim vodenim površinama uključujući i brzi tok rijeke uzvodno od Brljanskog jezera (Radović i sur., 2005.). Love u parovima ili koordinirano u većim skupinama (Radović i sur., 2005.). Zimujuća populacija u NP „Krka“ u zimi 2002./03. brojala je oko 280 ptica, kada je to bilo najvažnije zimovalište ove vrste u Hrvatskoj (Radović i sur., 2005.). Na području ekološke mreže HR1000026 veličina populacije na zimovanju je procijenjena na 250 do 350 jedinki. Veličina zimujuće populacije je veća od 15 % ukupne populacije RH.

Siva štijoka (*Porzana parva*) je strogo zaštićena gnjezdarica i preletnica sa statusom ugroženosti „ugrožena“ (EN) (Kralj i sur., 2013.). Ptica je trščaka te vrlo skrovita (Radović i sur., 2005.). Na području očuvanja značajnom za ptice Krka i okolni plato bilježena je na gniježđenju na Visovačkom jezeru, ušću Čikole, Čulišičkim barama te iznad Skradinskog buka (Radović i sur., 2005.) dok je na odmoru tijekom preleta zabilježena i na Guduči (Lolić, 2019.). Na ovom području ekološke mreže procjena veličine populacije je od 4 do 6 parova. Veličina gnijezdeće populacije je 2 do 15% ukupne populacije RH.

Riđa štijoka (*Porzana porzana*) je strogo zaštićena gnjezdarica i preletnica sa statusom ugroženosti „ugrožena“ (EN) (Kralj i sur., 2013.). Gnijezdi u uskom pojasu između trščaka i travnjaka gdje je ključno da ima dva do pet cm vode i da se vodostaj ne mijenja (Radović i sur., 2010.). Gniježđenje 2 do 3 para je potvrđeno uz Visovačko jezero gdje takvih staništa ima još samo na malim površinama i to ne svake godine. Za vrijeme selidbi je nešto brojnija i šire rasprostranjena (po svim uvalama) što potvrđuje da je preletnica ovog područja. Buduća istraživanja trebala bi biti usmjerena u utvrđivanje statusa gnijezdeće populacije i izvan područja NP „Krka“ tj. na pogodnim staništima uz Prokljansko jezero i jezero Torak te rijeku Guduču. Na ovom području ekološke mreže procjena veličine gnijezdeće populacije je 2 do 3 para. Veličina gnijezdeće populacije je 2 do 15% ukupne populacije RH.

Mala štijoka (*Porzana pusilla*) je strogo zaštićena preletnica sa statusom ugroženosti „kritično ugrožena“ (CR) gnjezdarica (Kralj i sur., 2013.). Na području očuvanja značajnog za ptice Krka i okolni plato je preletnica. Zabilježena je na ušću Čikole i na ušću Guduče no nalazi datiraju još iz 1987. i 1988. godine. (Radović i sur., 2005.). Ciljna je vrsta ovog područja jer je na nacionalnoj razini kritično ugrožena i rijetka. Ne postoji procjena brojnosti populacije male štijoke za ovo područje.

Značajne negnijezdeće vrste ptica vezane za vodena staništa

Patka žličarka (*Anas clypeata*) je strogo zaštićena vrsta. Status ugroženosti gnijezdeće populacije je „regionalno izumrla“ (RE) dok je zimujuća populacija „osjetljiva“ (V) a preletnička „najmanje zabrinjavajuća“ (LC) (Kralj i sur., 2013., PSZV). Vrsta je do sada zabilježena jedino na području Visovačkog jezera 2017. godine (36 jedinki tijekom zime) (Lukač i sur., 2018.), tako da je na području ekološke mreže HR1000026 vrsta malobrojna i rijetka zimovalica i preletnica. Veličina populacije je manja od 2% ukupne populacije RH.

Kržulja (*Anas crecca*) je zimovalica i preletnica sa statusom ugroženosti u kategoriji „najmanje zabrinjavajuća“ (LC) (Kralj i sur., 2013.). Zabilježena je na području Prokljanskog jezera (Lolić, 2019.), izvora Torak i Visovačkog jezera (Lukač i sur., 2018.), nizvodno od Skradinskog buka i u močvarama ispod Roškog slapa (Lukač i sur. 2015.) te rijeci Guduči (Kralj i sur., 2009.). Procjena veličine zimujuće populacije je od 5 do 30 jedinki dok se i preletnička populacija procjenjuje u istom broju (manje od 2% ukupne populacije RH).

Zviždara (*Anas penelope*) je zimovalica i preletnica sa statusom ugroženosti „najmanje zabrinjavajuća“ (LC) (Kralj i sur., 2013.). Na području očuvanja značajnom za ptice Krka i okolni plato vidamo ih zimi u manjim jatima (2 do 15 jedinki) na svim značajnijim vodenim površinama (Prokljansko i Visovačko jezero, Guduča,

nizvodno od Skradinskog buka) (Lukač i sur., 2012.; Lolić, 2019.). Veličina populacije je manja od 2% ukupne populacije RH.

Divlja patka (*Anas platyrhynchos*) je vrsta sa statusom ugroženosti gnijezdeće populacije „najmanje zabrinjavajuća“ (LC) (Kralj i sur., 2013.). Iako je poznato da se divlja patka u malom broju gnijezdi na ovom području (do 80 parova) (Lukač i sur., 2012.), cilj očuvanja su zimujuća i preletnička populacija. Redovito se bilježi tijekom zime na svim značajnijim vodenim tijelima ovog područja (Prokljansko, Brljansko i Visovačko jezero, područje oko Manastira Krka, Roški slap, Skradinski buk, jezero, izvor Torak, Guduča) u brojevima od par jedinki do nekoliko stotina (Lolić, 2019.; Lukač i sur., 2018.; Kralj i sur., 2009.). Veličina populacije je manja od 2% ukupne populacije RH.

Patka pupčanica (*Anas querquedula*) je vrsta sa statusom ugroženosti gnijezdeće populacije „gotovo ugrožena“ (NT) (Kralj i sur., 2013.). Na području očuvanja značajnog za ptice Krka i okolni plato cilj očuvanja je preletnička populacija s procjenom populacije od 20 do 120 jedinki. Prisutna je tijekom proljetne seobe, tijekom ožujka i travnja. Na ovom području je preletnica, zabilježena na Visovačkom i Prokljanskom jezeru, nizvodno od Skradinskog buka te na rijeci Guduči (Lukač i sur., 2012., Kralj i sur. 2009; Radović i sur., 2005.).

Glavata patka (*Aythya ferina*) je vrsta sa statusom ugroženosti gnijezdeće populacije u Hrvatskoj „najmanje zabrinjavajuća“ (LC) (Kralj i sur., 2013.). Na području očuvanja značajnom za ptice Krka i okolni plato cilj očuvanja je zimujuća populacija s procijenjenom veličinom od 100 do 200 jedinki. Najviše ih je uvijek na Visovačkom jezeru, dok su znatno malobrojnije na rijeci Krki od Skradina do Skradinskog buka i uzvodno od Roškog slapa gdje su bilježene kod Manastira Krka i na Brljanskom jezeru, ali i među stijenama najstrmijeg kanjona (Radović i sur., 2005.). Zimi su zabilježene u Prokljanskom jezeru (Lolić, 2019.) i na Guduči (Kralj i sur., 2009.). Jedna je od najčešćih i najbrojnijih vrsta u preletu i zimovanju (Lukač i sur., 2012.). Veličina populacije je od 2% do 15% ukupne populacije RH.

Krunata patka (*Aythya fuligula*) je vrsta sa statusom ugroženosti gnijezdeće populacije u Hrvatskoj „gotovo ugrožena“ (NT) (Kralj i sur., 2013.). Na području očuvanja značajnom za ptice Krka i okolni plato cilj očuvanja je zimujuća populacija s procijenjenom veličinom od 60 do 254 jedinke. Vrsta je vlažnih i močvarnih staništa tako da je na zimovanju nalazimo u najvećem broju na Visovačkom jezeru dok su znatno malobrojnije i neredovite na dijelu od Skradina do Skradinskog buka, kod Manastira Krka i na Brljanskom jezeru (Radović i sur., 2005.), Prokljanskom jezeru (Lolić, 2019.), rijeci Guduči (Kralj i sur., 2009.) i jezeru, izvoru Torak (2018) (Lukač i Marguš, 2018). Na ovom području boravi od rujna do ožujka. Veličina populacije je od 2% do 15% ukupne populacije RH.

Crvenokljuni labud (*Cygnus olor*) je vrsta sa statusom ugroženosti gnijezdeće populacije u Hrvatskoj „najmanje zabrinjavajuća“ (LC) (Kralj i sur., 2013.). Na području očuvanja značajnom za ptice Krka i okolni plato cilj očuvanja je zimujuća i populacija u preletu iako je ovdje prisutan kao gnijezdarica (NP „Krka“ je prvo područje gdje se ova vrsta počela gnijezditi u hrvatskom priobalju (Radović i sur., 2005.)). Zabilježen je na svim značajnijim vodenim tijelima na ovom području (Visovačko jezero, Prokljansko jezero i izvor Torak, Skradinski buk, Guduča, Manastir Krka) (Lukač i Marguš, 2018.; Kralj i sur., 2009.; Lolić, 2019.) i to do 20ak jedinki (Kralj i sur., 2009.; Lolić, 2019.). Veličina populacije je od 2% do 15% ukupne populacije RH.

Liska (*Fulica atra*) je vrsta sa statusom ugroženosti gnijezdeće populacije u Hrvatskoj „najmanje zabrinjavajuća“ (LC) (Kralj i sur., 2013.). Na području očuvanja značajnom za ptice Krka i okolni plato cilj očuvanja je populacija u preletu te zimujuća populacija s procijenjenom veličinom od 1000 do 1400 jedinki. Van granica nacionalnog parka (Prokljansko jezero, rijeka Guduča) je lovna vrsta. Tijekom zimskih prebrojavanja najbrojnija je ptica (Lukač i Marguš, 2018., Cukrov i sur., 2021.). Prisutna je u najvećem broju

na Visovačkom i Prokljanskom jezeru, izvoru Torak, Guduči, kod Skradina i Rasline (Kralj i sur., 2009.). Na ovom području liska se u malim brojevima gnijezdi na Visovačkom jezeru (Kralj i sur., 2009.). Veličina populacije je od 2% do 15% ukupne populacije RH.

Kokošica (*Rallus aquaticus*) je vrsta sa statusom ugroženosti gnijezdeće populacije u kategoriji „najmanje zabrinjavajuća“ (LC) (Kralj i sur., 2013.). Na području ekološke mreže HR1000026 redovita je gnjezdarica, preletnica i zimovalica no cilj očuvanja čine zimujuća i populacija u preletu. Nisu poznate procijenjene brojnosti ciljnih populacija te je u budućnosti potrebno istraživanja fokusirati na redovito prebrojavanje jedinki tijekom zime. Kokošica je skrovita pretežito noćna vrsta vrlo teška za istraživanje (Radović i sur., 2005.). Unatoč tome, po jedna jedinka kokošice je zabilježena tijekom dnevnog zimskog prebrojavanja kod Skradinskog buka i Visovačkog jezera (Lukač i Marguš, 2018.) te više jedinki tijekom zimskog noćnog prebrojavanja na rijeci Guduči (Lolić, 2019.). Veličina populacije je od 2% do 15% ukupne populacije RH.

Ciljne vrste ptica vezane za šumska staništa

Šume su kao zasebna staništa razvijene na relativno malim površinama (ni 15% površine područja očuvanja značajnog za ptice Krka i okolni plato (SDF)). To su pretežito primorske termofilne šume i šume hrasta medunca. Najveća šuma se proteže unutar NP „Krka“ i to na brini između Skradinskog buka i Skradina (Radović i sur., 2005). Mediteranske listopadne šume su uglavnom mlade i raštrkane po zaravni. Velika većina hrastovih sastojina nije kompaktna nego je isprekidana otvorenim staništima i spada u mješovita staništa (Radović i sur., 2005.). U šumskim staništima obitavaju 24 vrste ptica (Radović i sur., 2005), od kojih su 3 ciljne vrste očuvanja na ovom području.

Leganj (*Caprimulgus europaeus*) je strogo zaštićena gnjezdarica sa statusom ugroženosti „najmanje zabrinjavajuća“ (LC) (Kralj i sur., 2013.). Rasprostranjena je po kopnenim staništima cijele zaravni. Procjenjuje se da je na širem području NP „Krka“ barem 40 parova legnja (Radović i sur., 2005.) dok sustavno prebrojavanje na okolnom platou do sada nije provedeno. Noćna je vrsta koja u letu lovi krupnije ptice (Kralj i sur., 2009.) a stanište mu čine mozaik kamenjarskih travnjaka, poljoprivrednih površina i šume. No, upravo šumska staništa, tj. visoka, dominantna stabla ključna su legnju za uspješno sparivanje (pjev mužjaka koji bira dominantna stabla u prostoru) tako da i upravljanje šumama vrši značajan utjecaj na populaciju legnja (Budinski usm., 2021.). Na području ekološke mreže HR1000026 veličina gnijezdeće populacije je procijenjena na 350 do 500 parova. Veličina populacije je 2 do 15% ukupne populacije RH.

Crvenoglavi djetlić (*Dendrocopos medius*) je strogo zaštićena gnjezdarica sa statusom ugroženosti „najmanje zabrinjavajuća“ (LC) (Kralj i sur., 2013.). Crvenoglavi djetlić je uglavnom kontinentalna vrsta koja se u pribalju gnijezdi u rijetkim većim površinama aluvijalnih šuma ili u šumama hrasta cera. U NP „Krka“ su 2005. godine na području od Bilušića buka do Livera zabilježena dva para na gniježđenju (Radović i sur., 2005.) U 2023. je NP Krka provela detaljan cenzus ove vrste i jedan gnijezdeći par je pronađen uzvodno od manastira Krka.

Škanjac osaš (*Pernis apivorus*) je strogo zaštićena gnjezdarica sa statusom ugroženosti „gotovo ugrožena“ (NT) (Kralj i sur., 2013.). Istraživanjima provedenim 2017. i 2018. godine potvrđeno je redovito obitavanje jednog para škanjca osaša u vrijeme gniježđenja na području NP „Krka“ u blizini Manastira Krka (Sušić i Marguš, 2018.). Gnijezdi se u šumama s čistinama, livadama i malim močvarama a hrani se uglavnom ličinkama i gnijezdima osa ali i malim kralješnjacima (Svensson i sur., 2018.). Na području ekološke mreže HR1000026 veličina gnijezdeće populacije je procijenjena na 1 do 2 para.

Ciljne vrste ptica vezane za kamenjarska staništa

Kamenjarska staništa obuhvaćaju suhe kamenjarske travnjake zaravni te litice, stijene, neobrasle brine i sipare kanjona rijeka Krke, Čikole i Guduče. Submediteranski i eumediteranski suhi travnjaci zajedno sa fazama sukcesije koje su ih zadnjih desetljeća snašle, pokrivaju preko 50% površine područja očuvanja značajnog za ptice Krka i okolni plato (SDF). Iako pod stalnom prijetnjom zarastanja zbog nestanka stočarstva na ovom području, još uvijek su važni za gniježđenje jarebice kamenjarke, ćukavice, kratkoprste, velike, kukmaste i poljske ševe, primorske trepteljke, primorske bjeloguze, velike strnadice (Radović i sur., 2005.). Osim toga, to su bitna lovišta zmijara, surog orla, eje strnjarice, vjetruše i škanjca (Radović i sur., 2005.). Litice kanjona karakteriziraju visoke vertikale te su ključno stanište za gniježđenje grabljivica kao što su suri orao, sivi i krški sokol te sova ušara. Upravo zbog svojih specifičnih karakteristika i ljepote, privlačne su i ljudima u smislu rekreacije i turizma (slobodno penjanje, planinarenje i sl.) što čini najznačajniju prijetnju samom staništu i vezanim vrstama. Stjenovita staništa, neobrasle brine i sipari su dobro razvijene u kanjonu rijeka Krke i Čikole i po obroncima oko Visovačkog jezera (Radović i sur., 2005.). Sastoje se od razlomljenih stijena ili nakupina krupnog kamenja a važni su kao gnjezdilišta jarebice kamenjarke i ušare te zmijara (Radović i sur., 2005.).

Jarebica kamenjarka (*Alectoris graeca*) je gnjezdarica sa statusom ugroženosti „gotovo ugrožena“ (NT) (Kralj i sur., 2013.). Živi na strmim kamenitim terenima, rijetkog obrasta. Rijetko zalazi u šumu ili gušće grmlje (Budinski i sur., 2018.). Na području izvan granica nacionalnog parka je lovna vrsta. Prijašnjim istraživanjima potvrđeno je njeno gniježđenje po cijeloj površini parka ali i na zaravni i kanjonu Guduče (Radović i sur., 2005, Kralj i sur., 2009). Na ovom području ekološke mreže veličina gnijezdeće populacije na ovom području očuvanja procijenjena je na 400 do 500 parova. Veličina populacije je od 2% do 15% ukupne populacije RH.

Primorska trepteljka (*Anthus campestris*) je strogo zaštićena gnjezdarica sa statusom ugroženosti „najmanje zabrinjavajuća“ (LC) (Kralj i sur., 2013.). Ptica je otvorenih kamenjarskih pašnjaka po zaravni iznad rijeka Krke, Čikole (Radović i sur., 2005.) i Guduče (Kralj i sur., 2009). Selica je, a u području očuvanja boravi od početka travnja do rujna (Kralj i sur., 2009.). Gnijezdi se na kamenjarskim pašnjacima, a mužjaci pjevaju s povišenog mjesta: grma, suhozida ili višeg kamena (Kralj i sur., 2009.). Brojnost populacije za ovo područje je procijenjena na 150 do 250 parova. Najveća brojnost je zabilježena na području Pokrovnika, Brnjice, Bogatića i Konjevrate (Lukač i Marguš, 2018.). Veličina populacije je manja od 2% ukupne populacije RH. Stanište trepteljke ugrožava nestanak ispaše i gubitak tradicionalnog krajobraza (Radović i sur, 2013.).

Suri orao (*Aquila chrysaetos*) je strogo zaštićena stanicarica sa statusom ugroženosti gnijezdeće populacije “kritično ugrožena“ (CR) (Kralj i sur., 2013.). Gnijezdo gradi na nepristupačnim laticama, uglavnom u potkapinama (Lolić, 2019). U vlasništvu jednoga para obično je nekoliko gnijezda koja se izmjenično koriste (Lolić, 2019). Osim litica, važno su mu stanište i otvoreni predijeli tj. planinski i kamenjarski travnjaci te stjenovita područja gdje traži svoj plijen (Lolić, 2019.). Na području NP „Krka“ 2017. i 2018. godine uočena su 2 neaktivna gnijezda (lokaliteti kod Roškog slapa i kod utvrde Nečven) te je utvrđena prisutnost jedne nesparene jedinke na području kanjona rijeke Krke (kod Roškog slapa) (Sušić i Marguš, 2018.), dok je 2019. godine zabilježeno aktivno gnijezdo na lokalitetu Promine i subadult u preletu na lokalitetu Ključ (Lolić, 2019.). Veličina populacije je od 2% do 15% ukupne populacije RH.

Ušara (*Bubo bubo*) je strogo zaštićena stanicarica sa statusom ugroženosti „gotovo ugrožena“ (NT) (Kralj i sur., 2013.). Sova ušara najveća je europska sova koja se gnijezdi pojedinačno, u primorju često na laticama kanjona rijeka, ulazima u špilje, među korijenjem velikih stabala pri tlu te u dupljama. Na području NP „Krka“ 2018. godine zabilježene su 4 muške jedinke (gornji tok rijeke Krke i područje Visovačkog jezera) (Kapelj i sur., 2018.), dok je 2021. godine zabilježeno 11 muških jedinki (Cukrov i sur., 2021). U kanjonu rijeke Guduče

2019. godine zabilježen je 1 gnijezdeći par (Lolić, 2019.). Veličina procijenjene gnijezdeće populacije je 50 do 70 parova. Veličina populacije je od 2% do 15% ukupne populacije RH.

Ćukavica (*Burhinus oedicnemus*) je strogo zaštićena gnjezdarica sa statusom ugroženosti populacije „ugrožena“ (EN) (Kralj i sur., 2013.). Ptica je otvorenih kamenjarskih pašnjaka, Veliki pod, koji se prostiru od granice nacionalnog parka kod Brnjice prema Pokrovniku (Radović i sur., 2005.). Jedan par na području Brnjice zabilježen je 2018. godine (Lukač i Marguš, 2018), a 2019. godine kod mjesta Pokrovnik zabilježena su 2 para. Veličina procijenjene gnijezdeće populacije za ovo područje je od 4 do 10 parova. Veličina populacije je od 2% do 15% ukupne populacije RH. Opstanak populacije ćukavice na ovom području ovisi o intenzitetu korištenja travnjaka tj. sprečavanju zarastanja koji čini glavnu prijetnju suhim submediteranskim i eumediteranskim travnjacima.

Kratkoprsta ševa (*Calandrella brachydactyla*) je strogo zaštićena vrsta. Status ugroženosti gnijezdeće populacije je „osjetljiva“ (VU) (Kralj i sur., 2013.). Ptice su suh travnjaka, poljodjelskih površina s niskom vegetacijom te gariga, osobito ako u njima ima površina s neobraslim tлом (Lolić, 2019.). U NP „Krka“ malobrojna je gnjezdarica zabilježena na području Brnjice dok su istraživanjima 2019. potvrđeno i 3 para na lokalitetima kod Konjevrata i 8 na Velikom podu. Procjena gnijezdeće populacije za područje očuvanja broji 30 do 120 parova. Veličina populacije je od 2% do 15% ukupne populacije RH.

Zmijar (*Circaetus gallicus*) je strogo zaštićena gnjezdarica sa statusom ugroženosti populacije „ugrožena“ (EN) (Kralj i sur., 2013.). Najprikladnije stanište su mu suha, otvorena, kamenita ili pjeskovita područja, ispresijecana šumarcima (Lolić, 2019.). Na području NP „Krka“ 2017. i 2018. godine potvrđeno je prisustvo 4 gnijezdeća para duž kanjona rijeke Krke (lokaliteti: ušće Čikole u Krku, Visovačko jezero - kanjon Među gredama, Roški slap, Manastir Krka - utvrda Nečven) (Sušić i Marguš, 2018.) te tijekom 2019. godine 6 dodatnih teritorija na području očuvanja ali van granica NP „Krka“ i to na lokalitetima Guduča, Pokrovnik, Uzdolje, Goriš, Bribir i Ičevo (Lolić, 2019.). Procijenjena veličina gnijezdeće populacije za ovo područje očuvanje je 7 do 10 parova. Veličina populacije je od 2% do 15% ukupne populacije RH.

Sivi sokol (*Falco peregrinus*) je strogo zaštićena gnjezdarica. Status ugroženosti gnijezdeće populacije je „osjetljiva“ (VU) (Kralj i sur., 2013.). Gnijezdi se na liticama, nepristupačnim stijenama a plijen lovi u zraku iznad otvorenih površina (Lolić, 2019.). Na području NP „Krka“ 2003. i 2004. godine zabilježena su dva aktivna para na lokalitetima u kanjonu Čikole i iznad jezera Brljan (Radović i sur., 2005.) dok 2019. godine na području očuvanja a izvan granica NP, nije zabilježen niti jedan (Lolić, 2019.). Procijenjena veličina populacije je od 3 do 5 parova. Veličina populacije je od 2% do 15% ukupne populacije RH.

Velika ševa (*Melanocorypha calandra*) je strogo zaštićena gnjezdarica. Status ugroženosti gnijezdeće populacije je „osjetljiva“ (VU) (Kralj i sur., 2013.). Ptice su travnjaka i poljodjelskih površina, ponekad zalaze i u područja s raštrkanim grmljem ili niskim drvećem (Radović i sur., 2013). Na području NP „Krka“ redovita je gnjezdarica. Na širem području parka gnijezdi se između 50 i 80 parova. Na području Goriša, Nos Kalika i Pokrovnika 2012. godine je zabilježeno od 15 do 25 parova (Lukač i sur., 2015), dok je 2018. godine zabilježen značajan pad populacije (s 25 na 7 parova) (Lukač i Marguš, 2018.). Na području očuvanja van granice NP „Krka“, 2019. godine zabilježena su 3 para kod Konjevrata i 8 na Velikom podu kod Pokrovnika. Procjena veličine gnijezdeće populacije za cijelo područje očuvanja je od 120 do 150 parova. Veličina populacije je veća od 15% ukupne populacije RH.

Ciljne vrste ptica vezane uz mozaička staništa

Mozaik staništa karakterizira kombinacija manjih segmenata većeg broja tipova staništa, pa ga tako čine mješovita staništa šikare, šumaraka i otvorenih staništa na zaravni, brinama, uz rijeku i slapove te mozaički seoski krajolik (naselja, vrtovi, voćnjaci i manja polja uz naselja) (Radović i sur., 2005). Brojne vrste ptica ovise baš o tom mozaiku tj. kombinaciji staništa unutar njihovog vlastitog teritorija kako bi sve svoje potrebe bile u mogućnosti obavljati unutar manjeg područja. Vrlo često je i sam plijen tih vrsta ovisan upravo o toj mozaičnosti koja im omogućuje skrivanje, hranjenje ali i razmnožavanje (npr. gmazovi, miševi i sl.). Mozaična staništa često su uvjetovana ljudskim djelovanjem pa se tako u definiciju mozaika uklapa i seoski krajolik, manje poljoprivredne površine ali i objekti i zidovi suhozidne gradnje koji doprinose staništu divljim životinjama kao zamjena za kamenjare.

Eja strnjarica (*Circus cyaneus*) je strogo zaštićena vrsta. U Hrvatskoj preletnička i zimujuća populacija ima status ugroženosti „najmanje zabrinjavajuća“ (LC) (Kralj i sur., 2013.). U NP „Krka“ veličina zimujuće populacije je od 3 do 10 jedinki (Lukač i sur., 2012.) dok je na području izvan parka zabilježena u preletu iznad Guduče, Prokljanskog jezera i kod Zatona (Lolić, 2019.; Kralj i sur., 2009.). Stanište joj je raznoliko i mozaično pa ju se može vidjeti iznad cijelog područja (Radović i sur., 2005.). Na području ekološke mreže HR1000026 cilj očuvanja je njena zimujuća populacija s procijenjenom populacijom od 70 do 100 jedinki koja ovdje obitava od kraja studenog pa do sredine travnja. Veličina populacije je od 2% do 15% ukupne populacije RH.

Mali sokol (*Falco columbarius*) je strogo zaštićena vrsta. Status ugroženosti zimujuće populacije je „osjetljiva“ (VU) dok je preletnička populacija „nedovoljno poznata“ (DD) (Kralj i sur., 2013.). Redovita je zimovalica u priobalju. Najbrojnija je na mozaičnim staništima, prostranim poljima s poljodjelskim površinama gdje vrebaju ptice pjevice (Kralj i sur., 2013.). U NP „Krka“ malobrojna je zimovalica uzvodno od Bilušića buka. Sjeverno od lokaliteta Burnum, 2018. godine uočene su 4 jedinke (Sušić i Marguš, 2018.) dok za ostalo područje očuvanja nema informacija. Na području ekološke mreže HR1000026 Krka i okolni plato veličina zimujuće populacije je procijenjena na 5 do 7 jedinki. Veličina populacije je od 2% do 15% ukupne populacije RH.

Voljić maslinar (*Hippolais olivetorum*) je strogo zaštićena vrsta. Status ugroženosti gnijezdeće populacije je „gotovo ugrožena“ (NT) (Kralj i sur., 2013.). Gnijezde se u toplim i otvorenim šumama i šikarama, maslinicima, voćnjacima i sličnim površinama s raštrkanim drvećem i grmljem (Lolić i sur., 2019.). Na ovom području ekološke mreže veličina populacije se procjenjuje na 15 do 50 parova, a najgušća populacija je zabilježena 2018. i 2019. godine na širem području Konjevrata (Lolić, 2019.). Osim toga zabilježen je i na lokalitetima, Lukar, Pokrovnik, Radonić, Rudani i Vukičevići (Lolić, 2019.). Veličina populacije je od 2% do 15% ukupne populacije RH.

Rusi svračak (*Lanius collurio*) je vrsta sa statusom ugroženosti gnijezdeće populacije u kategoriji „najmanje zabrinjavajuće“ (LC) (Kralj i sur., 2013.). Na području NP „Krka“ gnjezdarica je u svim tipovima staništa uz rijeku Krku i oko ušća Čikole s najvećom gustoćom populacije zabilježenom kod Nos Kalika, Pokrovnika i Bogatića (Lukač i Marguš, 2018.) a van granica parka kod Zatona (Kralj i sur., 2009.). Na cijelom području ekološke mreže HR1000026 veličina populacije se procjenjuje od 13 000 do 18 000 parova a prisutan je od travnja do kraja rujna (Kralj i sur., 2009.). Veličina populacije je od 2% do 15% ukupne populacije RH.

Sivi svračak (*Lanius minor*) je vrsta sa statusom ugroženosti gnijezdeće populacije u kategoriji „najmanje zabrinjavajuća“ (LC) (Kralj i sur., 2013.). Sivi svračak je najrjeđa vrsta svračka u NP „Krka“ i u široj okolici (Lukač i Marguš, 2018.). Najčešće se zadržava na zaravni iznad Roškog slapa, oko Visovačkog jezera te ušća

Čikole, a veličina gnijezdeće populacije je od 25 do 30 parova (Radović i sur., 2005). Van parka nije sustavno istraživano te je tek jednom zabilježen istraživanjem kod Skradina (Kralj i sur., 2009.). Na području ekološke mreže HR1000026 veličina populacije se procjenjuje od 350 do 500 parova. Veličina populacije je veća od 15% ukupne populacije RH.

Ševa krunica (*Lullula arborea*) je vrsta sa statusom ugroženosti gnijezdeće populacije u kategoriji „najmanje zabrinjavajuća“ (LC) (Kralj i sur., 2013.). Gnijezdi se na otvorenim staništima s pojedinačnim drvećem i niskom vegetacijom, u otvorenim hrastovim i borovim šumama te nasadima crnogorice (Radović i sur., 2013.). Na području NP „Krka“ je gnjezdarica, preletnica i zimovalica dok je cilj očuvanja njena gnijezdeća populacija. Na gniježđenju unutar granica parka je zabilježena na području Goriša, Dubravica, Rupa, Pokrovnika, Kistanja i Roškog slapa (Lukač i sur., 2015), a van parka na zaravni iznad Guduče i Skradina te u samom kanjonu Guduče (Kralj i sur., 2009). Na području ekološke mreže HR1000026 veličina populacije se procjenjuje na 700 do 1100 parova. Veličina populacije je od 2% do 15% ukupne populacije RH.

3.3.2. Zaštićeno područje - Značajni krajobraz Čikola

Kategorija zaštite: značajni krajobraz

Godina proglašenja: 1967.

Površina: 1.139,90 ha

Položaj: Grad Drniš

Geologija i hidrologija

Značajnim krajobrazom Čikola dominira istoimena rijeka i njen kanjon, u kojem je voda ovaj prostor pretvorila u izniman geomorfološki fenomen krša. Rijeka Čikola, najduži pritok Krke (s Vrbom 47,8 km), izvire podno planine Svilaje u jugoistočnom dijelu Petrova polja (aluvijalne zaravni, površine 50 km²) u blizini zaseoka Čavoglave. Kanjon je mjestimično dubok 170 m, te dugačak 14 km. U geološkoj građi toka i kanjona prevladavaju vapnenci mezozojske i paleogene starosti, a među njima se javlja i pojas dolomita te mlade naslage lapora, pješčenjaka i konglomerata. Krška zaravan nastala je krajem pliocena i početkom pleistocena, a od kraja pleistocena u nju se usijeca kanjon Čikole. Prostor je dodatno oblikovan kasnijim erozijskim procesima. U kanjonu se za ljetne suše mogu vidjeti vrtložni lonci, pješčani sprudovi, valutice i sedra, a na rubovima kanjona bore, slojevi i sipari ili točila. Površina porječja rijeke Čikole je 836,8 km², a ulijeva se u rijeku Krku iznad Skradinskog buka. Ušće i tri kilometra toka rijeke Čikole danas su potopljeni zbog rasta sedrene barijere Skradinskog buka. Na svom toku Čikola tvori i više jezeraca, među kojima se ističe Ovčjak, u blizini zaseoka Knezovi, i slapovi Lasmač i Saranča (Kotline).

Pri višim razinama na izvoru istječe više kubnih metara vode u sekundi. Iako je u više navrata izvor bio podvrgnut hidrogeološkim istraživanjima, određivanje stvarnog kapaciteta ovog izvora ostalo je u području procjene. Pritok Čikole je Vrba koja izvire na vapnenačkoj podlozi kod mjesta Pustinje i u Čikolu se ulijeva kod mjesta Kljake. U geomorfološkom i hidrološkom smislu, Čikola ima tri različita dijela toka, pa tako u gornjem dijelu toka protječe kraškim Petrovim polje i mirnog je toka, kod Drniša ulazi u krašku zaravan u kojoj je izdubila duboki kanjon sa stranama visokim i do nekoliko stotina metara, dok na posljednjem dijelu toka, u koji ulazi kod jezera Torak, Čikola protječe kroz široku udolinu koju je sama načinila u vodonepropusnom flišu nastalom nanosom vapnenačkih i karbonatnih stijena, te na uljevu u Krku završava

širokim ujezerenjem. U gornjem dijelu toka Čikola nikad ne presušuje budući da je tu podloga vodonepropusna, dok u drugom kanjonskom dijelu toka, neposredno iza Drniša gdje tok rijeke prolazi kroz krašku karbonatnu podlogu, presušuje tijekom sušnog razdoblja godine kada se suhim koritom može doći sve do izvora Torak. Izvor i jezero Torak širine je oko 150 m i dubine do 30 m, rijetko presušuje i to samo za vrijeme dugotrajnih ljetnih suša (Rubinić, 2011).

Bioraznolikost

Kanjon rijeke Čikole pripada listopadnoj ili submediteranskoj zoni sredozemne vegetacijske regije. Biljni svijet čini 298 vrsta, među kojima se, u pukotinama stijena i na kamenitim obroncima, ističe piramidalni zvončić (*Campanula pyramidalis*), istočnojadransko-balkanski endem, a u vodi lokvanj (*Nuphar lutea*) i lopoč (*Nymphaea alba*). U Crvenu knjigu vaskularne flore Hrvatske (Nikolić i Topić, 2005.) uvrštene su rigasta bekmanija (*Beckmannia eruciformis*) kao kritično ugrožena. U kanjonu se dobro održava i ima brojnu populaciju a ugrožava ju isušivanje močvara i gubitak staništa (Hršak, 2013). Od značajnih vrsta vezanih uz vlažna staništa kategoriji ugrožene vrste, nalazi se obični borak (*Hippuris vulgaris*) i dugi oštrik (*Cyperus longus*) kao osjetljiva vrsta. Značajno je spomenuti i bakreni kaćun (*Orchis purpurea*) koja se nalazi u kategoriji osjetljive vrste a vrsta je livadnih proplanaka.

Kanjon rijeke Čikole karakterizira presušivanje riječnog korita što stvara vrlo teške uvjete ribama za preživljavanje. No, upravo to je i specifičnost vrsta krškog podneblja. U sušnim periodima sklanjaju se u podzemlje i izvore gdje imaju stalan dotok vode pa tako isušeno područje kanjona tek privremeno gubi raznolikost vodenog ekosustava. Na području ZK Čikole ističe se nekoliko značajnih vrsta riba. **Oštrulja** (*Aulopyge huegelii*) je regionalno endemska vrsta jadranskog sliva i dinarskog krša, zabilježena u izvorišnom dijelu Čikole (Ekonerger d.o.o., 2016.). Tijekom istraživanja 2014. godine pronađeno je najviše jedinki kod izvora/špilje Čikola, kanala niže od Male Kanjevače i na lokaciji stotinjak metara niže od brane te tek nekoliko jedinki kod Velika Kanjevače i Kljake. Vrsta je zabilježena i u nizvodnom dijelu.³ Udio nacionalne populacije oštrulje u Čikoli iznosi >2%, a u Krki 45-60%. Na području Čikole nalazi se i **dalmatinska gaovica** (*Phoxinellus dalmaticus*), ujedno i hrvatski endem. Obje vrste su ciljne vrste područja ekološke mreže HR2000919 Čikola koje se preklapa sa značajnim krajobrazom. Udio nacionalne populacije dalmatinske gaovice u Čikoli iznosi 45-60%, a u Vrbi (najveći pritok rijeke Čikole) 30-45%. Veliki dio populacije dalmatinske gaovice zabilježen je u blizini izvorišne zone Čikole. Ove dvije ciljne vrste nalazimo na staništima koja uključuje krške tekućice, uglavnom ponornice, ali i jezera. Pretpostavlja se da oštrulja nepovoljne uvjete u ponornicama preživljava u podzemlju (npr. izvor Čikole), dok se u jezerima spušta u dublje dijelove gdje mirujući čeka prestanak nepovoljnih uvjeta (Mihinjač, 2018.).

Osim oštrulje i dalmatinske gaovice, u Čikoli postoje još neke autohtone i endemske riblje vrste, poput dalmatinske pijorice (*Phoxinellus dalmaticus*) (zapaženo 57 jedinki na 9 lokacija na ovom području), drlje (*Scardinius dergle*), turskijevog klena (*Telestes tursky*) (zapaženo 69 jedinki na 7 lokacija na ovom području) i ilirskog klena (*Squalius illyricus*).

Među ostalim životinjskim vrstama se ističu četiri vrste vodozemaca: smeđa krastača (*Bufo bufo*), zelena krastača (*Bufo viridis*), velika zelena žaba (*Pelophylax ridibundus*) i šumska smeđa žaba (*Rana dalmatina*), te devet gmazova. Od toga su četiri guštera: veliki zelembač (*Lacerta trilineata*), oštroglava gušterica (*Dalmatolacerta oxycephala*), relik i endem jugozapadnih Dinarida, primorska gušterica (*Podarcis siculus*) i krška gušterica (*Podarcis melisellensis*), endem istočne obale Jadranskog mora, te pet zmija: bjelouška (*Natrix natrix*), ribarica (*Natrix tessellata*), šilac (*Platyceps najadum*), četveroprugi kravosas (*Elaphe*

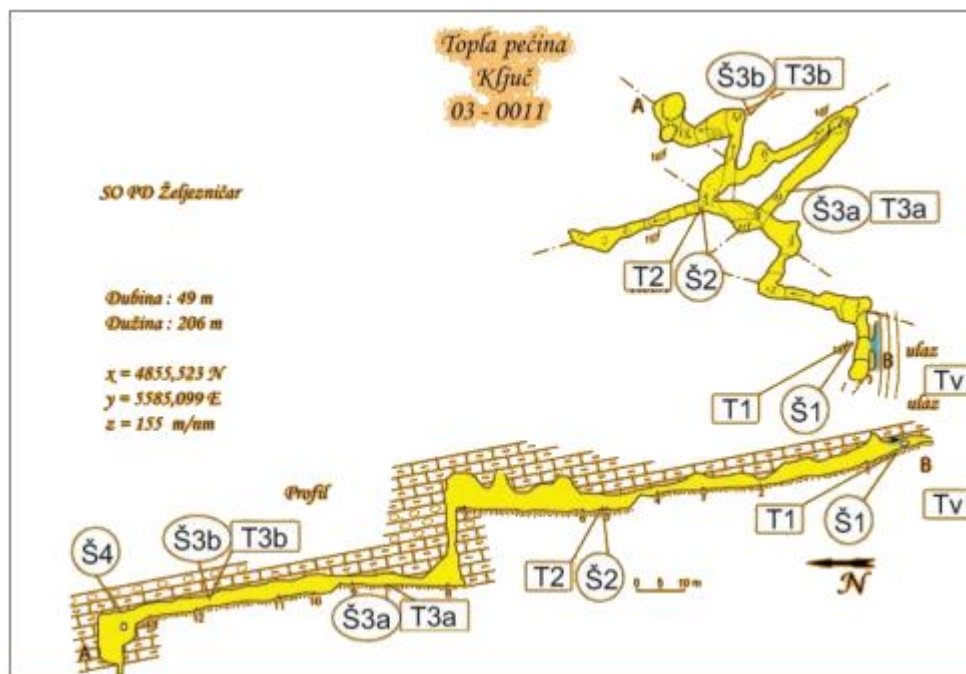
---

³ Izvješće za EU Natura 2000 Integration Project- NIP; Hrvatsko ihtiološko društvo; 2014. godine

quatuorlineata) i crnokrpica (*Telescopus fallax*), od kojih su posljednje tri uvrštene u Crvenu knjigu vodozemaca i gmazova Hrvatske (Jelić i sur., 2015.).

U kanjonu obitavaju i dvadeset dvije vrste sisavaca. Najbrojniji su šišmiši, s trinaest vrsta, od kojih je u Crvenu knjigu sisavaca (Antolović i sur., 2006.) uvršteno devet: veliki potkovnjak (*Rhinolophus ferrumeguinum*), južni potkovnjak (*Rhinolophus euryale*), blazijev potkovnjak (*Rhinolophus blasii*), mali potkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), dugokrili pršnjak (*Miniopterus schreibersii*), velikouhi šišmiš (*Myotis bechsteini*), dugonogi šišmiš (*Myotis capaccinii*), riđi šišmiš (*Myotis emarginatus*) i veliki šišmiš (*Myotis myotis*). Značajno stanište za šišmiše na ovom području je Topla pećina⁴, koja se nalazi u kanjonu rijeke Čikole, jugoistočno od sela Ključ, a uzvodno od turske kule Ključica i mosta preko rijeke Čikole. Duljina špilje je 206 m, a dubina 49 m (Slika 4.). Istraživanja u Toploj pećini 2016. godine pokazala su da je špilja je nastanjena kolonijom šišmiša koji su izvor organske tvari za formiranje guana. Tipovi staništa koji su zabilježeni uključuju glinoviti sediment (sa ili bez guana) i stijene te sigasti saljev i nakapnicu. U njoj su zabilježeni dugonogi šišmiš (cca 40 jedinki), riđi šišmiš (cca 480 jedinki), Blazijev potkovnjak (cca 70 jedinki) i južni potkovnjak (cca 160 jedinki) (Geonatura, 2018.). Topla pećina cilj je očuvanja područja EM HR2000918 Šire područje NP Krka kao stanišni tip Špilje i jame zatvorene za javnost (8310) ali i kao stanište ciljnih vrsta šišmiša. Neposredno iznad špilje prolazi planinarska staza izrađena 2015. godine koja vodi do penjalista iznad špilje te dalje kroz kanjon Čikole. Za ovo područje potrebno je istaknuti i faunu špiljskih beskraljčnjaka. U špilji Toploj pećini, najdužoj špilji u kanjonu Čikole, izuzetnom podzemnom staništu, zabilježeno je dvadesetak vrsta. Česti su subtroglifilni puž *Oxychilus* (*Oxychilus*) *cellarius*, endemi Hrvatske troglobiontni lažištupavci *Chthonius* (*Globochthoni* *us*) *simplex* i *Microchthonius* *rogatus*, striga *Scutigera coleoptrata*, troglifilni ravnokrilac *Troglophilus cavicola* i, u zimskom razdoblju, leptir *Apopestes spectrum*.

Slika 5. Nacrtna špilje Topla pećina

Legenda: T - pozicije mjerenja mikroklimatskih parametara, Š – prisutni šišmiši tijekom prijašnjih istraživanja

Izvor: Geonatura d.o.o. 2018.

⁴ Topla peć je sinonim. Topla pećina je ažuriran naziv.

Neke od ostalih vrsta sisavaca zabilježenih na tom području su europska vidra (*Lutra lutra*), vuk (*Canis lupus*), divlja mačka (*Felis silvestris*), kuna bjelica (*Martes foina*) i čagalj (*Canis aureus*). Od navedenih vrsta vidra, divlja mačka i vuk su strogo zaštićene vrste no na ovom području su tek povremeni posjetitelji bez stalnih i stabilnih populacija.

3.3.3. Zaštićeno područje - Značajni krajobraz Krka – gornji tok

Kategorija zaštite: značajni krajobraz

Godina proglašenja: 1948.

Površina: 3.881,6 ha

Položaj: Grad Knin – od izvora rijeke Krke oko 3,5 km sjeveroistočno od centra grada Knina (oko 500 m od ceste Knin – Vrlika – Split), do sjeverne granice NP Krka, dva kilometra nizvodno od Knina

Značajni krajobraz „Krka-gornji tok“ počinje izvorom Krke ispod slapa Krčić poznatim i pod nazivom Veliki buk ili Topoljski slap. Završava sjevernom granicom NP Krka tj. administrativno proteže se sve do podnožja Skradinskog buka no na području NP „Krka“ zahvaćen je i višom kategorijom zaštite (nacionalni park). Značajni krajobraz je najvećim dijelom površine vezan uz grad Knin što gradu i stanovnicima donosi brojne vrijednosti, ali rijeci i njenom ekosustavu mnoge ugroze. Ovo područje se može podijeliti na urbanizirani krajobraz (koji se odnosi na urbanu cjelinu grada Knina) i na kultivirani – doprirdni krajobraz (poljoprivredne površine i rijeka Krka). Administrativno najvažniji grad ovog područja, Knin, smjestio se uz gornji tok rijeke Krke, pretežito na ravninama i blago nagnutim do nagnutim terenima. U ovom području uz grad Knin i njegove industrijske zone, ističu se i poljoprivredne površine sa značajnim udjelom vegetacije koje ga obrubljaju. Pritom se naročito ističe Kninsko polje, ljevkasta ravnica sjeverno od grada Knina. Poljoprivredne parcele su uglavnom izdužene i uske te različitih orijentacija. Na zapadnoj strani grada Knina nalazi se rijeka Butišnica i veliko ravničarsko područje na kojem prevladava prijelazna šumska vegetacija uz bjelogoričnu šumu s većom plohom različitih načina poljoprivrednog korištenja.

Hidrologija

U obuhvatu ovog zaštićenog područja nalazi se izvor rijeke Krke, smješten u podnožju planine Dinare 3.5 km sjeveroistočno od Knina podno 22 m visokog, zimi bučnog, a ljeti bezvodnog, Topoljskog slapa, Velikog buka ili Krčić slapa. Sastoji se od tri stalna izvora: Glavnog izvora, Malog izvora i Trećeg izvora. Glavni izvor nalazi se u špilji (sifonu) na 224 m nadmorske visine. Treći izvor i Mali izvor nalaze se na lijevoj obali Krke, oko 50, odnosno 150 m nizvodno od slapa. Treći izvor daje oko 3-5% ukupne vode izvora Krke, Mali izvor oko 10-15% a najizdašniji, Glavni izvor oko 80-95%. Dotok Glavnog izvora kreće se od 1,5 do 10 m³/s. Smatra se da je izvor Krke u geološkoj prošlosti, prije nego što je rijeka Krčić postala periodična tekućica, bio u Podinarju na mjestu današnjeg izvora Krčića.

Na prva 4 km toka rijeka Krka prima tri pritoke: Kosovčicu (12,5 km), Orašnicu (5,3 km) i Butišnicu (39 km). Prvi lijevi prtok je Kosovčica, koja dovodi vode više stalnih ili povremenih izvora (Velikog i Malog izvora i Lopušskog polja) s istočnog oboda Kninskog polja. Prvi desni prtok je Orašnica, koja glavninu vode dobiva od Crnog vrela i izvora u Vrpolju. Nizvodno od ušća Orašnice, nakon što Krka napusti Kninsko polje, s desne strane u nju utječe Butišnica. Rijeka Butišnica izvire u planinskom području najsjevernijeg dijela slijeva Krke

i najizdašnija je njezina pritoka. Na svom 39 km dugom toku prima i više stalnih, ali kratkih pritoka: Jelenački potok, Duler, Crni potok, Mračaj, Došnicu i Radljevac.

Butišnica je za vrijeme Prvog svjetskog rata nasipom odvojena od Krke, tako da one danas teku paralelno do svoga spoja, čime je prirodno ušće kod Bulinog kuka pomaknuto oko dva kilometra nizvodno.

Rijeka Krka nikada ne presušuje iako joj tok može biti i 100 m iznad razine podzemnih voda. Krka se prihranjuje podzemnim, najčešće difuznim tokovima. Podzemno dotjecanje u rijeku i otjecanje iz rijeke nije u potpunosti locirano niti kvantitativno procijenjeno. Hidrološki i hidrogeološki uvjeti u području rijeke Krke su komplicirani, odnosno povezanost površinskih voda rijeke Krke, Čikole i njihovih pritoka te podzemnih voda, iako se mnogo istraživalo, još uvijek nije u potpunosti objašnjena (Lojen i sur., 2004.; Rubinić, 2011.).

Bioraznolikost

Tok rijeke Krke svoju specifičnost iskazuje izmjenom dubokih kanjona, brzaca i ujezerenih dijelova što rezultira brojnim staništima a posljedično i visokom bioraznolikošću. Sedra kao stanište je temeljni fenomen Nacionalnog parka „Krka“. Izgrađuje 7 sedrenih slapova a stanišni tip Sedrene barijere krških rijeka Dinarida pokriva površinu od 45 ha. Proces osedavanja je kompleksan i rezultat je međusobnog djelovanja fizikalnih i kemijskih čimbenika te živih organizama. Kanjonski dio odlikuju velike i strme litice a uz dio toka prisutne su vlažne i suhe livade. Močvarna staništa su malobrojna te uz proširenje podno Carigradske drage kod manastira Krka, vezana uz pličine Visovačkog jezera. Ujezerena područja toka su Brljansko i Visovačko jezero.

Okolno područje gornjeg toka rijeke Krke (osim u području gdje prolazi kroz urbani dio grada Knina) većinom prekriva vegetacija dračika i travnjaka te šikara i šume bjelograba. Submediteranski suhi travnjaci razvijeni su na plitkim karbonatnim tlima u unutrašnjosti i u primorju zbog utjecaja sredozemne klime. Kao trajni stadij održavaju se prvenstveno ispašom koja često izostaje pa time i travnjaci gube svoj primarni oblik i prelaze u sukcesiju.

Podzemna (špiljska) staništa uključujući njihove podzemne stajačice i tekućice, u odnosu na nadzemna karakteriziraju nedostatak svjetla i izmjena dana i noći, nedostatak sezonalnosti, vrlo visoka i stabilna relativna vlažnost zraka blizu potpunog zasićenja, relativno stabilna temperatura zraka, niska i stabilna temperatura vode, relativno mala količina hrane koja dolazi iz nadzemnih staništa te posljedično kratki hranidbeni lanci s dominacijom strvinara. Takva staništa nastanjuju vrlo specijalizirane vrste koje su često endemične, rjeđe živući relikti, uglavnom sastavljene od beskralješnjaka koji isključivo žive u špiljama i podzemnim vodama. Na ulaznim dijelovima špilja i jama uglavnom su prisutne samo mahovine i obraštaj algi, rijetko vaskularne biljke. U glavnom izvoru Krke u potpunoj tami obitavaju endemični jednakonožni rak *Monolista hercegoviniensis brevipes* i stigobiontni desetonožni rak *Spelaeocaris pretneri*, endem Dinarida, rasprostranjen od Hercegovine do Like.

U gornjem toku rijeke Krke žive četiri vrste riba uvrštenih u Crvenu knjigu slatkovodnih riba Hrvatske (Mrakovčić i sur., 2006.) – zlousta (*Salmothymus obtusirostris krkensis*), hrvatski endem, u kategoriji kritično ugrožene vrste, primorska pastrva (*Salmo trutta*), u kategoriji ugrožene vrste, te ilirski klen (*Squalius illyricus*), endem jadranskog slijeva, i zрманjski klen (*Squalius zрманjae*), hrvatski endem, u kategoriji osjetljive vrste. Česta je i strana kalifornijska pastrva (*Oncorhynchus mykiss*), koja se kontrolirano uzgaja u blizini izvora Krke. Gornji tok rijeke Krke stanište je vidre (*Lutra lutra*), vrste ugrožene u europskim razmjerima, ali prisutnost te vrste još nije potvrđena.

Ovo područje obiluje i brojnim drugim zanimljivim vrstama kao što su ptice karakteristične za vodena i kamenjarska i mozaična staništa (obuhvaćeno poglavljem za POP), herpetofaunom i entomofaunom čije bogatstvo i specifičnosti daljnjim fokusiranim istraživanjima tek moramo upoznati.

3.4. KULTURNA BAŠTINA

Značajni krajobrazi

ZK Čikola

Kulturnu baštinu ZK Čikola i ZK Rijeka Krka – gornji tok čine brojni spomenici povijesne, većinom obrambene i profane arhitekture te značajna arheološka nalazišta. JU Priroda ŠKŽ ne upravlja navedenim kulturno-povijesnim spomenicima, ali ih promovira putem svojih mrežnih stranica kao kulturnu baštinu zaštićenih prirodnih područja kojima upravlja te uključuje njihovu valorizaciju, istraživanje i zaštitu u projektne aktivnosti realizirane na tom području (arheološka istraživanja, postavljanje poučnih tabli, suradnja s lokalnim institucijama Grada Drniša i Grada Knina).

Najstariju kulturno - povijesnu baštinu na području značajnog krajobraza Čikola čini nekoliko špilja s vrijednim arheološkim nalazima, pretpovijesna gradina Osoje te cesta i ostaci građevina iz vremena rimske vladavine. U kanjonu Čikole više je špilja od kojih je najpoznatija Štrikinica, Topla pećina i špilje u Brini. Ovdje su pronađeni tragovi nazočnosti čovjeka iz mlađeg paleolitika, oko 18 000 g. pr. Kr. Na početku kanjona kod Drniša, u blizini ceste Šibenik – Knin, nalazi se drniška Gradina na kojoj su pronađeni arheološki nalazi od pretpovijesti do druge polovice 19. st. U južnome dijelu sačuvani su segmenti srednjovjekovne tvrđave iz 14. st. koja je pripadala velikaškoj obitelji Nelipića, a kružna kula i sjeveroistočni obrambeni zid potječu iz osmanskoga vremena. Podno Gradine nalazi se obnovljena stara mlinica, a duž kanjona Čikolu premošćuju dva kamena mosta koja imaju status zaštićenoga kulturnog dobra.

Kanjon Čikole je područje brojnih speleoloških objekata bogatih arheološkim ostacima. Na ruti do tri glavna penjačka sektora nalaze se dvije veće špilje – Štrikinica (85 m) i Topla pećina (206 m). U obje pećine provedena su arheološka istraživanja tijekom kojih su pronađeni brojni ulomci keramičkih posuda te ostaci životinjskih kostiju na kojima su vidljivi tragovi termičke obrade i sječenja što svjedoči da su ljudi boravili u špilji. Analizom pronađenih nalaza otkrilo se da datiraju iz mlađega kamenog doba/neolitika (6000 – 4500 g. pr. Kr.) i brončanog doba (oko 2000 - 800. god. pr. Kr.). Potvrda je to da su u prapovijesti Topla pećina i Štrikinica služile ljudima kao skloništa.

Tri pećine smještene na Brini, na zapadnom dijelu kanjona rijeke Čikole, nalaze se oko 4 km udaljene od Drniša. Pećine imaju izgled vodoravnih rovova, a u dvjema su izvedena sondažna istraživanja 1960. godine koja su polučila zanimljive rezultate. Otkriveni su ostaci kostiju ledenodobnih životinja i kameni artefakti kao tragovi najstarije nazočnosti ljudi na prostoru današnje Šibensko-kninske županije. Na ostacima životinjskih kostiju provedena je analiza pomoću radioaktivnog ugljika kako bi se utvrdila starost paleolitičkog materijala i zaključilo da je čovjek ovdje nazočan oko 18 000 godina.

Utvrda Gradina povijesni je spomenik i dio sustava utvrda velikaške obitelji Nelipčić (često se koristi i oblik Nelipići). Nalazi se u Drnišu na 344 m nadmorske visine, iznad kanjona rijeke Čikole. Izgrađena na lokaciji od strateškog značaja, nudi prekrasan pogled na grad i planinu Prominu. Danas vidljivi ostatci na južnoj strani

dio su srednjovjekovne utvrde, dok su središnja kula i sjeveroistočni obrambeni zid iz razdoblja osmanske vladavine. Registrirana je kao zaštićeni spomenik kulture (Z-2052).

Stara mlinica nalazi se na desnoj obali rijeke Čikole, oko 150 metara nizvodno od mosta na samom početku kanjona, na ulazu u Drniš. Prema povijesnim izvorima datira iz srednjeg vijeka i vjerojatno je u početku bila u vlasništvu hrvatskih velikaških obitelji. Mlinica je sagrađena od kamena

Tvrđava Ključica najveća je i najočuvanija srednjovjekovna utvrda na drniškom području te kao takva zaštićeni spomenik kulture (Z-2062). Nalazi se na desnoj obali Čikole na strmoj hridi, u blizini sela Ključ. Sagrađila ju je u 14. stoljeću velikaške obitelji Nelipić s ciljem kontrole prolaza trgovačke rute iz grada Šibenika prema zaleđu i Bosni. Godine 1546. godine osvojili su je Osmalije koji su njome upravljali do 1648. godine. Od tada je Ključica napuštena i više se nikada u njoj nije živjelo.

Korito rijeke Čikole kod Drniša (područje naselja Žitnić) premošteno je kamenim mostom vjerojatno sagrađenim u 19. st. Potkonstrukciju mosta čine tri polukružna luka. Građen od lomljenog kamena, a s obzirom da se s vremenom prestao koristiti, nije održavan te je u ruševnom je stanju. Jedan luk je potpuno nestao, a s uzvodne strane se vide ostaci kamenih pilona trouglastog oblika. Most ima status zaštićene nepokretne kulturne baštine RH (Z-5545).

Na lokaciji kanjona rijeke Čikole kod Drniša (Žitnić kod Mrđenovih mlinica) nalazi se još jedan most u statusu zaštićenog kulturnog dobra (Z-5665). Prema povijesnim izvorima datira iz 16. st., spominju ga putopisci iz 16. st. i dubrovačko-mletački izvori iz 17.st. Predstavlja rustičnu građevinu iz osmanskog vremena.

ZK Rijeka Krka – gornji tok

Rijeka Krka prolazi neposredno uz brdo na kojem se smjestila srednjovjekovna Kninska tvrđava podignuta sredinom 10. stoljeća. Ta utvrda, koja najvažniji kulturno-povijesni spomenik grada Knina, svoj je konačni izgled dobila početkom 18. stoljeća. Tvrđava je jedna od najvećih fortifikacijskih građevina u Dalmaciji, a podijeljena je na gornji, srednji i donji grad, koji su međusobno povezani pokretnim mostovima. Najstariji je gornji grad na sjevernom dijelu tvrđave, dok su srednji i donji grad sagrađeni u kasnome srednjem vijeku. Kninska tvrđava spada među najveće hrvatske fortifikacijske spomenike i druga je po veličini vojna utvrda u Europi, izuzetno razvedena i sačuvana u svim svojim dijelovima.

Pokrčje

Pokrčje je zemljopisni prostor granično vezan uz rijeku Krku na kojem se nalazi veliki broj arheoloških lokaliteta koji datiraju od prapovijesti do novog vijeka. Rasprostire se na administrativnim područjima gradova Šibenika, Skradina, Drniša i Knina te općina Promina, Kistanje i Ervenik.

Područje ekološke mreže (POP) Krka i okolni plato osim područja spomenutih gradova i općina pokriva područja općina Bilice, Vodice, Unešić, Biskupija. Kulturna baština važna je spona žitelja Krke i Pokrčja, te je ujedno i neizostavni čimbenik kulturnog identiteta ovoga kraja. Gotovo stotinu registriranih arheoloških lokaliteta nalazi se na području ekološke mreže (POP), te desetak objekata tradicijskog graditeljstva. Nacionalni park „Krka“ pokrenuo je niz akcija da se i na Pokrčju evidentira, proučava i prati stanje kulturne baštine koja je izravno povezano s lokalitetima na rijeci Krki bilo samostalno ili u suradnji s nadležnim institucijama u čijem se djelokrugu određeni prostori nalaze.

Kulturna baština i njeno upravljanje dijelovima područja koji su obuhvaćeni ovim Planom upravljanja, a poklapaju se s Nacionalnim parkom „Krka“ detaljno je obrađeno u Planu upravljanja 6005.

3.5. KORIŠTENJE PROSTORA

3.5.1. Socio-ekonomske značajke

Prema broju stanovnika iz posljednja dva popisa (2001. i 2011.) po naseljima koja se nalaze unutar ili dijelom unutar područja obuhvaćenim Planom upravljanja evidentan je pad broja stanovnika. Osnovna karakteristika dobne strukture ovog područja je star tip populacije uslijed konstantnog opadanja broja mladog stanovništva. Posljednjih godina je u naseljima zamjetan porast korištenja stambenog prostora u obiteljskim zgradama za iznajmljivanje i uređenje popratnih sadržaja u sklopu organiziranog seoskog turizma. Porastom broja posjetitelja razvija se i unaprjeđuje posjetiteljska infrastruktura. Broj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava je također u porastu. Glavne poljoprivredne djelatnosti na ovom području su maslinarstvo, voćarstvo, povrtlarstvo i vinogradarstvo. Zamjetan je porast broja OPG-a koji se bave pčelarstvom, dok je najveći broj stočarskih djelatnosti usmjeren na govedarstvo, ovčarstvo i kozarstvo.

3.5.2. Postojeći oblici korištenja

Čikola

Područje značajnog krajobraza privlači sve više posjetitelja, pogotovo onih okrenutih aktivnom odmoru pa Javna ustanova Priroda ŠKŽ u suradnji sa zainteresiranim partnerima planira provedbu niza promotivnih aktivnosti, osmišljavanje programa posjećivanja te uređivanje pješačkih staza, a u skladu s procijenjenim kapacitetima područja.

JU Priroda ŠKŽ izdala je koncesijsko odobrenje za korištenje zipline poligona na rijeci Čikoli u cilju bolje turističke valorizacije navedenog područja. Uz granice značajnog krajobraza Čikola protežu se i granice lovišta Drniš i Pakovo selo.

Prostorni plan Šibensko-kninske županije za rijeku Čikolu predviđa i mogućnost izgradnje dviju akumulacija za hidroelektrane i dviju hidroelektrana koje bi dodatno mogle ugroziti ovo područje. Stoga je važno do kraja istražiti kanjon te provesti studiju utjecaja na okoliš s relevantnim recentnim podacima. Javna ustanova planira pratiti i sudjelovati u izradi prostorno-planske dokumentacije u svrhu osiguranja očuvanja prirodnih vrijednosti ovog područja te unaprijediti suradnju s HEP-om vezano za održivo korištenje vodnih resursa.

Krka

Današnji izgled rijeke Krke, ali i prostora uz njenu obalu i zaravan nad kanjonom, uvelike je utjecan ljudskim aktivnostima. Dugotrajni suživot čovjeka i prirode na ovom području uvjetovao je razvoj specifičnog krajobraza sačinjenog od mozaično raspodijeljenih prirodnih, poluprirodnih i umjetno oblikovanih staništa:

maslinici na padinama, šumski kompleksi, livade, pašnjaci, vrtovi, poljoprivredne površine, kanjon rijeke i vlažna staništa uz rijeku Krku. Na poljoprivrednim površinama se obavlja isključivo tradicijska poljoprivreda. Kontinuirana depopulacija stanovništva na ovom području ima za posljedicu, pored smanjenja obradivih poljoprivrednih površina, i smanjenje stočnog fonda.

Zbog povoljnog hidroenergetskog potencijala duž toka rijeke Krke izgrađene su četiri HE, od kojih su danas tri u funkciji. Za potrebe vodoopskrbe koriste se tri izvora: Miljacka, Jaruga i Torak. Na području Bukovice izgrađena je VE Krš – Pađene.

Posjećivanje ovog područja je usmjereno većim dijelom na područje Skradinskog buka, Visovca i Roškog slapa, a manjim dijelom na područje Manastira Krka i šire područje arheološkog nalazišta Burnum. Za potrebe prihvata posjetitelja izgrađena je posjetiteljska infrastruktura i prateći objekti (posjetiteljski centri, ugostiteljski objekti, parkirališta, ulazi, info centri, vidikovci). Prihvat posjetitelja se odvija cestovnim i vodenim putem, koji uključuje i izlete brodom prema Torku, Visovcu, Roškom slapu, manastiru Krka i starohrvatskim utverdama Trošenju i Nečvenu.

3.5.3. Pritisci i prijetnje

Korištenje prostora na područjima obuhvaćenim Planom donosi sa sobom i niz pritisaka i prijetnji koje utječu na vrijednosti područja (Tablica 5). Za područja ekološke mreže su korišteni SDF-ovi i procjena pritisaka i prijetnji koja je provedena u sklopu dioničkih i internih radionica tijekom izrade PU 7006.

Tablica 5. Pritisci i prijetnje identificirani na područjima obuhvaćenim PU 7006 te vrijednosti EM na koje utječu

PRIJETNJA/PRITISAK	INTENZITET PRIJETNJE*	KRATKI OPIS PRIJETNJE	VRIJEDNOST/I NA KOJE UTJEČE
A02 Promjena tehnika uzgoja (uključuje sadnju višegodišnjih zeljastih kultura)	S	Napuštanjem se tradicionalni oblici poljoprivrede (stočarstvo, manji vrtovi) i prelazi se na intenzivne oblike poljoprivrede (nasadi maslina, vinove loze) ili turizam. Područje ljudi generalno napuštaju i sele u gradove.	Kamenjarska i mozaična staništa
A02.01 Intenziviranje poljoprivrede	S		Kamenjarska i mozaična staništa
A03.02 Ne-intenzivna žetva / košnja	M		Vodena, kamenjarska i mozaična staništa
A03.03 Napuštanje / izostanak žetve i košnje	M		Vodena, kamenjarska i mozaična staništa
A04.03 Napuštanje pašnjačkih sustava, nedostatak ispaše	V		Vodena, šumska, kamenjarska i mozaična staništa
A07 Upotreba biocida, hormona i kemijskih sredstava	S		Ciljne vrste ptica
A09 Navodnjavanje (uključuje (privremenu) promjenu uvjeta od suhih prema manje-više	S		Potencijalna prijetnja na području planiranog golf terena.

PRIJETNJA/PRITISAK	INTENZITET PRIJETNJE*	KRATKI OPIS PRIJETNJE	VRIJEDNOST/I NA KOJE UTJEČE
vlažnim, uzrokovanih navodnjavanjem)			
C03.03 Vjetroelektrane	N	Ciljne vrste grabljivica i preletnice mogu stradavati na vjetroelektranama u širem području oko POP-a.	Ciljne vrste ptica
D01 Ceste, putevi i željeznice	S	Ceste i putevi koji prolaze kroz staništa ciljnih i značajnih vrsta te fragmentiraju stanište, predstavljaju prijetnju zbog potencijalne kolizije i usmrćivanja životinja na cesti ili izvor uznemiravanja.	Vodena, šumska, kamenjarska i mozaična staništa, ciljne vrste ptica
F03.01 Lov	M	Na prostoru EM se nalazi više lovišta. Prijetnja je za ciljne vrste ptica jer lov na jezerima za vrijeme zimovanja predstavlja uznemiravanje, a lov olovnom sačmom predstavlja prijetnju za cijeli vodeni ekosustav. Druga opasnost je krivolov u obliku nelegalnog odstrjela.	Vodena, šumska, kamenjarska i mozaična staništa, ciljne vrste ptica
F03.02 Uzimanje i uklanjanje životinja (kopneni) (uključuje i trovanje)	M	Moguće je stradavanje ptica kao kolateralnih žrtvi ilegalnog trovanja čaglja i vuka od strane stočara. Postoji mogućnost trovanja od strane golubara u svrhu ubijanja predatora na golubove, prvenstveno sokolove. Osim toga, moguće je trovanje olovnom sačmom preko konzumacije odstrjeljene divljači.	Vodena, šumska, kamenjarska i mozaična staništa, ciljne vrste ptica
G01 Sport i razonoda na otvorenom, rekreacijske aktivnosti	S	<i>Outdoor</i> sportovi koji se provode u osjetljivom periodu ili lokaciji i predstavljaju prijetnju zbog uznemiravanja ciljnih i značajnih vrsta.	Vodena, šumska, kamenjarska, mozaična staništa, ciljne vrste ptica
H01 Zagađenje površinskih voda (limničkih i kopnenih)	V	Prijetnja je općenito antropogene naravi te uključuje različite oblike zagađenja poput kanalizacijskih i otpadnih voda, pesticida, umjetnih gnojiva i sl.	Vodena, podzemna
H05.01 Smeće i kruti otpad	V	Zagađenje okoliša, izvor umjetne i otrovne hrane za divlje životinje.	Vodena, šumska, podzemna, kamenjarska i mozaična staništa
IO1 Invazivne strane vrste	S	Prisutnost invazivnih stranih vrsta koje utječu direktno ili indirektno na ciljne vrste kao predatori ili negativnim utjecajem na stanište. Tu je naglasak na prisutnost invazivnih riba i široko rasprostranjenog pajasena.	Ciljne vrste riba, vodena, šumska, kamenjarska i mozaična staništa
J02.05 Promjena hidrografskih funkcija, općenito	V	Uslijed korištenja vode za proizvodnju energije, poljoprivredu, uzgoj ribe, potrebe naselja i sl. značajno se utječe na hidrološki režim i Krke i Čikole ali i manjih vodotokova na području platoa (npr. rijeka Guduča) što uzrokuje promjene u sastavu i rasprostranjenosti staništa vezanih uz vodu	Vodena, podzemna, kamenjarska i mozaična staništa
J02.06 Crpljenje vode iz površinskih voda	S		Vodena, šumska, podzemna, kamenjarska i mozaična staništa

PRIJETNJA/PRITISAK	INTENZITET PRIJETNJE*	KRATKI OPIS PRIJETNJE	VRIJEDNOST/I NA KOJE UTJEČE
		(sam tok, vlažne livade, tršćaci i sl.). Osim nadzemnih voda, na promijene u hidrologiji izuzetno su osjetljivi i podzemni ekosustavi zbog količine i sastava podzemnih voda.	
J03.02 Antropogeno smanjenje povezanosti staništa	S	Zbog intenzivnog procesa urbanizacije područja dolazi do fragmentacije i značajne degradacije staništa.	Kamenjarska i mozaična staništa
K02.01 Promjene u sastavu vrsta (sukcesija)	V	Zbog promjena u načinu gospodarenja (poljoprivredne prakse) uslijed napuštanja ruralnih područja od strane stanovnika, velike površine su pod utjecajem sukcesije.	Vodena, šumska, kamenjarska i mozaična staništa
L09 Požari	V	Ljetni požari predstavljaju rizik za sve tipove ekosustava jer osim uništavanja površinskog sloja vegetacije i staništa vrsta, uzrokuju i zagađenje vode, eroziju tla itd.	Vodena, šumska, podzemna, kamenjarska i mozaična staništa

* Intenzitet prijetnje: N= nizak, S=srednji, V= visoki

Izvor: SDF obrasci područja EM, JU PP Krka, Javna ustanova Priroda ŠKŽ; dioničke radionice provedene u sklopu izradu PU 7006

4. UPRAVLJANJE

Ovaj dio Plana upravljanja definira viziju, teme i opće ciljeve, evaluira stanje po temama, postavlja posebne ciljeve upravljanja s pokazateljima, definira aktivnosti upravljanja s pokazateljima te prioritetima, suradnike i vremenski raspored, upravljačku zonaciju, financijske potrebe i način praćenja provedbe plana upravljanja.

Teme predstavljaju glavne cjeline Plana upravljanja koje se bave srodnim nizom pitanja. Opći ciljevi obuhvaćaju bit svake teme, a njihovim razdvajanjem na posebne ciljeve dobiva se jasnija slika onoga što se želi postići Planom. Pokazatelji posebnih ciljeva (indikator) omogućavaju praćenje njihova ostvarivanja. Posebni ciljevi ostvaruju se provedbom planiranih aktivnosti čiji pokazatelji omogućavaju praćenje provedbe Plana upravljanja i rada Javne ustanove.

Kako bi se dobio bolji uvid u raspored i prioritete pojedinih aktivnosti, napravljen je planirani vremenski raspored provedbe svih aktivnosti prema godinama te su navedeni suradnici u provedbi ključni za provedbu pojedinih elemenata ili cijele aktivnosti.

Zbog ograničenih ljudskih i financijskih kapaciteta definirane su prioritetne aktivnosti:

- Prioritet 1 – ključne aktivnosti koje se moraju poduzeti za vrijeme trajanja Plana upravljanja. Njihovo neispunjavanje narušava uspješnost cijelog plana upravljanja.
- Prioritet 2 – aktivnosti koje bi se trebale poduzeti za vrijeme trajanja Plana upravljanja. Iako postoji određena fleksibilnost, za neprovođenje ovih aktivnosti mora postojati dobar razlog.
- Prioritet 3 – aktivnosti koje su dugoročno važne i mogu se poduzeti kada vrijeme i/ili sredstva postanu dostupni te ako njihova provedba ne ugrožava provedbu aktivnosti 1. i 2. razine prioriteta.

4.1. VIZIJA

Ptice platoa Krke prepoznate su kao iznimno bogatstvo ovog širokog područja, njihova staništa su obnovljena i očuvana, a ponuđeni interpretativni sadržaji obogaćeni. Značajni krajobrazi Krka – gornji tok i Čikola područja su jedinstvene krajobrazne vrijednosti i bogate bioraznolikosti dviju rijeka očuvanih kroz skladan suživot čovjeka i prirode temeljen na održivom razvoju i razvijenoj svijesti o njihovoj vrijednosti.

4.2. Tema A. Očuvanje prirodnih vrijednosti

Opći i posebni ciljevi i pokazatelji povezani s ciljnim staništima i vrstama ekološke mreže izrađeni su sukladno nacrtu ciljeva i mjera očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže (MINGOR, 2021). Postizanje ovih posebnih ciljeva i njihovih pokazatelja proizlaze iz obveza Republike Hrvatske kao članice Europske unije. Odgovornost ostvarivanja posebnih ciljeva vezanih za ekološku mrežu je na svim sektorima i nadležnim institucijama Republike Hrvatske. Javna ustanova će doprinijeti ostvarivanju posebnih ciljeva provedbom aktivnosti navedenih u ovom Planu upravljanja.

Kroz razvijanje planova praćenja za ciljna staništa i vrste utvrdit će se dodatni pokazatelji koji će omogućiti praćenje kvalitete staništa (struktura, funkcija) i stanje populacija vrsta.

OPĆI CILJ A. Značajne vrste i stanišni tipovi te georaznolikost i krajobrazne vrijednosti područja su očuvani i zaštićeni.

4.2.1. Evaluacija stanja teme A

JU NP Krka i JU Priroda ŠKŽ su prepoznale važnost ovog područja za očuvanje ptica na nacionalnoj razini te su dosadašnje aktivnosti bile usmjerene na istraživanja i utvrđivanja stanja značajnih vrsta. Aktivnosti praćenja vrsta bit će nastavljene.

Krka i okolni plato

Prva sustavna istraživanja na inicijativu JU NP „Krka“ proveo je Zavod za ornitologiju (HAZU) osamdesetih godina te je istraživanje ponovljeno početkom 21. st. Na području NP „Krka“ provedena su dodatna istraživanja 2012. i 2013. godine te je zabilježeno 226 ptičjih vrsta. JU NP Krka zajedno s vanjskim suradnicima provodi sustav monitoringa na širem području parka. Sustavnih istraživanja ornitofaune van granica NP „Krka“ nije bilo, no početna istraživanja s fokusom na Prukljan, Guduču i Čikolu provedena su tijekom 2009., 2014. i 2015. Osim toga, s ciljem upoznavanja ornitofaune cijelog području ekološke mreže značajnog za očuvanje ptica Krka i okolni plato 2019. godine JU Priroda ŠKŽ provela je istraživanje područja van granica NP „Krka“ s posebnim osvrtom na ciljne vrste.

Planom upravljanja ukupno je obuhvaćeno 39 ciljnih ptičjih vrsta od kojih se 10 vrsta odnosi na značajne negnijezdeće vrste ptica vezane za vodena staništa.

Ptice vodenih ekosustava ovog područja koncentrirane su na tek 2,5% površine cjelokupnog POP-a tako da ih često nalazimo i u miješanim jatima na vodi ili unutar malog prostora u tršćacima što olakšava njihovo praćenje ali i kontrolu i uklanjanje prijetnji. Kao cilj očuvanja kod velikog broja ovih vrsta definirane su njihove preletničke i zimujuće populacije što nas fokusira na period od rujna do travnja kada ih većina ovdje boravi. Tijekom preleta i zimovanja ključno im je osigurati mir na što su najosjetljivije populacije van zaštićenog područja (Prukljan, Guduča) gdje se neke od vrsta (**liska**, **jarebica kamenjarka**) aktivno love. Tijekom zadnjih 20 godina istraživanja za većinu tih ptica prikupljeni su osnovni podaci o ključnim lokalitetima koje koriste za zimovanja dok je za manji broj njih potrebno specifičnim istraživanjima još utvrditi točan status i ključne lokalitete. Od zimujućih vrsta i onih u preletu, to su **bukavac** (*Botaurus stellaris*) kojem je osim preletničke i zimujuće, i gnijezdeća populacija cilj očuvanja no nedavna istraživanja nisu ustanovila njegovu prisutnost na ovom području. Osim bukavca, potrebno je dodatan trud uložiti i u utvrđivanje statusa **čapljice voljak** na području van NP, tj. tršćacima rijeke Guduče kao potencijalom povoljnom staništu. Nedostaju i konkretnije informacije o tri vrste **štijoki** (**siva**, **mala** i **riđa**), koje je potrebno prikupiti za cijelo područje POP-a. Za riđu štijoku potrebno je očuvati prirodno stanište na do sada jedinom poznatom gnijezdilištu u Roškoj dragi. Za **kokošicu** trenutno nemamo niti osnovne procijene brojnosti populacije a za lisku koja je brojna ali i lovna vrsta van područja Parka, potrebno je detaljno pratiti brojno stanje kako bi se i odstrel mogao što kvalitetnije regulirati. Bitno je uzeti u obzir da vodenim ekosustavom ovog područja veliku prijetnju stvara nestabilan i pre nizak vodni režim što zasigurno utječe na gnijezdeće populacije vodenih ptica ali i ostale koje su ovdje samo na odmoru ili zimovanju. Tršćaci i močvarni dio te poplavne livade uz jezera i tokove rijeka Krke i Guduče su u povoljnom stanju te je bitno osigurati da tako i ostane. Za vodomara ključno je očuvati staništa za gnijezđenje na poznatim teritorijima iznad Roškog slapa, kod manastira Krka te na području jezera Brljan i Bilušića buka.

Leganj, **crvenoglavi djetlić** i **škanjac osaš** vezani su uz šumska staništa. O stanju i brojnosti njihovih populacija na cijelom području obuhvaćenim PU imamo slaba saznanja. Šumska staništa su na ovom području za **legnja** i **osaša** dobro očuvana te je ključno staviti fokus na održivo upravljanje šumama pošto većinskim prostorom šuma ovog područja van Parka upravljaju Hrvatske šume d.o.o. JU planiraju provesti detaljnija istraživanja ovih vrsta s ciljem utvrđivanja što točnijeg statusa i veličina populacija, te uspostaviti sustavni monitoring i, u dogovoru sa upravljačima šuma, provoditi mjere očuvanja njihovih staništa. JU planira surađivati sa

sektorom šumarstva i lovstva i na način da potiče šumare i lovce prijavljuju prisutnost ciljnih vrsta ptica i ilegalne aktivnosti. Do sada takve suradnje nije bilo.

Vrste vezane za kamenjarske ekosustave nešto je teže pratiti pošto se površinom nalaze na značajnom većem području. U zadnjih 10 godina više istraživanja je provedeno te je za većinu njih dobiven uvid u područja koja koriste. Osim ptica koje se gnijezde na ili uz kamenjarske travnjake, ovdje imamo i vrlo **značajne grabljivice** kao što su **suri orao**, **sivi sokol**, **zmijar** ali i najveću europsku sovku, **ušaru**. Svima njima su ključne litice za gniježđenje te ostala staništa kao područje za lov. Dodatna istraživanja su potreba za **sivog sokola** za kojeg nedostaju podaci o lokalitetima gniježđenja van područja NP „Krka“. Na liticama gdje se ove vrste gnijezde ključno je osigurati mir od rekreacijskih i turističkih aktivnosti. Tako je važno osigurati da se penjački smjerovi ne postavljaju bez odgovarajućih studija.

Unutar područja POP-a Krka i okolni plato postoji vjetroelektrana Krš-Pađene. S obzirom na postojeće i planirane vjetroelektrane, mogući su utjecaji na lokalno prisutne ciljne vrste ptica koje koriste lokaciju za gniježđenje i hranjenje, kao i one koje se razmnožavaju unutar ili izvan POP-a i koriste velike areale kretanja u potrazi za hranom ili lokaciju prelijeću tijekom migracija, poput ptica grabljivica. Do 2013. godine postojao je teritorij **surog orla** u POP-u Krka i okolni plato, ali od 2013. godine taj teritorij nije zauzet. Utjecaji se prvenstveno odnose na potencijalne kolizije ciljnih vrsta ptica, osobito grabljivica, gubitak staništa zbog pristupnih cesta i platoa za vjetroagregate te uznemiravanje za vrste koje se na području gnijezde ili hrane te područje koriste kao migracijski put. Osim surog orla, vjetroelektrane mogu imati utjecaja i na **zmijara** koji je radi svoje ekologije također izložen riziku stradavanja uslijed kolizije. Vjetroelektrane također mogu imati utjecaj na preletničku populaciju **škanjca osaša**, kojoj je potrebno omogućiti nesmetani prelet tijekom selidbe. Rješavanje ove prijetnje se provodi kroz postupak ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu. Za škanjca osaša potrebno je i očuvati prirodna staništa na poznatom teritoriju oko manastira Krka.

Prijetnju za ove ptice predstavlja i elektroenergetska infrastruktura i to zbog moguće kolizije ptica na visokonaponskim dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim dalekovodima. Rješavanje ovih prijetnji je u nadležnosti HEP ODS-a i HOPS-a.

Kamenjarski travnjaci na području obuhvaćenim PU se slabo održavaju te je sve prisutnija degradacija staništa zarastanjem grmolikom i drvenastom vegetacijom. Za održavanje stabilnih populacija vrsta vezanih uz kamenjarske travnjake na područje ekološke mreže Krka i okolni plato posebno se ističe područje zaravni Veliki pod kod Pokrovnika i između naselja Brnjica i Pokrovnik. Očuvanje kamenjarskih travnjaka na ovom lokalitetu je prioritet JU, koje će u dogovoru s dionicima na tom području provesti aktivnosti mjera očuvanja ovog staništa te uspostaviti sustav monitoringa vrsta. Osim toga, bitno je što detaljnije popratiti brojnost jarebice kamenjarke koja je baš kao i liska, van područja parka, lovna vrsta.

Kod vrsta mozaičnih staništa fokus je potrebno staviti na **malog sokola** i **sivog svračka** za koje nedostaju detaljniji podaci van područja NP „Krka“. Ostale vrste potrebno je redovito pratiti budući da su već primijećeni nagli skokovi u brojnosti populacija te su sklone brzom gubitku staništa uslijed promjena načina korištenja privatnih, poljoprivrednih površina. Osim toga i ova staništa, kao i kamenjarski travnjaci, su na području ekološke mreže zbog napuštanja poljoprivrednih aktivnosti degradirana. JU će edukacijom i provođenjem aktivnosti s dionicima (lokalno stanovništvo, lovačke i sportske udruge, HŠ, HV) nastojati prevenirati i smanjiti trend degradacije staništa s ciljem očuvanja gnijezdećih populacija ptičjih vrsta, vodeći se istraživanjima utvrđenim pritisicima i prijetnjama (Prilog III).

Tablica 6. Trend populacije, ciljevi očuvanja i stupanj očuvanosti ptica za područje HR1000026 Krka i okolni plato

Trend populacije	Cilj očuvanja	Stupanj očuvanosti
<p>Trend populacije: +pozitivan, = stabilan, x nepoznat, -negativan, F fluktuirajući, u nesiguran sukladno https://nature-art12.eionet.europa.eu/article12/ za razdoblje 2013.-2018.</p> <p>Pokazatelj očuvanja: sukladno nacrtu ciljeva i mjera očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže (MINGOR, 2021)</p> <p>Stupanj očuvanosti: razina očuvanosti strukture i funkcije prirodnog staništa: A = izvrsna očuvanost, B = dobra očuvanost, C = prosječna ili smanjena očuvanost, sukladno SDF-u područja na https://www.bioportal.hr/gis/</p>		
<i>crnoprugasti trstenjak (Acrocephalus melanopogon)</i>		
<p>Trend populacije u EU =</p> <p>Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x</p>	<p>Očuvana populacija i pogodna staništa (trščaci i rogozici) za održanje značajne zimujuće populacije</p>	B
<i>vodomar (Alcedo atthis) – gnijezdeća populacija</i>		
<p>Trend populacije u EU =</p> <p>Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x</p>	<p>Očuvana populacija i staništa (riječne obale, područja uz spore tekućice i stajaće vode) za održanje gnijezdeće populacije od 3-4 p.</p>	A
<i>vodomar (Alcedo atthis) – zimujuća populacija</i>		
<p>Trend populacije u EU =</p> <p>Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x</p>	<p>Očuvana populacija i staništa (estuariji, morska obala) za održanje značajne zimujuće populacije</p>	A
<i>jarebica kamenjarka (Alectoris graeca)</i>		
<p>Trend populacije u EU x</p> <p>Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x</p>	<p>Očuvana populacija i staništa (otvoreni kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 400-500 p.</p>	B
<i>primorska trepteljka (Anthus campestris)</i>		
<p>Trend populacije u EU =</p> <p>Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x</p>	<p>Očuvana populacija i staništa (otvoreni suhi travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 150-250 p.</p>	B
<i>suri orao (Aquila chrysaetos)</i>		

Trend populacije	Cilj očuvanja	Stupanj očuvanosti
Trend populacije u EU = Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama =	Očuvana populacija i pogodna staništa (stjenovita područja, planinski i kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od najmanje 1 p.	A
<i>bukavac (Botaurus stellaris) – gnijezdeća populacija</i>		
Trend populacije u EU = Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama -	Očuvana populacija i pogodna staništa (močvare s tršćacima) za održanje gnijezdeće populacije od 1-3 pjevajuća mužjaka	B
<i>bukavac (Botaurus stellaris) – preletnička i zimujuća populacija</i>		
Trend populacije u EU = Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima) za održanje značajne preletničke i zimujuće populacije	B
<i>ušara (Bubo bubo)</i>		
Trend populacije u EU = Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i staništa (stjenovita područja, kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 50-70 p.	A
<i>ćukavica (Burhinus oedicnemus)</i>		
Trend populacije u EU x Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i staništa (kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 4-10 p.	A
<i>kratkoprsta ševa (Calandrella brachydactyla)</i>		
Trend populacije u EU x Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i staništa (kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 30-120 p.	A
<i>leganj (Caprimulgus europaeus)</i>		
Trend populacije u EU + Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i staništa (garizi, mozaična staništa s ekstenzivnom poljoprivredom) za održanje gnijezdeće populacije od 350-500 p.	A
<i>zmijar (Circaetus gallicus)</i>		
Trend populacije u EU + Trend populacije u RH prema nacionalnom	Očuvana populacija i pogodna staništa (stjenovita područja, kamenjarski travnjaci ispresijecani	A

Trend populacije	Cilj očuvanja	Stupanj očuvanosti
izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	šumama, šumarcima, makijom ili garigom) za održanje gnijezdeće populacije od 7-10 p.	
<i>eja močvarica (Circus aeruginosus)</i>		
Trend populacije u EU = Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama =	Očuvana populacija i staništa (otvoreni travnjaci, otvorena mozaična staništa) za održanje značajne zimujuće populacije	A
<i>eja strnjarica (Circus cyaneus)</i>		
Trend populacije u EU - Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i staništa (otvoreni travnjaci, otvorena mozaična staništa) za održanje značajne zimujuće populacije	A
<i>crvenoglavi djetlić (Dendrocopos medius)</i>		
Trend populacije u EU = Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i pogodna struktura hrastove šume za održanje gnijezdeće populacije od 5-10 p.	B
<i>mala bijela čaplja (Egretta garzetta)</i>		
Trend populacije u EU = Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama =	Očuvana populacija i pogodna staništa (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom) za održanje značajne preletničke populacije	B
<i>mali sokol (Falco columbarius)</i>		
Trend populacije u EU - Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i staništa (mozaična staništa s ekstenzivnom poljoprivredom) za održanje značajne zimujuće populacije	A
<i>sivi sokol (Falco peregrinus)</i>		
Trend populacije u EU + Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i staništa za gniježđenje (visoke stijene, strme litice) za održanje gnijezdeće populacije od 3-5 p.	A
<i>voljić maslinar (Hippolais olivetorum)</i>		
Trend populacije u EU = Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i staništa (otvorene niske listopadne šume/šumarci; stari maslinici) za održanje gnijezdeće populacije od 15-50 p.	A
<i>čapljica voljak (Ixobrychus minutus) – gnijezdeća populacija</i>		

Trend populacije	Cilj očuvanja	Stupanj očuvanosti
Trend populacije u EU x Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima) za održanje gnijezdeće populacije od 30-50 p.	A
<i>čapljica voljak (Ixobrychus minutus) – preletnička populacija</i>		
Trend populacije u EU x Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima) za održanje značajne preletničke populacije	A
<i>rusi svračak (Lanius collurio)</i>		
Trend populacije u EU + Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i staništa (otvorena mozaična staništa) za održanje gnijezdeće populacije od 13000-18000 p.	A
<i>sivi svračak (Lanius minor)</i>		
Trend populacije u EU x Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i staništa (otvorena mozaična poljoprivredna staništa) za održanje gnijezdeće populacije od 350-500 p.	A
<i>ševa krunica (Lullula arborea)</i>		
Trend populacije u EU = Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i otvorena mozaična staništa za održanje gnijezdeće populacije od 700-1100 p.	A
<i>velika ševa (Melanocorypha calandra)</i>		
Trend populacije u EU = Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i staništa (kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 120-150 p.	A
<i>bukoč (Pandion haliaetus)</i>		
Trend populacije u EU = Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama n/d	Očuvana populacija i pogodna vodena staništa za održanje značajne preletničke populacije; omogućen nesmetani prelet tijekom selidbe;	A
<i>škanjac osaš (Pernis apivorus)</i>		
Trend populacije u EU = Trend populacije u RH prema nacionalnom	Očuvana populacija i pogodna struktura šuma za održanje gnijezdeće populacije od 1-2 p.	B

Trend populacije	Cilj očuvanja	Stupanj očuvanosti
izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x		
<i>mali vranac (Phalacrocorax pygmaeus)</i>		
Trend populacije u EU + Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i staništa (veće vodene površine, priobalno more) za održanje značajne preletničke i zimujuće populacije	A
<i>siva štijoka (Porzana parva) – gnijezdeća populacija</i>		
Trend populacije u EU x Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima) za održanje gnijezdeće populacije od 4-6 p.	B
<i>siva štijoka (Porzana parva) – preletnička populacija</i>		
Trend populacije u EU x Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima) za održanje značajne preletničke populacije	B
<i>riđa štijoka (Porzana porzana) – gnijezdeća populacija</i>		
Trend populacije u EU x Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima, poplavni travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 2-3 p.	B
<i>riđa štijoka (Porzana porzana) – preletnička populacija</i>		
Trend populacije u EU x Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima) za održanje značajne preletničke populacije	B
<i>mala štijoka (Porzana pusilla)</i>		
Trend populacije u EU x Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima) za održanje značajne preletničke populacije	B
<i>patka žličarka (Anas clypeata)</i>		
Trend populacije u EU + Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i pogodna staništa za ptice močvarice tijekom preleta i zimovanja (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, plićine) za održanje značajne brojnosti preletničkih i/ili zimujućih populacija i to ukupnu brojnost jedinki ptica močvarica kao i brojnost onih	A

Trend populacije	Cilj očuvanja	Stupanj očuvanosti
	vrsta koje na području redovito obitavaju s >1% nacionalne populacije ili >2.000 jedinki	
<i>kržulja (Anas crecca)</i>		
Trend populacije u EU + Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i pogodna staništa za ptice močvarice tijekom preleta i zimovanja (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, plićine) za održanje značajne brojnosti preletničkih i/ili zimujućih populacija i to ukupnu brojnost jedinki ptica močvarica kao i brojnost onih vrsta koje na području redovito obitavaju s >1% nacionalne populacije ili >2.000 jedinki	A
<i>zviždara (Anas penelope)</i>		
Trend populacije u EU - Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i pogodna staništa za ptice močvarice tijekom preleta i zimovanja (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, plićine) za održanje značajne brojnosti preletničkih i/ili zimujućih populacija i to ukupnu brojnost jedinki ptica močvarica kao i brojnost onih vrsta koje na području redovito obitavaju s >1% nacionalne populacije ili >2.000 jedinki	A
<i>divlja patka (Anas platyrhynchos)</i>		
Trend populacije u EU - Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i pogodna staništa za ptice močvarice tijekom preleta i zimovanja (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, plićine) za održanje značajne brojnosti preletničkih i/ili zimujućih populacija i to ukupnu brojnost jedinki ptica močvarica kao i brojnost onih vrsta koje na području redovito obitavaju s >1% nacionalne populacije ili >2.000 jedinki	A
<i>patka pupčanica (Anas querquedula)</i>		
Trend populacije u EU - Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i pogodna staništa za ptice močvarice tijekom preleta i zimovanja (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, plićine) za održanje značajne brojnosti preletničkih i/ili zimujućih populacija i to ukupnu brojnost jedinki ptica močvarica kao i brojnost onih vrsta koje na području redovito obitavaju s >1% nacionalne populacije ili >2.000 jedinki	A
<i>glavata patka (Aythya ferina)</i>		
Trend populacije u EU - Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x	Očuvana populacija i pogodna staništa za ptice močvarice tijekom preleta i zimovanja (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, plićine) za održanje značajne brojnosti preletničkih i/ili zimujućih populacija i to ukupnu brojnost jedinki ptica močvarica kao i brojnost onih vrsta koje na području redovito obitavaju s >1% nacionalne populacije ili >2.000 jedinki	A
<i>krunata patka (Aythya fuligula)</i>		

Trend populacije	Cilj očuvanja	Stupanj očuvanosti
<p>Trend populacije u EU -</p> <p>Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x</p>	<p>Očuvana populacija i pogodna staništa za ptice močvarice tijekom preleta i zimovanja (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, plićine) za održanje značajne brojnosti preletničkih i/ili zimujućih populacija i to ukupnu brojnost jedinki ptica močvarica kao i brojnost onih vrsta koje na području redovito obitavaju s >1% nacionalne populacije ili >2.000 jedinki</p>	<p>A</p>
<i>crvenokljuni labud (Cygnus olor)</i>		
<p>Trend populacije u EU +</p> <p>Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x</p>	<p>Očuvana populacija i pogodna staništa za ptice močvarice tijekom preleta i zimovanja (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, plićine) za održanje značajne brojnosti preletničkih i/ili zimujućih populacija i to ukupnu brojnost jedinki ptica močvarica kao i brojnost onih vrsta koje na području redovito obitavaju s >1% nacionalne populacije ili >2.000 jedinki</p>	<p>A</p>
<i>liska (Fulica atra)</i>		
<p>Trend populacije u EU -</p> <p>Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x</p>	<p>Očuvana populacija i pogodna staništa za ptice močvarice tijekom preleta i zimovanja (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, plićine) za održanje značajne brojnosti preletničkih i/ili zimujućih populacija i to ukupnu brojnost jedinki ptica močvarica kao i brojnost onih vrsta koje na području redovito obitavaju s >1% nacionalne populacije ili >2.000 jedinki</p>	<p>A</p>
<i>kokošica (Rallus aquaticus)</i>		
<p>Trend populacije u EU x</p> <p>Trend populacije u RH prema nacionalnom izvještaju temeljem članka 12. EU Direktive o pticama x</p>	<p>Očuvana populacija i pogodna staništa za ptice močvarice tijekom preleta i zimovanja (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, plićine) za održanje značajne brojnosti preletničkih i/ili zimujućih populacija i to ukupnu brojnost jedinki ptica močvarica kao i brojnost onih vrsta koje na području redovito obitavaju s >1% nacionalne populacije ili >2.000 jedinki</p>	<p>A</p>

Čikola

Kako je rijeka Čikola jedna od najmanje poznatih i najslabije istraženih hrvatskih rijeka, JU Priroda ŠKŽ planira se usmjeriti na istraživanje područja. Kako bi utvrdili stanje populacije riba 2021. godine JU Priroda ŠKŽ je provela „Ihtiološko istraživanje rijeka Čikole i Guduče“ **dalmatinske gaovice, oštrulje i turskog klana**. Značajnu prijetnju zavičajnim vrstama riba Čikole predstavlja invazivna **riba gambuzija (*Gambusia holbrooki*)** koja je davno unesena zbog kontrole populacija komaraca (Jurman *et al*, 2021).

Nadalje, JU Priroda ŠKŽ upravlja s nekoliko špilja koje su stanište brojnim vrstama **šišmiša** u županiji. Posljednji podaci o stanju populacije u špiljama na području ZK Čikola su iz 2018., te se planira provesti utvrđivanje dinamike korištenja i brojnosti šišmiša te monitoring porodiljnih i zimskih kolonija šišmiša na području Šibensko-kninske županije koji bi obuhvatio i Toplu pećinu.

Velika opasnost za riblji fond i neke vrste gmazova i vodozemaca vezanih uz vodena staništa je sve kraće razdoblje postojanja toka rijeke Čikole tako da tijekom kasno proljetnih, ljetnih i jesenskih mjeseci zaostaju tek manja jezerca vode. Prepoznata je važnost suradnje sa nadležnim tijelima i aktivno sudjelovanje putem mehanizama zaštite područja ekološke mreže Natura 2000 (ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu) kako bi se moglo maksimalno utjecati na očuvanje ovog područja.

Iako je postignut visoki stupanj istraženosti prisutnosti vidre (*Lutra lutra*) na područjima ekološke mreže i zaštićenim područjima Šibensko-kninske županije, vidra u istraživanjima provedenim 2015. godine nije zabilježena ni na jednoj točki u suhom koritu rijeke Čikole, što je povezano s biologijom ove vrste. JU Priroda ŠKŽ je 2022. godini provela monitoring ove vrste na području Čikole u svrhu prikupljanja podataka za njeno očuvanje. Nakon više godina gdje vidra nije bila prisutna na području Čikole, istraživanjem je potvrđena njena prisutnost na tri lokaliteta na Čikoli (Jelić, 2022.).

Kao prijetnja ističu se otpadne vode iz domaćinstava i industrije koje se na području grada Knina izljevaju u Krku ili njene pritoke i u velikoj mjeri umanjuju kvalitetu vode čineći je neprihvatljivom za život mnogih vrsta među koje spadaju i gore navedene značajne vrste riba. Uz problem zagađenja vode na tim lokalitetima je uočena i pojava gubitka obalne vegetacije, što zajedno predstavlja veliki rizik brojnim vrstama. Velika ugroza kvaliteti vode i vodenih staništa uočena je i na području grada Drniša gdje se na gornjoj granici značajnog krajobraza ulijevaju kanalizacijske vode koje uz vrlo neugodan miris uzrokuju i zagađenje okoliša te vidljiv gubitak bioraznolikosti na ovom području. Kanalizacijski sustav grada Drniša je trenutno u izgradnji.

Što se tiče podzemnih staništa, u špilji Topla pećina su kartirana staništa i provodi se monitoring **striga (Chilopoda)**, vrste *Eupolybothrus tridentinus*, u dijelovima špilje sa sitnozrnatim sedimentom, dok se od monitoringa **kornjaša *Laemostenus cavernicolus*** odustalo zbog malog broja ustanovljenih jedinki. Sami izvor Čikole i špiljski objekt u kojem se nalazi velik dio populacije dalmatinske gaovice, ugrožen je značajnom količinom otpadnog materijala koji dopijeva u sustav kroz bušotine za crpljenje vode. Planira se izrada prvog nacrtu potopljenog sustava Čikole i vađenje otpada uz pomoć speleoronioca (Jurman *et al*, 2021).

Prostorni plan Šibensko-kninske županije za rijeku Čikolu predviđa i mogućnost izgradnje dviju akumulacija za hidroelektrane i dviju hidroelektrana koje bi dodatno mogle ugroziti ovo područje.

Uz granice Značajnog krajobraza Čikola protežu se i granice lovišta Drniš i Pakovo selo. JU Priroda ŠKŽ planira rad na razvoju suradnje sa predstavnicima lovačkih društava, te ostalih ključnih dionika.

Također, jednu od prijetnji predstavlja ilegalno odlagalište otpada te prijetnje od požara, te će JU Priroda ŠKŽ raditi na razvoju suradnje sa predstavnicima lokalnih DVD-ova i s Državnim inspektoratom Republike Hrvatske.

Krka-gornji tok

Značajni krajobraz Krka -gornji tok najvećim dijelom površine vezan je uz grad Knin, što gradu i stanovnicima donosi brojne vrijednosti, ali rijeci i njenom ekosustavu mnoge ugroze a time i kakvoću vode u kategoriji V. (vrlo loše) (Grgić i Redžović, 2016.).

Trenutno stanje vrsta na ovom području nije poznato. Kako bi se utvrdilo stanje vrsta na ovom području, JU Priroda ŠKŽ planira redovito praćenje stanja značajnih vrsta sukladno prioritetima u planu upravljanja. Kako bi se utvrdila razina utjecaja ugroza na bioraznolikost, planira se uspostaviti praćenje stanja populacije **potočnog raka (*Austropotamobius torrentium*)**, kvalitete vode i stanja obalne vegetacije. Lokalno praćenje stanja prisutnih ugroženih ribljih vrsta i vidre nije moguće zbog male veličine zaštićenog područja u odnosu na biologiju ovih vrsta, te se ono planira provoditi isključivo na nacionalnoj razini.

Najčešći uzroci ugroženosti staništa na ovom području su antropogenog porijekla. Tako otpadne vode iz kućanstva, industrije i poljoprivrede koje se na području grada Knina izljevaju u Krku ili njene pritoke (poput rijeka Orašnica, Radljevac, Marčinkovac, Kosovčica, Butišnica i Krčić se ulijevaju u Krku unutar značajnog krajobraza) u velikoj količini umanjuju kvalitetu vode čineći je neprihvatljivom za život mnogih vrsta. Uz problem zagađenja vode na tim lokalitetima je uočena i pojava gubitka obalne vegetacije, ali i urbanizacija i ilegalna gradnja. Problem otpadnih voda bi se većim dijelom trebao riješiti skorim dovršetkom izgradnje kanalizacijskog sustava grada Knina.

Na floru i faunu vodenog ekosustava negativno utječu i hidromeliorativni radovi uz obalu Krke. Problem je i onečišćenje rijeke i njenih obala krutim otpadom divljih deponija smeća. Glavni uzrok su nedovoljno razvijen sustav gospodarenja komunalnim otpadom te niska razina etike očuvanja okoliša i prirode kod lokalnog stanovništva.

Gubitak tradicionalnog, mozaičnog krajolika s travnjacima i vrtlima okruženim suhozidima također predstavlja prijetnju. Uslijed gubitka tradicionalnih djelatnosti kao što je stočarstvo i ratarstvo, dolazi do degradacije navedenih značajki ovog područja (travnjaci i vrtli zarastaju, suhozidi propadaju) što zajedno sa zagađenjem, urbanizacijom i ilegalno gradnjom predstavlja veliki rizik brojnim značajnim vrstama i staništima.

Dio toka rijeke Krke koji je unutar obuhvata značajnog krajobraza ujedno je i područje na kojem se odvija sportski ribolov, a u neposrednoj blizini izvora postoji i ribogojilište namijenjeno uzgoju alohtone **kalifornijske pastrve (*Oncorhynchus mykiss*)**. Ova vrsta u prirodi potiskuje autohtone vrste riba. Potrebno je zabraniti poribljavanje Krke alohtonim vrstama te potaknuti vlasnike ribogojilišta na uvođenje mjera suzbijanja bijega alohtonih vrsta riba iz uzgajališta. Na ovaj način osigurat će se uvjeti za učinkovito poribljavanje i opstanak autohtonih vrsta. Uz granice zaštićenog područja protežu se i granice lovišta Knin.

JU Priroda ŠKŽ je u 2022. godini provela monitoring vidre na području značajnog krajobraza Krka - gornji tok u svrhu prikupljanja podataka za njeno očuvanje. Prisutnost vidre je potvrđena na četiri lokaliteta na gornjem toku rijeke Krke (izvor Krke, Krčić; most, Krka kod izvora i ribogojilišta; željeznički most, Krka kod ušća Kosovčice; i željeznički most, Butišnica) (Jelić, 2022), dok je u prethodnim istraživanjima bila pronađena na samo jednom lokalitetu (Krka izvor) (Šijan, 2015).

Kako su direktne nadležnosti Javne ustanove Priroda ŠKŽ za rješavanje navedenih ugroza male, aktivnosti u sklopu Plana upravljanja usmjerene su većinom prema jačanju nadzora i suradnje sa ostalim nadležnim institucijama. S obzirom na trenutačne male kapacitete Javne ustanove i udaljenost grada Knina, od posebne je važnosti razvoj partnerstva s lokalnim dionicima u provedbi svih aktivnosti Plana upravljanja.

TEMA A. Zaštita prirodnih vrijednosti																	
Opći cilj: A Značajne vrste i stanišni tipovi te georaznolikost i krajobrazne vrijednosti područja su očuvani i zaštićeni																	
Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored							Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.		2030.	2031.
Posebni cilj AA: U sljedećih 10 godina ciljne vrste ptica te značajne negnijezdeće vrste ptica vezane za vodena staništa očuvane su na razini ciljeva očuvanja.																	
Pokazatelji posebnog cilja AA:																	
Očuvane populacije i staništa ciljnih vrsta ptica vezanih za vodena staništa na razini propisanoj nacrtom dorađenih ciljeva očuvanja (Tablice 7. i 8.)																	
Povećan broj zajedničkih događanjima s lovcima na temu vodenih ptica u odnosu na 2023. godinu																	
POP	istraživanje	AA1	Utvrđiti trenutno stanje populacija ciljnih i drugih značajnih vrsta ptica za koje nedostaju temeljni podaci (bukavac, čapljica voljak, siva, mala i riđa štijoka, kokošica i čaplja danguba)	Izvješća o istraživanjima s georeferenciranim podacima o rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa, procjenom očuvanosti, pritiscima i prijetnjama te preporukama za prilagodbu upravljanja	x	x	1								vanjski suradnici	7,000	10,000

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠŽ	JU NP Krka
POP	monitoring	AA2	Provoditi praćenje stanja ciljnih i drugih značajnih vrsta ptica	Provedba zimskog prebrojavanja ptica močvarica (International Waterbird Census-a IWC-a) (svake godine); Izvješća o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa, procjenom očuvanosti, pritiscima i prijetnjama te preporukama za prilagodbu upravljanja (trstenjak i vodomar svake treće godine; bukavac, 3 štijoke, kokošica, čapljica voljak - svake 2 godine; patka pupčanica, bijela čaplja i bukoč - proljeće i jesen)	x	x	1											vanjski suradnici	7,000	8,000
POP	aktivno upravljanje	AA3	Provoditi aktivnosti u suradnji s lovoovlaštenicima na očuvanju značajnih vodenih ptica	Održana edukacija za lovce na temu uznemiravanja ptica na otvorenoj vodi i druge neodržive prakse (krivolov, vabilice, noćna svjetla i dr.); Zajednički terenski izlazak (min 1 u 2 god.); Redovito odaslan poziv lovcima na sudjelovanje u IWC-u	x		1											lovoovlaštenici	0	N/A

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka
POP	komunikacija	AA4	Davati mišljenja i surađivati s jedinicama lokalne samouprave i investitorima vezano uz izgradnju golf igrališta predviđenog prostornim planom	Minimalno jedno mišljenje / sudjelovanje na javnim raspravama i prezentacijama	x		2											JLS	0	N/A
POP	regulacija	AA5	Aktivno pratiti i sudjelovati u izradi državnih, županijskih i lokalnih sektorskih strategija, programa i planova vezanih za područja ovog PU*	Broj mišljenja; Evidencija savjetovanja	x	x	1											JLS, nadležni žup. odjeli, TDU, OCD	0	0
POP	regulacija	AA6	Aktivno pratiti i sudjelovati u okolišnim postupcima (PUO, OPEM) vezanim uz planirane zahvate za područja ovog PU*	Broj mišljenja; Evidencija savjetovanja	x	x	1											JLS, nadležni žup. odjeli, TDU, OCD	0	0
POP	poticanje	AA7	Zagovarati održive prakse održavanja vodotokova te aktivnosti plovidbe, lova i ribolova	Minimalno 1 dopis/mišljenje; Zabranjen lov iz čamca na Prokljanskom jezeru	x		1											MINGOR, HV	0	N/A

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠŽ	JU NP Krka
POP	poticanje	AA8	Zagovarati bolji cestovni pristup tršćaku u svrhu sprječavanja požara	Minimalno 1 dopis/ mišljenje/ sastanak prema HŠ da se napravi cestovni pristup	x	x	3											Privatni vlasnici, HŠ, vatrogasci	0	0
POP	aktivno upravljanje	AA9	Održavanje tršćaka u dobrom stanju u svrhu osiguranja povoljnog staništa za ptice	Održan povoljan omjer tršćaka i rogozika i otvorene vodene površine		x	1												N/A	5,000
POP	kommunikacija	AA10	Provoditi edukacije na temu održivih poljoprivrednih i turističkih praksi koje utječu na vodene ekosustave	Provedene minimalno 2 edukacije na temu: prevencija požara u tršćacima, korištenje pesticida, turističke infrastrukture u tršćacima, zelenim barijerama, uznemiravanje ptica plovilima	x	x	2											Privatni vlasnici, HŠ, Vatrogasci, TZ, JLS, lokalno stanovništvo, Kapetanija Sisak	400	PU 6005
POP	poticanje	AA11	Pratiti hidrološki režim rijeke Čikole i Krke te zagovarati provedbu mjera očuvanja	2 x godišnje provedena analiza hidrološkog režima na temelju podataka HV; poslana minimalno 2 dopisa / mišljenja prema HV vezano za provedbu mjera očuvanja	x	x	1											HV	0	0

*odnosi se na sve stanišne tipove

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka
Posebni cilj AB: U sljedećih 10 godina ciljne vrste ptica vezane za kamenjarska i mozaična staništa očuvane su na razini ciljeva očuvanja.																				
Pokazatelji posebnog cilja AB:																				
Očuvane populacije i staništa ciljnih vrsta ptica vezanih za kamenjarska i mozaična staništa na razini propisanoj nacrtom doradenih ciljeva očuvanja (Tablice 7. i 8.)																				
POP	istraživanje	AB1	Utvrđiti trenutno stanje sivog sokola, kratkoprste i velike ševe, voljica maslinara i sivog svračka terenskim istraživanjem	Izvešća o istraživanjima s georeferenciranim podacima o rasprostranjenosti (uključujući kartirana gnijezdilišta), kvaliteti i veličini staništa, procjenom očuvanosti, pritiscima i prijetnjama te preporukama za prilagodbu upravljanja	x	x	1										vanjski suradnici	5,000	5000	
POP	monitoring	AB2	Provoditi praćenje stanja ciljnih vrsta ptica: jarebica kamenjarka, primorska trepteljka i sivi svračak jednom u tri godine te zmijar, sivi sokol, mail sokol, eja strnjarica i ušara jednom u šest godina	Izvešća o praćenju stanja s georeferenciranim podacima o rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa, pritiscima i prijetnjama te preporukama za prilagodbu upravljanja svake tri godine	x	x	1										vanjski suradnici	1000	1000	
POP	monitoring	AB3	Svake godine provoditi praćenje stanja ciljnih vrsta ptica - suri orao, ćukavica, kratkoprsta i velika ševa	Izvešća o praćenju stanja s georeferenciranim podacima o rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa, pritiscima i prijetnjama te preporukama za prilagodbu upravljanja	x	x	1										vanjski suradnici	1000	1000	

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka
POP	istraživanje	AB4	Provesti genetska istraživanja jarebice kamenjarke	Izvešće genetskog istraživanja jarebice kamenjarke (ustanovljena je čistoća populacije, odnosno je li miješana s ćukarom)	x		3											vanjski suradnici, lovoovlaštenci, MINGOR	1,000	0
POP	aktivno upravljanje	AB5	Na području Pokrovnik-Goriš-Radonić održavati otvorena staništa za ćukavicu bez drvenaste vegetacije (akcije ćišćenja, kontroliranog paljenja)	Provesti minimalno jednu akciju ćišćenja i/ili kontroliranog paljenja (JU Priroda ŠKŽ Pokrovnik, JU NP Krka Goriš)	x	x	1											HŠ	1,000	1000
POP	regulacija	AB6	Spriječiti uznemiravanje ptica na travnjacima Pokrovnik-Goriš-Radonić u vrijeme gniježdenja	Uspostavljena suradnja s LD (minimalno 1 dopis i/ili sastanak); terenski obrasci ćuvara prirode	x		1											Lovoovlaštenci, MINGOR	0	0
POP	aktivno upravljanje	AB7	Organizirati edukativno-volonterske aktivnosti ćišćenja travnjaka	Provedena minimalno 1 edukativno-volonterska akcija	x	x	2											volonteri	1,600	1600

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka
POP	poticanje	AB8	Poticati poljoprivrednike na korištenje dobrovoljnih mjera u svrhu održavanja staništa (travnjaka) i ostalih aktivnosti održivog oblika ekstenzivne poljoprivrede	Jednom godišnje održan sastanak i/ili edukacija	x	x	2											MP, Poljoprivrednici, LAG	0	PU 6005
POP	suradnja	AB9	Suradivati sa sektorom elektroprivrede kako bi se ustanovila mjesta povećanog rizika za elektrokuciju i koliziju ptica s energetsom infrastrukturom (nisko i visokonaponskom) te osiguralo sprečavanje daljnjih stradanja	Održan sastanak sa sektorom elektroprivrede; Utvrđena kritična područja; Terenski obilazak najmanje 1 puta godišnje; Podnesene prijave stradanja; Poslani dopisi ključnim dionicima i informirana javnost o riziku i mogućnostima prijave stradalih ptica	x	x	1											HOPS, HEP-ODS, MINGOR	0	0
POP	regulacija	AB10	Ograničiti održavanje sportskih i rekreacijskih aktivnosti oko poznatih gnijezda grabljivica u skladu s mjerama očuvanja	Informacija o regulaciji aktivnosti na web stranici JU; poslan minimalno 1 dopis relevantnim dionicima; terenski obrasci čuvara prirode	x	x	1											penjački klubovi, TZ, ŠKŽ	0	0

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka
POP	suradnja	AB11	Suradivati sa sektorima lovstva i šumarstva na temu očuvanja ciljnih vrsta ptica i borbe protiv ilegalnog lova	Povećan broj dojava lovaca i šumara o prisutnosti ciljnih vrsta u usporedbi s 2023. kada nije bilo dojava; Povećan broj dojava lovaca i šumara o ilegalnom lovu strogo zaštićenih vrsta u usporedbi s 2023. kada nije bilo dojava	x		1											HŠ, LD	0	0
POP	suradnja	AB12	Suradivati s HŠ na održavanju i obnovi travnjaka i njihove mozaičnosti u svrhu očuvanja ciljnih staništa i vrsta te osigurati uvrštavanje aktivnosti u šumsko-gospodarske osnove	Plan održavanja i obnove travnjaka izrađen; Definirana ključna područja za očuvanje mozaičnosti staništa (prema rasprostranjenosti ciljnih vrsta ptica); ŠGO sadrže mjere očuvanja za ptice vezane uz kamenjarska i mozaična staništa	x		2											HŠ	0	0
POP	poticanje	AB13	Poticati ostavljanje pojedinačnih viših stabala na privatnim parcelama kao ključnog staništa za voljica maslinara	Organizirano minimalno 1 događanje / poslan minimalno 1 dopis / mišljenje na temu	x		2											Privatni zemljoposjednici	0	N/A

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka
								POP	monitoring	AB14	Uspostaviti praćenje promjena u načinu korištenja zemljišta (putem analize satelitskih i ortofoto snimaka) radi utvrđivanja utjecaja na očuvanost mozaika staništa	Izvešća o praćenju s preporukama za prilagodbu upravljanja svake 3 godine	x		2					
POP	aktivno upravljanje	AB15	Provoditi aktivnosti održavanja i obnove lokvi	Provedene aktivnosti održavanja ili obnove na minimalno 3 lokve na području upravljanja JU Priroda ŠKŽ; Provedene aktivnosti obnove lokvi na području NP Krka temeljem PU 6005	x	x	1												2,000	PU 6005

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠŽ	JU NP Krka
Posebni cilj AC: U sljedećih 10 godina ciljne vrste vezane za šumska staništa očuvane su na razini ciljeva očuvanja.																				
Pokazatelji posebnog cilja AC: Očuvane populacije i staništa ciljnih vrsta ptica vezanih za šumska staništa na razini propisanoj nacrtom dorađenih ciljeva očuvanja (Tablice 7. i 8.)																				
POP	istraživanje	AC1	Utvrđiti trenutno stanje legnja i crvenoglavog djetlića	U literaturi nađeni podaci o crvenoglavom djetliću i terenski provjereni; utvrđena ključna područja za legnja; izvješća o istraživanjima s georeferenciranim podacima o rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa, procjenom očuvanosti, pritiscima i prijetnjama te preporukama za prilagodbu upravljanja	x	x	1									vanjski suradnici	1,300	1,300		
POP	monitoring	AC2	Provoditi praćenje ciljnih vrsta crvenoglavi djetlić, leganj, škanjac osaš	Minimalno jednom u 6 godina provedba terenskog istraživanja ptica za djetlića i osaša, i svake 3 godine za legnja; održana edukacija internih kapaciteta za praćenje legnja; izvješća o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa, procjenom očuvanosti, pritiscima i prijetnjama te preporukama za prilagodbu upravljanja	x	x	2									vanjski suradnici	1,300	1,300		

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka
POP	suradnja	AC3	Redovito komunicirati i surađivati s HŠ na temu provedbe mjera očuvanja za ciljne vrste šumskih ptica	Minimalno 1 mišljenje/dopis o ključnim područjima šuma za ptice koje su pod upravljanjem HŠ	x		1											HŠ	0	N/A
POP	aktivno upravljanje	AC4	Redovito provoditi protupožarne mjere	Dobivena godišnja izvješća o provedenim aktivnostima na području NP Krka (PU 6005)		x	1											DVD, JVP, HŠ, JLS	N/A	PU 6005
POP	suradnja	AC5	Surađivati s privatnim šumoposjednicima vezano za očuvanje šuma i provedbu ŠGO	Održan minimalno 1 sastanak s privatnim šumoposjednicima; Povećan broj privatnih šumoposjednika s kojima se surađuje u odnosu na 2022.	x		2											HŠI, MP, savjetodavna služba, HŠ	0	N/A
POP/ZK Čikola/ZK Krka	poticanje	AC6	Poticati uklanjanje invazivnih vrsta šumskog ekosustava u suradnji s HŠ	Minimalno 2 sastanka s HŠ; Napravljena evidencija uklonjenih invazivnih vrsta	x	x	2											HŠ	0	PU 6005

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka
Posebni cilj AD: U idućih 10 godina postojeći i budući utjecaj klimatskih promjena na vrijednosti područja je procijenjen, te su poduzete mjere ublažavanja i prilagodbe.																				
Pokazatelji posebnog cilja AD: Studija utjecaja klimatskih promjena na područje. Popis mjera ublažavanja i prilagodbe.																				
POP/ZK Čikola/ZK Krka	poticanje	AD1	Podpirati inicijative za provedbu istraživanja i razvoj projekata vezanih uz očuvanje prirodnih vrijednosti područja i/ili smanjenje utjecaja klimatskih promjena na njih	Pregled istraživanja i projekata	x	x	2									vanjski suradnici, OCD	0	0		
POP/ZK Čikola/ZK Krka	istraživanje	AD2	Provesti analizu podataka o brojnosti i rasprostranjenosti ptica za procjenu utjecaja klimatskih promjena	Izvešće o provedenoj analizi (brojnost, zimovanje, gniježđenje, suše, požari i sl.); prijedlog prilagodbe upravljačkih aktivnosti	x	x	3									vanjski suradnici, OCD	2,000	2,000		

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka
<p>Posebni cilj AE: Osigurani su optimalni hidrološki uvjeti i kakvoća vode u slivu Značajnog krajobraza Krka - gornji tok koji omogućuju stabilnost procesa osedavanja, postojeću raznolikost staništa u povoljnom stanju očuvanosti, s prisutnim stabilnim populacijama značajnih vrsta.*</p> <p>* Odnosni se samo na dijelove ZK izvan NP Krka.</p>																				
<p>Pokazatelji posebnog cilja AE: Proces osedavanja je stabilan. Stanje barske kornjače i vodenih staništa je povoljno. Onečišćenje toka rijeke Krke je smanjeno u usporedbi s 2022. godinom.</p>																				
ZK Krka	istraživanje	AE1	Provesti istraživanja trenutnog stanja sedrotvnih zajednica slapa Krčić sa smjernicama za očuvanje i praćenje	Izvjješća o istraživanju stanja sedrotvnih zajednica s georeferenciranim podacima o rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa, pritiscima i prijetnjama te preporukama za prilagodbu upravljanja	x		1									vanjski suradnici, OCD	6,000	N/A		
ZK Krka	monitoring	AE2	Provesti praćenje stanja sedrotvnih zajednica slapa Krčić (postavljanje umjetnih ploha po potrebi)	Izvjješće o praćenju stanja sedrotvnih zajednica s georeferenciranim podacima o rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa, pritiscima i prijetnjama te preporukama za prilagodbu upravljanja	x		1									vanjski suradnici, OCD	2,000	N/A		
ZK Krka	aktivno upravljanje	AE3	Provesti mjere očuvanja (uklanjanje vegetacije i dr.) za sedrene barijere na slapu Krčić	Očuvane površine koje će biti definirane istraživanja (aktivnost AE1)	x		1									vanjski suradnici, OCD	2,500	N/A		

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka
ZK Krka	suradnja	AE4	Suradivati s HV u prikupljanju podataka o fizikalno-kemijskim parametrima vode i trendovima	Prikupiti godišnje Izvještaje monitoringa HV-a o fizikalno kemijskim parametrima vode i trendovima	x		2											vanjski suradnici, OCD	0	N/A
ZK Krka	istraživanje	AE5	Provesti temeljna istraživanja vodenog bilja i obalne vegetacije sa smjernicama za upravljanje	Izvešća o istraživanjima s georeferenciranim podacima o rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa, procjenom očuvanosti (za vodeno bilje i obalnu vegetaciju), pritiscima i prijetnjama te preporukama za prilagodbu upravljanja	x		2											vanjski suradnici, OCD	5.000	N/A
ZK Krka	istraživanje	AE6	Provesti inventarizaciju prijetnji vezanih uz onečišćenje voda (Knin-komunalne vode, DIV...) i definirati moguća rješenja	Minimalno 1 dopis i/ili sastanak; Inventar prijetnji napravljen; Definirana moguća rješenja	x		1											JLS, MDI, Vodovod i odvodnja	0	N/A
ZK Krka	poticanje	AE7	Nastaviti zagovaračke aktivnosti vezano za problem onečišćenja voda i moguća rješenja	Minimalno 1 dopis i/ili sastanak	x		2											JLS, žup. upravni odjeli, HV	0	N/A
ZK Krka	suradnja	AE8	Suradivati u održavanju i izgradnji vodno-komunalne infrastrukture	Broj mišljenja za izgradnje i uređenja izvorišta-crpilišta, tranzitnih cjevovoda, pogonskih kanala, uređaja za pročišćavanje voda	x		2											Vodovod i odvodnja, JLS	0	N/A

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka
ZK Krka	monitoring	AE9	Inventarizirati i pratiti stanje barske kornjače	Izvešća o istraživanjima i o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa, procjenom očuvanosti, pritiscima i prijetnjama te preporukama za prilagodbu upravljanja	x		1											lokalna zajednica, DI	0	N/A
ZK Krka	suradnja	AE10	Surađivati s koncesionarima vezano uz uznemiravanje barske kornjače	Minimalno 1 dopis i/ili sastanak s koncesionarima; terenski obrasci čuvara prirode	x		2											koncesionari, agencije, OCD	0	N/A
ZK Krka	monitoring	AE11	Pratiti stanje populacije potočnog raka	Izvešće o praćenju stanja s georeferenciranim podacima o rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa, pritiscima i prijetnjama te preporukama za prilagodbu upravljanja	x		3											vanjski suradnici	1,000	N/A
ZK Krka	informiranje	AE12	Podizati svijest lokalnog stanovništva o vrijednostima područja	Održana minimalno 2 događanja	x		1											vanjski suradnici, JLS	0	N/A

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka
Posebni cilj AF: Endemske vrste ribe na području ZK Krka – gornji tok i Vodeni tok i kanjon Čikole su očuvane.*																				
* Odnosni se samo na dijelove ZK izvan NP Krka.																				
Pokazatelji posebnog cilja AF:																				
Trend populacija endemskih vrsta je stabilan ili pozitivan.																				
ZK Čikola/ ZK Krka	istraživanje	AF1	Provesti istraživanje pogodnih staništa i fragmentacije staništa za ribe uz izradu smjernica za mjere očuvanja	Izvešća o istraživanjima s georeferenciranim podacima o rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa, procjenom očuvanosti, pritiscima i prijetnjama te preporukama za prilagodbu upravljanja; utvrđena i kartirana područja koja su pogodna za unaprjeđivanje, a važna su staništa riba (prijor Krke, mekousna i primorska pastrva, ilirski i zрманjski klen); Izrađena i ažurirana baza podataka	x		1									vanjski suradnici, HV, HEP	3,000	N/A		
ZK Čikola/ ZK Krka	poticanje	AF2	Zagovarati provedbu mjera očuvanja za ribe, s posebnim naglaskom na invazivne vrste	Minimalno 1 sastanak i/ili dopis/mišljenje prema ribolovnim društvima na temu sprječavanja bijega jedinki iz ribogojilišta, zabrane unašanja invazivnih vrsta riba u Krku i Čikolu i smanjenja krivolova	x		1									ribolovna društva	0	N/A		

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka
ZK Čikola/ZK Krka	informiranje	AF3	Podizati svijest lokalne zajednice o ihtiofauni područja i prijetnjama za njeno očuvanje	Na web stranici JU i na društvenim mrežama objavljenje informacije na temu važnosti endemskih vrsta, kontrolu invazivnih vrsta i krivolova	x		1											MINGOR, sportsko-ribolovna društva	0	N/A
ZK Čikola/ ZK Krka	monitoring	AF4	Provoditi monitoring riba s naglaskom na endemske vrste	Izvešća o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa, procjenom očuvanosti, pritiscima i prijetnjama te preporukama za prilagodbu upravljanja (jednom u 5 godina)	x		1											vanjski suradnici	1,000	N/A
ZK Čikola/ ZK Krka	regulacija	AF5	Provoditi nadzor krivolova riba i unošenja invazivnih vrsta	Terenski obrasci čuvara prirode	x		1											Policija, DIRH	0	N/A
ZK Čikola/ ZK Krka	poticanje	AF6	Podupirati inicijative za repopulaciju i obnovu populacije primorske pastreve i oštrulje	Pregled istraživanja i projekata	x		2											ribolovna društva, vanjski suradnici	0	N/A

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠŽ	JU NP Krka
Posebni Cilj AG: U sljedećih 10 godina populacija vidre (<i>Lutra lutra</i>) na području značajnih krajobraza Krka-gornji tok i Vodeni tok i kanjon Čikole je očuvana u odnosu na procjenu stanja iz početnih studija.*																				
* Odnosni se samo na dijelove ZK izvan NP Krka.																				
Pokazatelji posebnog cilja AG: Populacija vidre je stabilna.																				
ZK Čikola/ ZK Krka	istraživanje	AG1	Provesti dodatna istraživanja vidre u značajnim krajobrazima s ciljem utvrđivanja njene prisutnosti, veličine populacije i nosivog kapaciteta staništa sa smjernicama za očuvanje populacije	Izvešća istraživanja vidre s georeferenciranim podacima o rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa, procjenom očuvanosti, pritiscima i prijetnjama te preporukama za prilagodbu upravljanja	x		1									vanjski suradnici	2,700	N/A		
ZK Čikola	istraživanje	AG2	Provesti istraživanja vidre van značajnih krajobraza (u preostalom toku Čikole)	Izvešća istraživanja vidre s georeferenciranim podacima o rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa, procjenom očuvanosti, pritiscima i prijetnjama te preporukama za prilagodbu upravljanja	x		3									vanjski suradnici	2,700	N/A		
ZK Čikola/ ZK Krka	monitoring	AG3	Provoditi monitoring vidre	Izvešća o praćenju stanja vidre s georeferenciranim podacima o rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa, procjenom očuvanosti, pritiscima i prijetnjama te preporukama za prilagodbu upravljanja	x		1									vanjski suradnici	2,700	N/A		

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)		
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠŽ	JU NP Krka	
ZK Čikola/ ZK Krka	komunikaci- ja	AG4	Zagovarati osiguranje očuvanja vidre u sektorskim planovima i programima	Minimalno 1 dopis/mišljenje za svaki sektorski plan i program koji će doći na mišljenje JU	x		1												vanjski suradnici	0	N/A
ZK Čikola/ ZK Krka	suradnja	AG5	Surađivati s ribolovnim društvima i uzgajalištima vezano za očuvanje vidre	Minimalno 1 dopis i/ili sastanak s ribolovnih društvima i uzgajalištima; terenski obrasci čuvara prirode	x		1												vanjski suradnici	0	N/A
Posebni Cilj AH: U sljedećih 10 godina na području značajnog krajobraza Vodeni tok i kanjon Čikole ključne prirodne značajke kopnenih staništa i vrste su očuvane.																					
Pokazatelji posebnog cilja AG:																					
Trend populacija šišmiša je stabilan ili pozitivan.																					
Smanjen je broj onečišćenih speleoloških objekata u odnosu na 2022.																					
Definirana su ključna područja za očuvanje crvenkrpice i kopnene kornjače.																					
ZK Čikola	monitoring	AH1	Pratiti porodiljne i hibernacijske kolonije te populacije šišmiša u vrijeme sezonskih migracija u Toploj pećini	Izvjешća o provedenom praćenju stanja (svake 2 godine) s georeferenciranim podacima o rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa, procjenom očuvanosti, pritiscima i prijetnjama te preporukama za prilagodbu upravljanja	x	x	1												OCD, vanjski suradnici	3,500	PU 6005
ZK Čikola	suradnja	AH2	Sudjelovati i podržavati akcije čišćenja speleoloških objekata	Minimalno 3 akcije u 10 godina; Značajno smanjen broj speleoloških objekata sa smećem u odnosu na 2022.	x		1												JLS, Komunalna poduzeća, OCD	600	N/A

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka
ZK Čikola	regulacija	AH3	Utjecati na planiranu infrastrukturu koja potencijalno ugrožava šišmiše te spriječiti ulaz u špilje za vrijeme hibernacije šišmiša	Broj mišljenja na planiranu infrastrukturu koja utječe na šišmiše; spriječen ulaz u špilju za vrijeme hibernacije (jedna od opcija je rešetka, ali odabir ovisi o rezultatu aktivnosti AH1)	x		1											JLS, ŠKŽ, MINGOR	0	N/A
ZK Čikola	istraživanje	AH4	Evidentirati vegetaciju stijena i odrediti dinamiku praćenja stanja s naglaskom na endemske vrste	Izvjешća o istraživanjima s georeferenciranim podacima o rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa, procjenom očuvanosti (kartirana vrijedna staništa i endemske vrste), pritiscima i prijetnjama te preporukama za prilagodbu upravljanja	x		3											vanjski suradnici, OCD	2,000	N/A
ZK Čikola	istraživanje	AH5	Provesti temeljna istraživanja za kopnenu kornjaču i crvenkrpicu	Izvjешća o istraživanjima s georeferenciranim podacima o rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa, procjenom očuvanosti, pritiscima i prijetnjama te preporukama za prilagodbu upravljanja; definirana ključna područja za očuvanje populacije kopnene kornjače i crvenkrpice	x		3											vanjski suradnici, OCD	2,000	N/A
ZK Čikola	istraživanje	AH6	Izraditi prvi nacrt potopljenog sustava Čikole	Izrađen prvi nacrt potopljenog sustava Čikole s georeferenciranim podacima	x		2											vanjski suradnici	1,000	N/A

4.3. Tema B. Upravljanje posjećivanjem, interpretacija i edukacija

OPĆI CILJ B. Interpretacija, edukacija i posjećivanje područja se temelje na zaštiti i očuvanju prirodnih i kulturnih vrijednosti, a razvijaju se u suradnji s dionicima na dobrobit lokalne zajednice.

4.3.1. Evaluacija stanja teme B

Najveći dio posjećivanja područja obuhvaćenim ovim Planom upravljanja se odnosi na područje NP „Krka“, koje se geografski preklapa s POP-om Krka i okolni plato. S obzirom na to da se radi o nacionalnom parku i da JU NP Krka ima kvalitetnu infrastrukturu za prihvatanje posjetitelja, većina aktivnosti vezanih za upravljanje posjećivanjem, interpretaciju i edukaciju se zapravo odnosi na aktivnosti koje JU NP Krka provodi na području samog nacionalnog parka.

Na području Nacionalnog parka „Krka“, JU samostalno organizira sustav posjećivanja. Kako bi unaprijedili sustav, JU je izradila Evaluaciju stanja sustava upravljanja područjem NP „Krka“ s analizom prihvatnog kapaciteta po lokalitetima te Studiju upravljanja posjetiteljima za razdoblje 2019.-2031. Interpretacija područja i promidžbene aktivnosti prilagođene su različitim dobnim skupinama i ciljanim grupama. Nastavno na rezultate dosadašnjih analiza, nažalost, razmjerno je mali udio posjetitelja čija je motivacija za posjet povezana s temeljnim vrijednostima parka, već se NP „Krka“ doživljava kao izletišta. To je dodatan razlog i motiv za unaprjeđivanje interpretacije i edukacije prema ciljanim skupinama posjetitelja te je za svaku od njih potrebno razvijati zasebni pristup. Na taj način promoviralo bi se jedinstveno inspirativno i edukativno iskustvo posjeta NP „Krka“.

Edukativni programi dio su interpretativnih i prezentacijskih aktivnosti JU NP Krka. U dosadašnjem radu osmišljeno je 6 edukativnih radionica: Mali čuvari prirode, Šišmiši, Žaba, Voda, Čudesni svijet vretenaca, Zmajeva djeca, te je ukupno realizirano 17 667 radionica za učenike osnovnih i srednjih škola. Nedostatak dosadašnjih edukativnih programa je nezadovoljavajuća razina uključenosti posjetitelja u programe edukacije – učenje o prirodi, kulturnoj baštini i potrebi očuvanja okoliša. JU kroz razvoj krovnog interpretacijskog plana planira sistematizirati edukativne programe po temama: flora, fauna, šumski sustav, vode, arheologija, kulturna baština, etnologija, ekologija i očuvanje okoliša. Kroz provođenje projekta „Nepoznata Krka“ JU pristupa izradi novih edukativnih sadržaja u centrima Krka vrelo života, Škola o prirodi, Škola u prirodi, edukaciji lokalnog stanovništva i lokalnih OPG-ova kroz radionice izrade suvenira, načina tradicionalne poljoprivrede, selektiranje otpada i sl. U planu je nastaviti s dosadašnjom odličnom praksom obilježavanja datuma povezanih s očuvanjem okoliša, prirodnih i kulturnih vrijednosti.

JU NP Krka sustavno dugi niz godina usavršava pregledan i siguran sustav posjećivanja, odnosno programe posjećivanja, nastojeći osigurati za to adekvatnu posjetiteljsku infrastrukturu. Infrastrukturni prihvatni posjetiteljski objekti raspoređeni su planski u kontaktnom području NP „Krka“, koje je ujedno i dio POP-a Krka i okolni plato. Uređenjem Eko kampusa u Puljanima s Arheološkim muzejom Burnum, Prirodoslovnom zbirkom Hram prirode, edukativnim prostorima Škola u prirodi i Škola o prirodi, Centrom za volontere te kongresnom dvoranom za 150 uzvanika JU planira dodatno razviti i povezati svoj rad s odgojno-obrazovnim institucijama, lokalnom zajednicom, volonterima, turističkim agencijama, medijima i znanstvenom zajednicom.

Sve više posjetitelja, ljubitelja aktivnog boravka u prirodi prepoznalo je uređenu biciklističko-pješačku infrastrukturu koristeći 470 km biciklističkih ruta i 22 pješačke staze za obilazak NP „Krka“. Otvaranjem novih

pješačkih staza i biciklističkih ruta otvara se i problem nadzora odnosno kontrole kretanja posjetitelja i osiguravanja mogućnost kupnje ulaznice. Zbog toga JU planira otvaranje dodatnih recepcija na vidikovcima Torak, Ključica i Rogovo te pristaništu Remetić.

JU NP Krka je izradila Priručnik za volonterske programe s definiranim postupcima i procedurama rada te uvela 4 nova volonterska programa: za prirodnu baštinu, za kulturno-povijesnu baštinu, istraživanje tržišta te za edukativno-kreativne aktivnosti. Prihvat prvih volontera u novom volonterskom centru Eko kampusa u Puljanima planiran je u 2022. godini.

JU NP Krka do sada nije organizirala oblike posjećivanja koji su bili usmjereni na ptice (tipa *birdwatching*), ali o tome se razmišljalo i takav tip aktivnosti se planira realizirati u budućnosti. Ptičje vrste bile su integrirane u edukativne i interpretativne aktivnosti vezane za faunu Parka. Neke od aktivnosti će biti planirane i organizirane kroz volonterske programe, a edukativni sadržaji tematski usmjereni.

Javna ustanova Priroda ŠKŽ izdala je koncesijsko odobrenje za obavljanje djelatnosti organiziranja kanjoninga. U kanjonu su uređene i kanjoning rute, staze i penjački smjerovi (300-njak smjerova) te je postavljena zipline konstrukcija (3 žice od ukupno 1.4 km). Kroz uvjete u koncesijskom odobrenju su definirana i ograničenja kako bi se osiguralo da ljudske aktivnosti ne utječu negativno na vrijednosti zbog kojih je značajni krajobraz proglašen. Također postoji i ferata (kružna staza od ukupno 7.1 km). U sklopu projekta NATURA DRNIŠ Održivi razvoj drniške prirodne baštine pod ekološkom mrežom Natura 2000 izrađen je Akcijski plan upravljanja posjećivanjem (APUP) na području ekološke mreže NATURA 2000 unutar Grada Drniša.

JU Priroda ŠKŽ u suradnji sa zainteresiranim partnerima planira provedbu niza promotivnih aktivnosti, osmišljavanje programa posjećivanja te održavanje pješačkih staza na području značajnog krajobraza Vodenog toka i kanjona Čikole, a u skladu s kapacitetima područja koja se planiraju procijeniti u narednom periodu.

Čitavo područje značajnog krajobraza Krka – gornji tok, prepoznato je kao važan, ali nedovoljno iskorišteni rekreativno-turistički potencijal grada Knina. Javna ustanova planira surađivati sa zainteresiranim partnerima u osmišljavanju i provedbi promocije i programa posjećivanja Značajnog krajobraza „Krka - gornji tok“, a u skladu s kapacitetima, koje planira procijeniti, i s ciljevima očuvanja ovog područja. JU Priroda ŠKŽ također planira jačati suradnju s organizacijama civilnog društva, obrazovnim institucijama i medijima u aktivnostima edukacije, informiranja i podizanja razine osviještenosti lokalnog stanovništva, posjetitelja i ostalih dionika o potrebi i načinima zaštite prirodne baštine.

TEMA B. Upravljanje posjećivanjem, interpretacija i edukacija																				
Opći cilj B Interpretacija, edukacija i posjećivanje područja se temelje na zaštiti prirodnih i kulturnih vrijednosti, a razvijaju se u suradnji s dionicima, na dobrobit lokalne zajednice i okolnog područja.																				
Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka
<p>Posebni cilj BA: U sljedećih 10 godina JU Priroda ŠKŽ očuvanju, interpretaciji, edukaciji i promociji područja značajnih krajobraza Krka - gornji tok i Vodeni tok i kanjon Čikole pristupa strateški i kroz suradnju s lokalnim dionicima, a posjećivanje je temeljeno na ključnim vrijednostima područja te se provodi u skladu s kapacitetima područja te principima održivog turizma.</p> <p>Pokazatelj posebnog cilja BA: Za vrijeme trajanja ovog PU zbilježen je rast svijesti i znanja lokalne zajednice o vrijednostima područja putem evaluacija i/ili anketa koje se provode prilikom provedbe edukacija i događanja. Uspostavljena je suradnja s TZ-ovima i muzejima s područja ZK-ova. Prosječno zadovoljstvo posjetitelja je minimalno dobro (upitnici / ankete). Izdana koncesijska odobrenja su u skladu s kapacitetima područja.</p>																				
ZK Čikola/ ZK Krka	edukacija	BA1	Provoditi edukacijske programe i programe posjećivanja za sve dobne skupine lokalnog stanovništva o značaju područja i prirodnim vrijednostima	Minimalno jedno događanje godišnje; provedba evaluacija i/ili anketa prilikom svakog događanja	x		2								muzeji, OCD, obrazovne institucije, TZ	900	N/A			
ZK Čikola/ ZK Krka	edukacija	BA2	Izraditi znanstveno-popularne tekstove i predavanja na temu vrijednosti područja	Minimalno 1 znanstveno-popularni tekst na temu vrijednosti područja; Minimalno jedno predavanje na temu vrijednosti područja	x		1								vanjski suradnici, OCD	1,800	N/A			
ZK Čikola/ ZK Krka	edukacija	BA3	Provoditi akcije čišćenja i edukacije lokalne zajednice o problematici onečišćenja okoliša i invazivnim vrstama	Održane minimalno 2 akcije čišćenja i minimalno 2 edukacije	x		2								OCD, JLS	500	N/A			

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)		
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠŽ	JU NP Krka	
ZK Čikola/ ZK Krka	Informirani- nje	BA4	Informirati posjetitelje o pravilima ponašanja	Postaviti informacije o pravilima ponašanja u ZK na web stranicu JU	x		1													0	N/A
ZK Čikola/ ZK Krka	suradnja	BA5	Provoditi praćenje broja posjetitelja i zadovoljstva posjećivanja kroz koncesionare	Broj posjetitelja; Razina zadovoljstva očuvanošću prirode i kvalitetom posjeta (upitnici / ankete)	x		1												TZ, koncesionari	0	N/A
ZK Čikola/ ZK Krka	regulacija	BA6	Izdavati koncesijska odobrenja za djelatnosti aktivnog turizma (zipline, ferata, kanjoning staza) u skladu s mjerama očuvanja ključnih vrijednosti područja	Evidencija izdanih koncesijskih odobrenja	x		1												koncesionari	0	N/A
ZK Čikola/ ZK Krka	regulacija	BA7	Pratiti provedbe uvjeta zaštite prirode kod koncesionara od strane čuvara prirode	Terenski obrasci čuvara prirode	x		1													0	N/A
ZK Čikola/ ZK Krka	održavanje	BA8	Održavati pješačke staze uređene od strane JU	Sve pješačke staze su održavane	x		3												Grad Drniš, TZ	5,000	N/A

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka
ZK Čikola/ ZK Krka	suradnja	BA9	Suradivati na planiranju, postavljanju i održavanju staza i signalizacije	Minimalno 1 mišljenje i/ili sastanak na temu staza i signalizacije	x	x	3											JLS, ŠKŽ, TZ, HPS/ planinarska društva	5,000	PU 6005
ZK Čikola	održavanje	BA10	Održavati posjetiteljsku infrastrukturu JU u ZK Vodeni tok i kanjon Čikole	Ugovori s korisnicima prostora/društvima za održavanje infrastrukture; evidencija stanja infrastrukture JU	x		1											JLS, vanjski suradnici, OCD, koncesionari	60,000	N/A
POP	održavanje	BA11	Održavati postojeću i planirati posjetiteljsku infrastrukturu JU u POP Krka i okolni plato	Ugovori s korisnicima prostora/društvima za održavanje infrastrukture; evidencija stanja infrastrukture JU	x	x	1											JLS, vanjski suradnici, OCD, koncesionari	29,000	PU 6005
ZK Čikola/ ZK Krka	suradnja	BA12	Ojačati suradnju s lokalnim dionicima na promociji vrijednosti i područja	Minimalno 2 sastanka; Minimalno 1zajedničko događanje	x		1											TZ, JLS, muzeji	0	N/A
ZK Čikola/ ZK Krka	suradnja	BA13	Zajednički promovirati ponudu sa susjednim zaštićenim područjima (JU Priroda ŠKŽ, NP Krka, PP Dinara)	Zajedničko sudjelovanje na sajmovima (jednom godišnje)	x	x	2											JU PP Dinara	0	PU 6005

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠŽ	JU NP Krka
ZK Čikola/ ZK Krka	poticanje	BA14	Poticati istraživanja, valorizaciju i promociju kulturne baštine	Uspostavljena suradnja minimalno s jednim muzejom na temu područja ZK-ova	x		3											muzeji, OCD, vanjski suradnici	0	N/A
ZK Čikola	poticanje	BA15	Poticati izradu konzervatorske podloge te valorizacije mostova na Čikoli	Minimalno 1 mišljenje i/ili sastanak	x	x	3											Muzej Drniš, Grad Drniš, JU NP Krka	0	PU 6005
ZK Čikola	poticanje	BA16	Poticati istraživanja te obnovu mlinica na rijeci Čikoli	Minimalno 1 mišljenje i/ili sastanak	x		3											Muzej Drniš, Grad Drniš, JU NP Krka	0	N/A

4.4. Tema C. Razvoj kapaciteta javne ustanove

OPĆI CILJ C. Nadležne javne ustanove raspolažu svim potrebnim pravnim, organizacijskim, ljudskim i materijalnim resursima za upravljanje područjima obuhvaćenima planom upravljanja.

4.4.1. Evaluacija stanja teme C

Javna ustanova Nacionalni park Krka

Javna ustanova Nacionalni park Krka upravlja područjima: Nacionalni park „Krka“, POP Krka i okolni plato unutar granica POVS HR2000918 Šire područje NP Krka i POVS HR2001492 Bunari, POVS Šire područje NP Krka, POVS Čikola unutar granica POVS HR2000918 Šire područje NP Krka, POVS Bunari i POVS Ušće Krke unutar granica parka. Za ovaj plan upravljanja potrebno je sagledati potrebe za upravljanjem područjem očuvanja značajnim za ptice Krka i okolni plato (u dijelu koji je unutar NP „Krka“) te dvama značajnim krajobrazima – Čikola i Krka - gornji tok (također u dijelovima koji su unutar NP „Krka“). S obzirom na to da se navedena područja nalaze unutar granica NP „Krka“, onda su potrebni kapaciteti sagledani zajedno s kapacitetima potrebnim za upravljanje područjem NP „Krka“.

Od osnivanja JU NP Krka, bilježi se stalni porast opsega poslovanja a sukladno tome rasli su i kapaciteti JU. Položaji i radna mjesta djelatnika sistematizirani su na način da se osiguraju uvjeti za stručno, racionalno i učinkovito obavljanje poslova upravljanja područjem Parka.

Broj djelatnika u stalnom je porastu. Trenutno je ukupni broj zaposlenih 271, a tijekom sezone taj broj još raste sa sezonskim zaposlenicima. Jedan od problema u funkcioniranju i organizaciji posla je velika preopterećenost tijekom ljetnog razdoblja kada su potrebe za radnicima povećane, u odnosu na zimsko razdoblje kada je Park otvoren, ali uglavnom bez ili s minimalnim brojem posjetitelja.

S obzirom na to da Park nastoji preraspodijeliti posjetitelje na šire područje otvaranjem novih sadržaja, predviđa se i rast kapaciteta JU što će zahtijevati reorganizaciju postojećih kadrova i kvalitetniju alokaciju radne snage. Iako kapaciteti JU rastu, nisu ravnomjerno zastupljeni u svim službama. Za provođenja velikog broja aktivnosti i istraživanja, uglavnom se koriste usluge vanjskih suradnika i znanstvenih institucija. Službu zaštite potrebno je ojačati, dodatno ekipirati kadrovima koji nedostaju, kako bi dio aktivnosti i praćenja stanja mogli samostalno obavljati. Zbog kvalitetnijeg nadzora područja treba povećati i broj čuvara prirode.

Sistematizacijom položaja i radnih mjesta utvrđeni su poslovi koji se obavljaju i potrebna stručna sprema, ali zbog povećanja aktivnosti i opsega poslovanja, potrebno je izraditi novu sistematizaciju koja će adekvatno pratiti razvoj i rast JU.

JU kontinuirano radi na edukaciji djelatnika, organiziranju i sudjelovanju na radionicama kako bi se poboljšale kompetencije i kvaliteta rada. Opremljenost je dobra i omogućuje kvalitetno provođenje radnih procesa.

JU je uspostavila i redovito ažurira podatke neophodne za praćenje aktivnosti plana upravljanja i cjelokupnog rada prema djelatnostima pojedinih službi: prostorne baze podataka, evidenciju nekretnina u

vlasništvu ili posjedu JU, terenske izvještaje, provedbe mjera zaštite, posjetiteljska infrastruktura, marketinške aktivnosti, provedbu javne nabave, godišnje i financijske planove, službene akte.

U narednom razdoblju potrebno je digitalizirati arhivsku građu, što će zahtijevati nadogradnju postojećeg informatičkog sustava, zaštititi logotip i identitet JU.

Prepoznatljivost JU i njen utjecaj na razvoj okolnog područja koji joj gravitira, zahtijeva intenzivan i kvalitetan pristup i suradnju s brojnim dionicima kako bi pridonijeli učinkovitosti i uspješnosti provedbe planiranih aktivnosti s ciljem očuvanja ovog područja. U samom parku prisutne su intenzivne djelatnosti HEP-a, Hrvatskih voda i privatnih vlasnika zemljišta.

Suradnja JU s lokalnom zajednicom ima prioritetno značenje. Postizanje skladnog suživota i njihovo aktivno sudjelovanje u donošenju i provedbi odluka osnova su uspješnog upravljanja područjem i preduvjet za postizanje zadanih ciljeva. Stoga JU planira još intenzivnije komunicirati sa svim dionicima prezentiranjem planova, istraživanja, mjerama očuvanja i u te aktivnosti uključiti sva odgovorna tijela. To uključuje i suradnju s nadležnim institucijama prilikom izrada svih relevantnih zakonskih i podzakonskih akata vezanih za zaštitu prirode. Iako je suradnja s lokalnom zajednicom i drugim institucijama relevantnim za rad JU dobra, ima još dosta prostora kako bi se poboljšala. JU intenzivno radi i planira raditi u tom smjeru. Aktivnosti suradnje s lokalnom zajednicom se u ovom planu upravljanja nalaze raspoređene u temama A i B – Očuvanje prirodnih vrijednosti i Upravljanje posjećivanjem, edukacija i interpretacija.

Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim dijelovima prirode Šibensko-kninske županije – Priroda

U kategoriji značajnog krajobraza na području Šibensko-kninske županije zaštićeno je čak šest lokaliteta, uz jedan spomenik prirode i skoro šezdeset lokaliteta ekološke mreže Natura 2000. Tu je i kulturno-povijesni spomenik pod zaštitom UNESCO-a, tvrđava sv. Nikole. Za ovaj plan upravljanja sagledane su potrebe za upravljanjem područjem očuvanja značajnim za ptice Krka i okolni plato (u dijelu koji je izvan NP „Krka“) te dvama značajnim krajobrazima – Čikola i Krka - gornji tok (također u dijelovima koji su izvan NP „Krka“).

Javna ustanova Priroda Šibensko-kninske županije djeluje od 2007. te upravlja ovim područjima s raznolikom i jedinstvenom florom i faunom te iznimnim geomorfološkim nasljeđem. Osnovna zadaća ustanove je zaštita, održavanje i očuvanje izvornosti prirode i održivog korištenja prirodnih i kulturnih dobara na područjima kojima upravlja, za dobrobit građana, posjetitelja i budućih generacija.

Javna ustanova Priroda ŠKŽ je ustrojstveno mala, ali profesionalna ustanova. Ukupni broj zaposlenih djelatnika je u 2021. godini iznosio 20, od kojih je svega polovica, odnosno njih 10, zaposleno na neodređeno vrijeme. Potrebno je istaknuti kako je od 10 djelatnika koji imaju ugovor na određeno vrijeme, posao njih 6 djelatnika usko vezan uz posjećivanje tvrđave sv. Nikole.

Uz veliki broj zaštićenih područja sa kojima upravlja te uz uspješnu organizaciju posjećivanja tvrđave sv. Nikole, JU Priroda ŠKŽ je korisnik i provoditelj niza uspješno provedenih projekata Europske unije, te i u budućnosti planira nastaviti prijavljivati EU projekte. Unatoč velikom obujmu posla te manjku zaposlenika, djelatnici JU Prirode ŠKŽ svoje napore ulažu kontinuirano edukaciju i usavršavanje svojih stručnih znanja i vještina, te sudjeluju na nacionalnim i međunarodnim skupovima. U narednom periodu potrebno je povećati broj stručnog osoblja sukladno potrebama JU Prirode ŠKŽ, te nastaviti u većem broju i kontinuirano edukaciju postojećih i novih djelatnika. Glavna snaga JU Prirode ŠKŽ su njeni djelatnici, njihovo znanje i

iskustvo, spremnost na timski rad i nove izazove kao i terenska uhodanost i poznavanje zaštićenih područja. Stručni tim aktivno obilazi teren te ima dobru suradnju sa lokalnom zajednicom i nadležnim službama.

Suradnja sa Šibensko-kninskom županijom, koja je osnivač ustanove, je na zavidnom nivou. Kako bi se uspješno unaprijedio zakonodavni okvir nužan za očuvanje zaštićenih područja, vrsta i staništa potrebno je nastaviti provoditi suradnju s predstavnicima lokalne samouprave te aktivno pratiti i sudjelovati u izradi različitih strategija i programa vezanih za ovo područje. Iako JU Priroda ŠKŽ aktivno provodi komunikacijske aktivnosti te organizira različite manifestacije na godišnjoj razini putem kojih obilježava datume povezane sa zaštitom okoliša i prirode, još uvijek prepoznatljivost JU Prirode ŠKŽ široj javnosti nije dovoljna.

Također, jedan od najvećih izazova predstavlja nedostatak ovlasti i jasnog zakonskog okvira koji bi djelatnicima i stručnom vodstvu olakšao upravljanje. Zbog toga će JU ustanova u idućih 10 godina, u suradnji sa svim nadležnim institucijama, nastaviti raditi na osiguranju svih potrebnih pravnih kapaciteta i resursa za upravljanje područjima obuhvaćenima Planom upravljanja.

TEMA C. Razvoj kapaciteta Javne ustanove																			
Opći cilj C Nadležne javne ustanove raspoložu svim potrebnim pravnim, organizacijskim, ljudskim i materijalnim kapacitetima i resursima za upravljanje područjima obuhvaćenima Planom upravljanja.																			
Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	Suradnici	JU Priroda ŠKŽ
Posebni cilj CA: Interni akti JU usklađeni su sa zakonskim propisima i potrebama upravljanja područjem, a relevantni vanjski propisi i planovi omogućuju njihovu provedbu.																			
Pokazatelj posebnog cilja CA: Svi obvezni interni pravni akti i planovi JU su u skladu sa zakonskim obvezama i potrebama upravljanja područjem. Donesene su Odluke o mjerama zaštite i očuvanja za 2 značajna krajobraza.																			
ZK Krka	regulacija	CA1	Izraditi prijedlog nacрта Odluke o mjerama zaštite i očuvanja Značajnog krajobraza Krka-gornji tok	Nacrt Odluke upućen u službenu proceduru donošenja	x		1										MINGOR, ŠKŽ	0	N/A
ZK Čikola	regulacija	CA2	Izraditi prijedlog nacрта Odluke o mjerama zaštite i očuvanja Značajnog krajobraza Čikola	Nacrt Odluke upućen u službenu proceduru donošenja	x		1										MINGOR, ŠKŽ	0	N/A
POP/ ZK Čikola/ ZK Krka	komunikacija	CA3	Sudjelovati u izradi i donošenju zakonskih i podzakonskih akata vezanih za područja obuhvaćena ovim planom upravljanja	Pregled sudjelovanja JU u savjetovanjima, sastancima te pregled dopisa JU	x	x	1										MINGOR, ŠKŽ, JLS	0	0

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka
<p>Posebni cilj CB: Trajnim unapređivanjem kompetencija djelatnika i organizacije radnih procesa, upravljanjem znanjem i informacijama te razvojem organizacijske kulture osigurani su institucionalni i individualni kapaciteti potrebni za učinkovito upravljanje područjem.</p> <p>Pokazatelj posebnog cilja CB: Kapaciteti ljudskih resursa u skladu su s potrebama upravljanja i ustrojem JU. Kompetencije djelatnika kontinuirano se razvijaju sukladno ustanovljenom potrebama i prioritetima. Sva postojeća znanja i informacije relevantne za upravljanje područjem pohranjene su u informacijski sustav JU te su dostupni djelatnicima. Informacijski sustav JU kontinuirano se nadopunjuje informacijama i znanjima koja nastaju kao rezultat aktivnosti upravljanja. Oprema potrebna za provođenje ovog PU zadovoljava potrebe upravljanja.</p>																				
POP/ ZK Čikola/ ZK Krka	jačanje kapaciteta JU	CB1	Zaposliti čuvara prirode	Zaposlen čuvar prirode	x		1											40,392	N/A	
POP/ ZK Čikola/ ZK Krka	jačanje kapaciteta JU	CB2	Ojačati kapacitete stručne službe	Zaposlena jedna osoba u stručnoj službi	x		1											12,240	N/A	
POP/ ZK Čikola/ ZK Krka	jačanje kapaciteta JU	CB3	Provoditi ciljano i kontinuirano stručno usavršavanje zaposlenika JU	Minimalno 1 osoba iz JU godišnje sudjeluje na 1 stručnom usavršavanju	x	x	1										MINGOR, OCD, obrazovne institucije	10,000	PU 6005	

Plan upravljanja zaštićenim područjem i područjem ekološke mreže (7006): područje ekološke mreže Krka i okolni plato i pridružena zaštićena područja

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka
POP/ ZK Čikola/ ZK Krka	jačanje kapaciteta JU	CB4	Provoditi umrežavanje i razmjenu iskustava zaposlenika kroz sudjelovanje na nacionalnim i međunarodnim događanjima iz područja djelovanja JU	Minimalno godišnji skup stručnih službi i skup čuvara prirode	x	x	1											MINGOR, OCD, obrazovne institucije, JU, posebno JU NP Krka i JU PP Dinara	10,000	PU 6005
POP/ ZK Čikola/ ZK Krka	suradnja	CB5	Provoditi suradnju s odgojno-obrazovnim, visokoškolskim i znanstveno-istraživačkim ustanovama	Minimalno dvije aktivnosti suradnje; broj uključenih korisnika (učenika, studenata i sl.)	x	x	1											obrazovne institucije, vanjski suradnici	0	PU 6005
POP/ ZK Čikola/ ZK Krka	jačanje kapaciteta JU	CB6	Unaprjeđivati i održavati baze podataka i evidencije JU	GIS baza podataka; Evidencijska tablica koja objedinjuje postojeće pojedinačne tablice; Novi sustav planova i izvještavanja (online); Baza sa zahvatima (OPEM)	x	x	1											vanjski suradnici	5,000	PU 6005
POP/ ZK Čikola/ ZK Krka	jačanje kapaciteta JU	CB7	Unaprjeđivati i održavati web stranicu i komunikaciju putem društvenih mreža	Statistika web stranice i društvenih mreža	x	x	1											vanjski suradnici	2,000	PU 6005

Područje	Tip aktivnosti	Kod aktivnosti	Aktivnost	Pokazatelj aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka	Prioritet	Vremenski raspored										Suradnici	Financije (EUR)	
								2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.		JU Priroda ŠKŽ	JU NP Krka
POP/ ZK Čikola/ ZK Krka	monitoring	CB8	Na godišnjoj razini raditi procjenu provedbe aktivnosti te nakon pet godina procjenu ostvarivanja ciljeva Plana upravljanja te prema potrebi napraviti reviziju Plana upravljanja	Godišnji programski izvještaj; Evaluacija provedbe PU nakon 5 godina	x	x	1											vanjski suradnici	5,000	PU 6005
POP/ ZK Čikola/ ZK Krka	održavanje	CB9	Redovito održavati opremu JU i prema potrebi nabaviti novu	godišnji popis opreme JU i stanje opreme; nabavljena oprema prema godišnjim prioritetima	x	x	1											vanjski suradnici	20,000	PU 6005
POP/ ZK Čikola/ ZK Krka	jačanje kapaciteta JU	CB10	Nabaviti terensko vozilo	Nabavljeno terensko vozilo	x		1											vanjski suradnici	26,500	N/A

Popis kratica korištenih u tablicama

HEP-ODS	Hrvatska elektroprivreda Operator distribucijskog sustava
HGSS	Hrvatska gorska služba spašavanja
HOPS	Hrvatski operator prijenosnog sustava
HŠ	Hrvatske šume
HV	Hrvatske vode
JLS	jedinica lokalne samouprave

JU	javne ustanove
LAG	Lokalna akcijska grupa
MINGOR	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
MP	Ministarstvo poljoprivrede
OCD	organizacije civilnog društva
ŠKŽ	Šibensko-kninska županija
TDU	tijela državne prave
TZ	turističke zajednice

4.5. Relacijski tablice između ciljeva, mjera očuvanja i aktivnosti upravljanja

Tablica 7. Relacijska tablica između ciljeva, mjera očuvanja i aktivnosti upravljanja za POP Krka i okolni plato

Identifikacijski broj područja: HR1000026				
Naziv područja: Krka i okolni plato				
Hrvatski naziv vrste	Znanstveni naziv vrste	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
crnoprugasti trstenjak	<i>Acrocephalus melanopogon</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljane vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 65 jedinki Održano je 120 ha staništa ključnih za vrstu (čisti tršćaci i rogozici) Održano je pogodno stanište (NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKRNO005_002, JKRNO005_006, JKRNO021_001, JKRNO047_001, JKRNO068_001, JKRNO098_001, JKRNO145_001, JKRNO161_001, JKRNO298_001 i P1_3-KR Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLNO02, JKRNO005_001, JKRNO005_003, JKRNO005_004, JKRNO049_001, JKRNO175_001 i P2_3-KR Postignuto je dobro ekološko stanje/ekološki potencijal i dobro kemijsko stanje vodnog tijela JKRNO005_005 	održavati povoljni hidrološki režim na područjima tršćaka i rogozika	A11
			očuvati povoljan omjer tršćaka i rogozika i otvorene vodene površine;	AA9

Hrvatski naziv vrste	Znanstveni naziv vrste	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
vodomar	<i>Alcedo atthis</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 3 para Održana su sva pogodna staništa (riječne obale, područja uz spore tekućice i stajaće vode pogodna za izradu rupa za gniježđenje) na 180 km obala stajaćica i vodotokova Održano je 16 km ključnih staništa za gniježđenje na poznatim teritorijima iznad Roškog slapa, kod manastira Krka te na području jezera Brljan i Bilušića buka Održano je 2310 ha vodenih staništa sa što više vegetacije u koritu i na obalama, pogodnih za hranjenje i zimovanje (NKS A.1.1., A.2.3., A.3.6. i F.) Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKRN0005_002, JKRN0005_006, JKRN0021_001, JKRN0047_001, JKRN0068_001, JKRN0098_001, JKRN0105_001, JKRN0145_001, JKRN0298_001 i P1_3-KR Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN002, JKRN0005_001, JKRN0005_003, JKRN0005_004, JKRN0049_001 i P2_3-KR Postignuto je dobro ekološko stanje/ekološki potencijal i dobro kemijsko stanje vodnog tijela JKRN0005_005 	radove uklanjanja drveća i šiblja provoditi samo ukoliko je protočnost vodotoka narušena na način da predstavlja opasnost za zdravlje i imovinu ljudi, a u protivnom ostavljati vegetaciju u prirodnom stanju;	AA7
			na vodotocima očuvati strme i okomite dijelove obale bez vegetacije, pogodne za izradu rupa za gniježđenje; na područjima na kojima je zabilježena prisutnost vodomara, izvan NP Krka, zadržati što više vegetacije u koritu i na obalama vodotoka, a radove uklanjanja drveća i šiblja provoditi samo ukoliko je protočnost vodotoka narušena na način da predstavlja opasnost za zdravlje i imovinu ljudi i to u razdoblju od 1. rujna do 31. siječnja te ne provoditi istodobno na obje strane obale, već naizmjenično	AA7
			u NP Krka radove uklanjanja drveća i šiblja provoditi samo ukoliko je to nužno za potrebe upravljanja nacionalnim parkom, sukladno planu upravljanja i godišnjim planovima;	AA7

Hrvatski naziv vrste	Znanstveni naziv vrste	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
jarebica kamenjarka	<i>Alectoris graeca</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 450 parova Održano je 54850 ha otvorenih kamenjarskih travnjaka pogodnih za vrstu (NKS B.2.2.1., C.3.5.1., C.3.5.2. i C.3.6.1.) Očuvane su lokve na pogodnim staništima 	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije;	AB8
			ne ispuštati druge vrste roda <i>Alectoris</i> u prirodu	AB4, AB11
			po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina	AB5, AB7, AB12
			redovito održavati lokve u kršu	AB15
primorska trepteljka	<i>Anthus campestris</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 200 parova Održano je 63170 ha pogodnih otvorenih staništa (otvoreni suhi travnjaci; NKS C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) Održano je 38670 ha otvorenih suhих travnjaka ključnih za vrstu (NKS C.3.5. i C.3.6.) 	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije;	AB8
			po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina;	AB5, AB7, AB12
suri orao	<i>Aquila chrysaetos</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 1 para Održana su stjenovita staništa pogodna za gnijezđenje (NKS B.1.) unutar zone od 1960 ha u 	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije	AB8
			po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina	AB5, AB7, AB12
			ne provoditi sportske i rekreacijske aktivnosti, te građevinske radove od 1. siječnja do 31. srpnja u krugu od 750 m oko poznatih gnijezda	AB10

Hrvatski naziv vrste	Znanstveni naziv vrste	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
		<p>kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima</p> <ul style="list-style-type: none"> Održano je 64060 ha otvorenih staništa pogodnih za hranjenje (NKS B.2., C, I.1.8., I.2.1. i I.5.) Održana su stjenovita staništa ključna za gniježđenje (NKS B.1.) unutar zone od 80 ha u kojoj se na poznatim gnjezdilištima pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima Održano je 16800 ha otvorenih staništa ključnih za hranjenje na poznatim teritorijima (NKS B.2., C. i I.) Na 23940 ha teritorija osiguran je neometan prelet 	<p>elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima;</p> <p>na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica</p>	<p>AB9</p> <p>AB9</p>
bukavac	<i>Botaurus stellaris</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trend gnijezdeće populacije je u porastu Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 2 pjevajuća mužjaka Održano je 120 ha staništa ključnih za gniježđenje (čisti tršćaci i rogozici) Održano je pogodno stanište (močvare s tršćacima; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKRNO005_002, JKRNO005_006, JKRNO021_001, JKRNO047_001, JKRNO068_001, JKRNO098_001, JKRNO145_001, JKRNO161_001, JKRNO298_001 i P1_3-KR 	<p>očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa;</p> <p>očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa;</p>	<p>AA11</p> <p>AA11</p>

Hrvatski naziv vrste	Znanstveni naziv vrste	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
		<ul style="list-style-type: none"> Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN002, JKRN0005_001, JKRN0005_003, JKRN0005_004, JKRN0049_001, JKRN0175_001 i P2_3-KR Postignuto je dobro ekološko stanje/ekološki potencijal i dobro kemijsko stanje vodnog tijela JKRN0005_005 		
ušara	<i>Bubo bubo</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 60 parova. Održana su stjenovita staništa pogodna za gniježđenje (NKS B.1.4.) unutar zone od 3690 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima Održano je 64060 ha otvorenih staništa pogodnih za hranjenje (NKS B.2., C, I.1.8., I.2.1. i I.5.) Održano je 38670 ha kamenjarskih travnjaka ključnih za hranjenje (NKS C.3.5. i C.3.6.) 	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije	AB8
			po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina	AB5, AB7, AB12
			ne provoditi sportske i rekreacijske aktivnosti od 1. veljače do 15. lipnja u krugu od 150 m oko poznatih gnijezda	AB10
			elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima;	AB9
			na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica	AB9
ćukavica	<i>Burhinus oedicnemus</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 7 parova 	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije	AB8
			po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina;	AB5, AB7, AB12

Hrvatski naziv vrste	Znanstveni naziv vrste	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
		<ul style="list-style-type: none"> Održano je 38670 ha kamenjarskih travnjaka pogodnih za vrstu (NKS C.3.5. i C.3.6.) Održano je 100 ha ključnih kamenjarskih travnjaka na poznatom gnjezdilištu na lokalitetu Veliki pod kod Pokrovnika 		
kratkoprsta ševa	<i>Calandrella brachydactyla</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 75 parova Održano je 38670 ha kamenjarskih travnjaka pogodnih za vrstu (NKS C.3.5. i C.3.6.) Održano je 730 ha na ključnih kamenjarskih travnjaka na poznatim gnjezdilištima, od kojih osobito 100 ha na lokalitetu Veliki pod kod Pokrovnika s najvećom zabilježenom gustoćom vrste 	<p>očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije</p> <p>po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina</p>	<p>AB8</p> <p>AB5, AB7, AB12</p>
leganj	<i>Caprimulgus europaeus</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu Očuvana gnijezdeća populacija od najmanje 425 parova Održano je 63170 ha pogodnih staništa (garizi, mozaična staništa s ekstenzivnom poljoprivredom; NKS C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) 	<p>osigurati povoljan udio gariga</p> <p>očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije</p> <p>po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina</p>	<p>AB12</p> <p>AB8</p> <p>AB5, AB7, AB12</p>
zmijar	<i>Circaetus gallicus</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p>	<p>očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije</p>	<p>AB8</p>

Hrvatski naziv vrste	Znanstveni naziv vrste	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
		<ul style="list-style-type: none"> Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 8 parova Održano je 65470 ha staništa pogodnih za gniježđenje (stjenovita područja, kamenjarski travnjaci ispresijecani šumama, šumarcima, makijom ili garigom ; NKS B., C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) Održano je 49170 ha ključnih staništa na poznatim teritorijima Na 64770 ha teritorija osiguran je neometan prelet 	po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina	AB5, AB7, AB12
			ne provoditi sportske aktivnosti te građevinske radove od 15. travnja do 15. kolovoza u krugu od 200-600 m oko poznatih gnijezda	AB10
			elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokcije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima	AB9
			na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokcije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica	AB9
eja močvarica	<i>Circus aeruginosus</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu Održano je 63890 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) Održano je 400 ha staništa ključnih za hranjenje (trščaci i rogozici, vlažni travnjaci; NKS A.4.1 i C.2.) 	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije	AB8
			elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokcije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima	AB9
			na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokcije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica	AB9

Hrvatski naziv vrste	Znanstveni naziv vrste	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
eja strnjarica	<i>Circus cyaneus</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 85 jedinki Održano je 63890 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) Održano je 38820 ha travnjačkih staništa ključnih za hranjenje (NKS C.) 	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije	AB8
			po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina	AB5, AB7, AB12
			elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokcije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima	AB9
			na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokcije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica	AB9
crvenoglavi djetlić	<i>Leipicus medius</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 7 parova Održano je 80 ha šumskih staništa uz rijeku Krku, pogodnih za vrstu (NKS E.1. i E.2.) Održano je 17 ha ključnih šuma na toku Krke od Bilušića buka do Livera, s poznatim nalazima vrste 	prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice	AC3, AC5
mala bijela čaplja	<i>Egretta garzetta</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu 	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa	AA11

Hrvatski naziv vrste	Znanstveni naziv vrste	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
		<ul style="list-style-type: none"> Održano je 260 ha staništa pogodnih za hranjenje (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom; NKS A. osim A.1.1 i A.2.3.) Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKRN0005_002, JKRN0005_006, JKRN0021_001, JKRN0047_001, JKRN0068_001, JKRN0098_001, JKRN0105_001, JKRN0145_001, JKRN0161_001, JKRN0298_001 i P1_3-KR Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN002, JKRN0005_001, JKRN0005_003, JKRN0005_004, JKRN0049_001, JKRN0175_001 i P2_3-KR Postignuto je dobro ekološko stanje/ekološki potencijal i dobro kemijsko stanje vodnog tijela JKRN0005_005 		
mali sokol	<i>Falco columbarius</i>	<ul style="list-style-type: none"> Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 6 jedinki Održano je 63890 ha otvorenih mozaičnih staništa s ekstenzivnom poljoprivredom, pogodnih za vrstu (NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) Održano je 250 ha ključnih vlažnih travnjaka i povezanih poljoprivrednih staništa (NKS C.2. i I.) 	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije	AB8
			elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokcije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima;	AB9
			na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokcije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica	AB9
sivi sokol	<i>Falco peregrinus</i>	Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:	ne provoditi sportske i rekreacijske aktivnosti od 15. veljače do 15. lipnja u krugu od 750 m oko poznatih gnijezda	AB10

Hrvatski naziv vrste	Znanstveni naziv vrste	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
		<ul style="list-style-type: none"> Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 4 para Održana su stjenovita staništa pogodna za gniježđenje (NKS B.1.4.) unutar zone od 3690 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima Održana su stjenovita staništa pogodna za gniježđenje (NKS B.1.4.) unutar zone od 980 ha u kojoj se na poznatim teritorijima pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima 	<p>elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima</p> <p>na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica</p>	AB9
voljic maslinar	<i>Hippolais olivetorum</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu Očuvana gnijezdeća populacija od najmanje 32 para Održano je 63170 ha pogodnih staništa (otvorena mozaična staništa sa šumarcima i starim maslinicima; NKS C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) Održano je 270 ha ključnih staništa na poznatim gnjezdilištima 	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije;	AB8, AB13
čapljica voljak	<i>Ixobrychus minutus</i>	<ul style="list-style-type: none"> Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 40 parova 	<p>očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa;</p> <p>očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa;</p>	AA11
				AA11

Hrvatski naziv vrste	Znanstveni naziv vrste	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
		<ul style="list-style-type: none"> Održano je 120 ha staništa ključnih za gniježđenje (čisti tršćaci i rogozici) Održano je pogodno stanište (močvare s tršćacima; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima Održano je 260 ha staništa pogodnih za hranjenje (NKS A. osim A.1.1 i A.2.3.) Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKRNO005_002, JKRNO005_006, JKRNO021_001, JKRNO047_001, JKRNO068_001, JKRNO098_001, JKRNO105_001, JKRNO145_001, JKRNO161_001, JKRNO298_001 i P1_3-KR Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLNO02, JKRNO005_001, JKRNO005_003, JKRNO005_004, JKRNO049_001, JKRNO175_001 i P2_3-KR Postignuto je dobro ekološko stanje/ekološki potencijal i dobro kemijsko stanje vodnog tijela JKRNO005_005 		
rusi svračak	<i>Lanius collurio</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 15500 parova Održano je 63170 ha pogodnih otvorenih mozaičnih staništa (NKS C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) 	<p>očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije</p> <p>po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površine</p>	AB8
sivi svračak	<i>Lanius minor</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p>	<p>očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije</p>	AB8

Hrvatski naziv vrste	Znanstveni naziv vrste	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
		<ul style="list-style-type: none"> Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 425 parova Održano je 63170 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za vrstu (NKS C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) Održano je 11040 ha vlažnih travnjaka, livada i otvorenih mozaičnih poljoprivrednih staništa, ključnih za vrstu (NKS C.2., C.3.5.3., I.1.8., I.2.1. i I.5.) 	po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina	AB5, AB7, AB12
ševa krunica	<i>Lullula arborea</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 900 parova Održano je 63170 ha pogodnih otvorenih mozaičnih staništa (NKS C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) 	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije	AB8
			po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina	AB5, AB7, AB12
velika ševa	<i>Melanocorypha calandra</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu Očuvana gnijezdeća populacija od najmanje 135 parova Održano je 38720 ha kamenjarskih travnjaka pogodnih za vrstu (NKS C.3.5. i C.3.6.) Održano je 1110 ha na ključnih kamenjarskih travnjaka na poznatim gnjezdilištima, od kojih osobito 320 ha na području najveće zabilježene gustoće, između naselja Brnjica i Pokrovnik 	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije	AB8
			po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina	AB5, AB7, AB12

Hrvatski naziv vrste	Znanstveni naziv vrste	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
bukoč	<i>Pandion haliaetus</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu Održano je 2290 ha vodenih staništa bogatih ribom, pogodnih za hranjenje (NKS A.1.1., A.2.3. i A.3.6.) Omogućen je nesmetan prelet tijekom selidbe kroz 87710 ha zračnog prostora POP-a. Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKRNO005_002, JKRNO005_006, JKRNO021_001, JKRNO047_001, JKRNO068_001, JKRNO098_001, JKRNO105_001, JKRNO145_001, JKRNO298_001 i P1_3-KR Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLNO02, JKRNO005_001, JKRNO005_003, JKRNO005_004, JKRNO049_001 i P2_3-KR Postignuto je dobro ekološko stanje/ekološki potencijal i dobro kemijsko stanje vodnog tijela JKRNO005_005 	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete	AA11
			elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokcije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima	AB9
			na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokcije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica	AB9
škanjac osaš	<i>Pernis apivorus</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 1 par Održano je 1430 ha šumskih staništa (NKS E. osim E.9.) Održano je 45 ha ključnih staništa na poznatom teritoriju oko manastira Krka 	očuvati staništa	AC4, AC5, AC6
			elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokcije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima;	AB9
			na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili	AB9

Hrvatski naziv vrste	Znanstveni naziv vrste	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
		<ul style="list-style-type: none"> • Omogućeno je nesmetano korištenje 87710 ha zračnog prostora POP-a. • U šumama u kojima se jednodobno gospodari održano je najmanje 30 % medunčevih sastojina starijih od 80 godina 	elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;	
mali vranac	<i>Microcarbo pygmaeus</i> (<i>Phalacrocorax pygmaeus</i>)	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu • Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu • • Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 275 jedinki • Održano je 2290 ha vodenih staništa bogatih ribom, pogodnih za hranjenje (NKS A.1.1., A.2.3. i A.3.6.) • Održano je 210 ha staništa pogodnih za odmor (trščaci i rogozici; NKS A.4.1.) • Održano je 7 ha ključnih noćilišta na ušću rijeke Čikole • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKRN0005_002, JKRN0005_006, JKRN0021_001, JKRN0047_001, JKRN0068_001, JKRN0098_001, JKRN0105_001, JKRN0145_001, JKRN0161_001, JKRN0298_001 i P1_3-KR • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN002, JKRN0005_001, JKRN0005_003, JKRN0005_004, JKRN0049_001, JKRN0175_001 i P2_3-KR • Postignuto je dobro ekološko stanje/ekološki potencijal i dobro kemijsko stanje vodnog tijela JKRN0005_005 	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete	AA11

Hrvatski naziv vrste	Znanstveni naziv vrste	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
siva štijoka	<i>Zapornia parva (Porzana parva)</i>	<ul style="list-style-type: none"> Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće attribute: Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 5 parova Održano je 120 ha pogodnih staništa (čisti tršćaci i rogozici) Održano je pogodno stanište (močvare s tršćacima; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima Održano je 55 ha ključnih staništa na poznatim gnijezdilištima Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKRN0005_002, JKRN0005_006, JKRN0021_001, JKRN0047_001, JKRN0068_001, JKRN0098_001, JKRN0145_001, JKRN0161_001, JKRN0298_001 i P1_3-KR Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN002, JKRN0005_001, JKRN0005_003, JKRN0005_004, JKRN0049_001, JKRN0175_001 i P2_3-KR Postignuto je dobro ekološko stanje/ekološki potencijal i dobro kemijsko stanje vodnog tijela JKRN0005_005 	očuvati povoljne stanišne uvjete	AA11
			očuvati povoljne stanišne uvjete	AA11
riđa štijoka	<i>Porzana porzana</i>	<ul style="list-style-type: none"> Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće attribute:: Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu 	očuvati povoljne stanišne uvjete;	AA11
			očuvati povoljne stanišne uvjete;	AA11

Hrvatski naziv vrste	Znanstveni naziv vrste	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
		<ul style="list-style-type: none"> Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 2 para Održano je 120 ha staništa pogodnih za gniježđenje (čisti tršćaci i rogozici) Održano je pogodno stanište (močvare s tršćacima; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima Održano je pogodno stanište (povremeno potopljeni travnjaci uz rijeku Krku) unutar zone od 330 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima Održano je 12 ha ključnih staništa na jedinom zabilježenom gnjezdilištu u Roškoj dragi Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKRN0005_002, JKRN0005_006, JKRN0021_001, JKRN0047_001, JKRN0068_001, JKRN0098_001, JKRN0105_001, JKRN0145_001, JKRN0161_001, JKRN0298_001 i P1_3-KR Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN002, JKRN0005_001, JKRN0005_003, JKRN0005_004, JKRN0049_001, JKRN0175_001 i P2_3-KR Postignuto je dobro ekološko stanje/ekološki potencijal i dobro kemijsko stanje vodnog tijela JKRN0005_005 		
mala štijoka	<i>Zapornia pusilla (Porzana pusilla)</i>	<p>Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu 	očuvati povoljne stanišne uvjete;	AA7, AA9, AA11

Hrvatski naziv vrste	Znanstveni naziv vrste	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
		<ul style="list-style-type: none"> Održano je 120 ha staništa ključnih za vrstu (čisti tršćaci i rogozici) Održano je pogodno stanište (NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKRN0005_002, JKRN0005_006, JKRN0021_001, JKRN0047_001, JKRN0068_001, JKRN0098_001, JKRN0145_001, JKRN0161_001, JKRN0298_001 i P1_3-KR Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN002, JKRN0005_001, JKRN0005_003, JKRN0005_004, JKRN0049_001, JKRN0175_001 i P2_3-KR Postignuto je dobro ekološko stanje/ekološki potencijal i dobro kemijsko stanje vodnog tijela JKRN0005_005 		

Hrvatski naziv vrste	Znanstveni naziv vrste	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
	značajne negnijezdeće (selidbene) populacije ptica (patka žličarka <i>Anas clypeata</i> , kržulja <i>Anas crecca</i> , zviždara <i>Mareca penelope</i> (<i>Anas penelope</i>), divlja patka <i>Anas platyrhynchos</i> , patka pupčanica <i>Spatula querquedula</i> (<i>Anas querquedula</i>), glavata patka <i>Aythya ferina</i> , krunata patka <i>Aythya fuligula</i> , crvenokljuni labud <i>Cygnus olor</i> , liska <i>Fulica atra</i> , kokošica <i>Rallus aquaticus</i>)	<ul style="list-style-type: none"> Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: Trendovi preletničkih populacija su stabilni ili u porastu Trendovi zimujućih populacija su stabilni ili u porastu Održano je 2330 ha otvorenih voda pogodnih za guščarice i lisku (NKS A.1 (osim A.1.3.), A.2. i A.3.) Održano je 210 ha tršćaka pogodnih za kokošice (NKS A.4.1.) Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKRN0005_002, JKRN0005_006, JKRN0021_001, JKRN0047_001, JKRN0068_001, JKRN0098_001, JKRN0105_001, JKRN0145_001, JKRN0161_001, JKRN0298_001 i P1_3-KR Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKLN002, JKRN0005_001, JKRN0005_003, JKRN0005_004, JKRN0049_001, JKRN0175_001 i P2_3-KR Postignuto je dobro ekološko stanje/ekološki potencijal i dobro kemijsko stanje vodnog tijela JKRN0005_005 	očuvati povoljne stanišne uvjete vodenih i močvarnih staništa;	AA7, AA9, AA11

4.6. Relacijska tablica između tema plana upravljanja i aktivnosti za područja ekološke mreže i zaštićeno područje

Tablica 8. Relacijska tablica između tema plana upravljanja i aktivnosti prema područjima

Područje ekološke mreže HR1000026 Krka i okolni plato	
Tema	Kod aktivnosti
Očuvanje prirodnih vrijednosti	AA1-AA11, AB1-AB15, AC1-AC6, AD1, AD2
Upravljanje posjećivanjem, interpretacija i edukacija	BA11
Razvoj kapaciteta javne ustanove	CA3, CB1-CB10
Značajni krajobraz Krka - gornji tok	
Tema	Kod aktivnosti
Očuvanje prirodnih vrijednosti	AC6, AD1, AD2, AE1-AE12, AF1-AF6, AG1, AG3-AG5
Upravljanje posjećivanjem, interpretacija i edukacija	BA1-BA9, BA12-BA14
Razvoj kapaciteta javne ustanove	CA1, CA3, CB1-CB10
Značajni krajobraz Čikola	
Tema	Kod aktivnosti
Očuvanje prirodnih vrijednosti	AC6, AD1, AD2, AF1-AF6, AG1-AG5, AH1-AH6
Upravljanje posjećivanjem, interpretacija i edukacija	BA1-BA10, BA12-BA16
Razvoj kapaciteta javne ustanove	CA2, CA3, CB1-CB10

4.7. Upravljačka zonacija

Zoniranje zaštićenog područja je jedan od osnovnih alata u planiranju korištenja i upravljanja prostorom. Upravljačka zonacija rezultat je postupka zoniranja kojim se zaštićeno područje dijeli na zone - ograničene prostorne cjeline, odnosno, izdvajaju se područja očuvanja pojedinih vrijednosti uz razmatranje stupnja njihove očuvanosti i potrebe za upravljanjem. Zoniranje je jedan od osnovnih alata u planiranju upravljanja područjem radi osiguranja dugoročnog očuvanja vrijednosti. Postupkom zoniranja konstatiraju se postojeće i planiraju buduće upravljačke potrebe u cilju očuvanja prirode. Upravljačke zone definirane su u rasponu od zone gdje nije prisutan gotovo nikakav ljudski utjecaj pa do zone u kojoj prirodni prostor može biti znatno izmijenjen ljudskim utjecajem. Redoslijed zona ne implicira vrijednost područja, već odražava potrebe za upravljanjem zaštićenim područjem u svrhu očuvanja specifične bioraznolikosti. Zone se određuju u skladu s potrebama očuvanja pojedinih vrijednosti, vodeći računa o dozvoljenim i/ili primjerenim ljudskim aktivnostima.

Prilikom izrade upravljačke zonacije uzeti su u obzir svi dostupni prostorni podaci i podloge, prvenstveno zone rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova EM, rezultati istraživanja te važeći prostorni planovi. Zonacija je izrađena sukladno Smjernicama za planiranje upravljanja zaštićenim područjima i/ili područjima ekološke mreže, odnosno nacionalnom standardu upravljačkih zona zaštićenih područja. Smjernice utvrđuju tri tipa mogućih zona s podzonama te minimalne standarde svake od zona: I Zona stroge zaštite, II Zona usmjerene zaštite, III Zona korištenja. Provedba upravljačke zonacije osigurava se kroz njenu integraciju u ostale strateške, planske i regulatorne dokumente, prvenstveno kroz Pravilnik o zaštiti i očuvanju čija je izrada planirana ovim Planom upravljanja.

Zonacija je napravljena za zaštićena područja Značajni krajobraz Krka – gornji tok (od granice Parka prirode Dinara do granice Nacionalnog parka Krka) i Značajni krajobraz Vodeni tok i kanjon Čikole (od mosta u Drnišu do granice Nacionalnog parka Krka).

Značajni krajobraz Krka – gornji tok

Zona stroge zaštite

Zona stroge zaštite obuhvaća područja prirodnih ekosustava koja nisu pod ljudskim utjecajem ili je u budućnosti planirano njihovo izuzimanje od ljudskog utjecaja. Kako se radi o cjelovitim ekosustavima oni ne zahtijevaju provedbu aktivnih mjera održavanja ili revitalizacije. Samo iznimno, dopuštene su intervencije u hitnim situacijama (npr. lokaliziranje požara, uklanjanje invazivnih stranih vrsta, saniranje šteta nastalih zbog ekstremnih događaja poput onečišćenja, havarija i sl.).

Cilj upravljanja u ovoj zoni je očuvanje prirodnih procesa i prirodnosti ekosustava (MINGOR, 2020.).

IB Zona stroge zaštite

Cilj upravljanja u ovoj zoni je očuvanje prirodnih procesa sedrenja i prirodnosti vodenog i špiljskog ekosustava.

Zona stroge zaštite (IB) na području Značajnog krajobraza „Krka-gornji tok“ obuhvaća jedan speleološki objekt – Izvor Krke na kojeg je nadograđena MHE Krčić, slap Krčić i sedrenu barijeru koja ga čini, a koja se nalazi iznad same špilje. Ovaj kompleks ima dva dijela – umjetni tunelski dio koji završava ulazom u postojeće postrojenje i prirodni, odnosno špiljski dio koji završava s izvorom iznad kojeg je umjetno probijen istražni tunel. Špiljski dio je područje ciljnog stanišnog tipa Špilje i jame zatvorene za javnost 8310, vrlo važan za očuvanje šišmiša i špiljskih beskralješnjaka, a ovdje se nalazi i glavni izvor rijeke Krke (jedan od tri). Osim špilje, tu je i sedrena barijera preko koje nastaje slap i koja je lokalitet ciljnog stanišnog tipa Sedrene barijere 32A0.

U ovoj zoni su **dopuštena znanstvena istraživanja, praćenje stanja prirodnih vrijednosti uz primjeren nadzor od strane javne ustanove**. Također je **dozvoljen ograničen i usmjeren prolaz ljudi u smislu posjećivanja vrlo niskog intenziteta, ali pod nadzorom, uz obavezu korištenja staza namijenjenih isključivo kontroliranim posjetima**.

Zbog osjetljivosti i važnosti ovog speleološkog objekta zona stroge zaštite obuhvaća i radijus od 50 m od oko svih ulaza u špiljski objekt Izvor Krke i u tom području je zabranjeno provoditi sve aktivnosti uključujući manifestacije, građevinske zahvate, osvjetljenja i sl.

Zona stroge zaštite obuhvaća 0.03 % Značajnog krajobraza, odnosno 0.09 ha.

Zona usmjerene zaštite

Zona usmjerene zaštite obuhvaća doprirodne ekosustave, geolokalitete i izdvojene lokalitete kulturne baštine koji u svrhu dugoročnog očuvanja zahtijevaju provedbu aktivnih upravljačkih mjera održavanja ili obnove. U ovu zonu uključeni su i prirodni ekosustavi u kojima je kategorijom zaštite dozvoljeno korištenje prirodnih dobara, te zahtijevaju primjenu mjera osiguravanja održivosti korištenja. U ovoj zoni očekuje se značajniji angažman javne ustanove.

Cilj upravljanja u ovoj zoni je očuvati i/ili unaprijediti stanje bioraznolikosti, georaznolikosti i kulturne baštine.

Dopuštena su znanstvena istraživanja i praćenje stanja prirodnih vrijednosti te nadzor područja od strane javne ustanove, provođenje aktivnih mjera usmjerenih na očuvanje i poboljšanje stanja ekosustava, geolokaliteta i kulturne baštine. U ovoj zoni mogu biti dopuštene poljoprivredne, lovne i ribolovne te šumsko-gospodarske aktivnosti, koje se odvijaju u skladu s ciljevima upravljanja prirodnih i kulturnih vrijednosti zaštićenog područja uz poštivanje propisanih uvjeta zaštite prirode i mjera očuvanja.

Dopušteno je ograničeno posjećivanje uz poštivanje odgovarajućih uvjeta ovisno o ciljevima zaštite na određenom području. U skladu s time, postoji i mogućnost uspostavljanja minimalnih interpretativnih i edukativnih sadržaja te staza koje ne zahtijevaju uređivanje, osim aktivnosti u svrhu održavanja sigurnosti posjetitelja (ograda, sječa opasnih stabala uz stazu i sl.) (MINGOR, 2020.).

Zona usmjerene zaštite obuhvaća 79.43 % Značajnog krajobraza, odnosno 216.78 ha.

IIA Podzona očuvanja krajobraza

Cilj upravljanja ovom podzonom je očuvanje krajobraza gornjeg toka rijeke Krke.

Podzona očuvanja krajobraza obuhvaća cijeli tok Krke od granice PP Dinara, preko izvora i slapa Krčić, kroz grad Knin, pa do granice s NP Krka. Uključuje i područja poljoprivredne površine značajnog krajobraza i područja oko preostalih ulaza u špiljski objekt izvor Krke.

Ovo je područje velike vrijednosti za očuvanje krajobrazne raznolikosti u kojem je potrebno provoditi **regulaciju ljudskih aktivnosti kako bi se očuvale krajobrazne vrijednosti i očuvala vizura toka rijeke Krke unutar granica ZK.**

U ovoj podzoni potrebno je **poticati aktivnosti održivog ekstenzivnog stočarstva kako bi se spriječila sukcesija travnjaka ali i druge održive prakse kojima se doprinosi očuvanju tradicijskog krajobraza kao što su obnove suhozida, lokvi i tipska gradnja.**

Podzona očuvanja krajobraza obuhvaća 64.98 % površine značajnog krajobraza, odnosno 177.35 ha.

IIB Podzona očuvanja kulturne baštine

Cilj upravljanja ovom podzonom je očuvanje kulturne baštine u ZK Krka – gornji tok.

Ovo je područje velike vrijednosti za očuvanje kulturne baštine gdje se ističu 2 veća lokaliteta.

Arheološko nalazište Kapitul (Reg. br. kulturnog dobra: Z-4372) su ostaci kompleksa starijeg rimskog naselja, benediktinske crkve, romaničke katedrale i ranosrednjovjekovnog samostana a nalazi se na desnoj obali rijeke Krke na ulazu rijeke u grad Knin. Drugi lokalitet je kulturno-povijesna cjelina grada Knina (Z-4185) uz koju se nalazi i sama kninska tvrđava (Z-4590).

Nadležni konzervatorski odjel, sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, utvrđuje posebne uvjete zaštite kulturnih dobara.

U ovoj podzoni se ljudske aktivnosti reguliraju na sljedeći način:

- omogućiti rekonstrukciju kulturnih dobara u originalnim gabaritima uz prethodnu konzultaciju s konzervatorskom službom i nadležnom JU Priroda ŠKŽ uz zadovoljavanje svih zakonskih uvjeta
- JU Priroda ŠKŽ će surađivati s nadležnim institucijama i konzervatorskim sektorom te poticati nadležne institucije na održavanje kulturne baštine, uključujući arheološku baštinu u špiljama.

Podzona očuvanja kulturne baštine obuhvaća 3.76 % površine značajnog krajobraza, odnosno 10.26 ha.

IIC Podzona očuvanja vodenih ekosustava

Cilj upravljanja ovom podzonom je očuvanje vodenih ekosustava gornjeg toka rijeke Krke.

Podzona očuvanja vodenih ekosustava obuhvaća cijeli tok Krke od granice PP Dinara, preko izvora i slapa Krčić, kroz grad Knin, pa do granice s NP Krka. Vodeni ekosustav gornjeg toka Krke ključan je za opstanak ugroženih i endemskih vrsta riba, vidre, ali i drugih vrsta vezanih za vodena staništa. S obzirom na prisutnost invazivnih vrsta riba ali i uzgajališta riba na ovom području, potrebno je **provoditi mjere sprečavanja novih ispuštanja stranih riba, izlaska riba iz uzgajališta te kontrole invazivnih vrsta riba.** U III E Podzoni ribogojilišta su propisane mjere koje trebaju provoditi vlasnici ribogojilišta.

Osim toga, kako bi se očuvao vodotok potrebno je **osigurati povoljni hidrološki režim gdje je ključno regulirati zahvate unutar korita**. Potrebno je i **spriječiti zahvate na obalama kako bi se osigurao preostali što prirodniji oblik riječne obale i tok rijeke**.

Podzona očuvanja vodenih ekosustava obuhvaća 10.69% površine značajnog krajobraza, odnosno 29.17 ha.

Zona korištenja

Zona korištenja obuhvaća manje dijelove prostora unutar zaštićenog područja u kojima je priroda značajno izmijenjena prisutnošću određenog stupnja korištenja ili dijelove prostora koji su izdvojeni kao najprikladniji lokaliteti za različite dopuštene oblike korištenja visokog intenziteta, a sve u skladu s ciljevima zaštite područja, kao svojevrsan kompromis između zaštite prirode i korištenja.

Cilj upravljanja u ovoj zoni je održivost prisutnog i planiranog korištenja prostora u skladu s očuvanjem vrijednosti područja.

Zona korištenja obuhvaća 20.54 % površine značajnog krajobraza, odnosno 56.05 ha.

IIIA Podzona posjetiteljske infrastrukture

Cilj upravljanja u ovoj podzoni je održivost prisutne i planirane posjetiteljske infrastrukture u skladu s očuvanjem vrijednosti područja.

Ova podzona obuhvaća veću posjetiteljsku infrastrukturu – odmorište uz slap Krčić i uređene pješačke i biciklističke staze. Uređene pješačke i biciklističke staze nisu ucrtane u kartografskom prikazu zbog neodgovarajućeg mjerila, no spadaju u ovu podzону.

U ovoj podzoni se ljudske aktivnosti reguliraju na sljedeći način:

- planirati izgradnju komunalne infrastrukture, posebno za rješavanje postojećih otpadnih voda kao i prilikom planiranja izgradnje posjetiteljske i prateće infrastrukture
- postojeću posjetiteljsku infrastrukturu, kao i onu koja se planira, treba projektirati i koristiti na način da se ne ugrožavaju prirodne vrijednosti (bio-, geo- i krajobrazna raznolikost)
- parkirališta planirati na način da se krajobrazno prilagode okolnom prostoru uz prikladnu odvodnju procjednih voda i prateću infrastrukturu
- nove staze za posjetitelje planirati po već postojećim putevima (šumskim stazama i cestama, makadamima, lokalnim pješačkim stazama, i sl.)
- dopustiti održavanje i rekonstrukciju postojećih staza, obnovu edukativnih tabli, osiguranje vidikovaca te postavljanje putokaza i edukativnih sadržaja

Podzona posjetiteljske infrastrukture obuhvaća 2.98% površine Značajnog krajobraza, odnosno 8.14 ha.

IIIB Podzona naselja i gospodarskih djelatnosti

Cilj upravljanja u ovoj podzoni je osigurati poštivanje svih zakonskih odredbi i propisanih uvjeta zaštite prirode kojima se sprječavaju negativni utjecaji građevinskih i turističkih područja na ekosustav zaštićenog područja te na ciljne vrste i stanišne tipove.

Ova podzona obuhvaća područja Značajnog krajobraza koja su izgrađena i prvenstveno u službi naselja. Osim toga, obuhvaća i izgrađeni dio Značajnog krajobraza u svrhu gospodarskih djelatnosti kao što je pogon MHE Krčić koji se nalazi uz zonu stroge zaštite. Stoga je ljudske aktivnosti uz zonu stroge zaštite potrebno strogo regulirati.

U ovoj podzoni se ljudske aktivnosti reguliraju na sljedeći način:

- objekte planirane u ovoj zoni prilagoditi tradicionalnoj gradnji i uklopiti u krajobrazne elemente prostora
- zadržati namjenu travnjaka, maslinika, vrtova i vinograda uz naselja bez mogućnosti gradnje na tim površinama
- Ne planirati nove veće smještajne kapacitete poput hotela i turističkih zona
- razvoj planirati u smjeru manjih tradicionalno uređenih objekata s ponudom lokalnih proizvoda poput obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava

Podzona naselja i gospodarskih djelatnosti obuhvaća 5.74 % površine Značajnog krajobraza, odnosno 15.66 ha.

IIIC Podzona prometne infrastrukture

Cilj upravljanja u ovoj podzoni je održivost prometnica u skladu s očuvanjem vrijednosti područja.

Ova podzona obuhvaća službene prometnice koje se nalazi unutar granica Značajnog krajobraza.

U ovoj podzoni se ljudske aktivnosti reguliraju na sljedeći način:

- prometnice ne smiju ugrožavati lokalitete značajnih prirodnih vrijednosti važnih za očuvanje bio-, geo- i krajobrazne raznolikosti
- rasvjetu prometnica i rekonstrukcije iste planirati racionalno i na način da ne stvara dodatno svjetlosno onečišćenje (koristiti zasjenjena rasvjetna tijela, svjetlost usmjerena prema tlu i sl.)

Podzona prometne infrastrukture obuhvaća 5.74 % površine Značajnog krajobraza, odnosno 15.67 ha.

IIID Podzona rekreacije

Cilj upravljanja u ovoj podzoni je održivost prisutne i planirane infrastrukture namijenjene rekreaciji u skladu s očuvanjem vrijednosti područja.

Ova podzona obuhvaća područja unutar Značajnog krajobraza koja su specifično namijenjena rekreacijskim aktivnostima. Ovom podzonom je obuhvaćen zipline u gradu Kninu koji se spušta s obronaka tvrđave, preko Krke na drugu obalu rijeke. Osim zipline, ova podzona obuhvaća šire područje rekreacijskog centra Marunuša koje se nalazi podno same tvrđave te nizvodno, na lijevoj obali Krke, područje zahvaćeno infrastrukturom bivše vojarne Krka.

U ovoj podzoni se ljudske aktivnosti reguliraju na sljedeći način:

- rekreacijske aktivnosti ne smiju ugrožavati lokalitete značajnih prirodnih vrijednosti važnih za očuvanje bio-, geo- i krajobrazne raznolikosti

- postojeću infrastrukturu namijenjenu rekreaciji, kao i onu koja se planira, treba projektirati i koristiti na način da se ne ugrožavaju prirodne vrijednosti (bio-, geo- i krajobrazna raznolikost)
- rasvjetu u ovoj podzoni treba planirati racionalno i na način da ne stvara dodatno svjetlosno onečišćenje (koristiti zasjenjena rasvjetna tijela, svjetlost usmjerena prema tlu i sl.)
- parkirališta planirati na način da se krajobrazno prilagode okolnom prostoru uz prikladnu odvodnju procjednih voda i prateću infrastrukturu
- nove staze za posjetitelje planirati po već postojećim putevima (šumskim stazama i cestama, makadamima, lokalnim pješačkim stazama, i sl.)
- dopustiti održavanje i rekonstrukciju postojećih staza, obnovu edukativnih tabli, osiguranje vidikovaca te postavljanje putokaza i edukativnih sadržaja

Podzona rekreacije obuhvaća 5.55 % površine značajnog krajobraza, odnosno 15.15 ha.

III E Podzona ribogojilišta

Cilj upravljanja u ovom podzoni je održivost korištenja prirodnih resursa u skladu s očuvanjem vrijednosti područja.

Podzona ribogojilišta obuhvaća ribogojilište namijenjeno uzgoju alohtone **kalifornijske pastreve (*Oncorhynchus mykiss*)** koje se nalazi u neposrednoj blizini izvora.

U ovoj podzoni ljudske aktivnosti se reguliraju na sljedeći način:

- **vlasnici ribogojilišta moraju provoditi mjere sprječavanja bijega alohtonih vrsta riba iz uzgajališta**, a kako bi se osigurali uvjeti za učinkovito poribljavanje i opstanak autohtonih vrsta
- vlasnici ribogojilišta moraju omogućiti nadzor od strane JU

Podzona ribogojilišta obuhvaća 0.52% površine značajnog krajobraza, odnosno 1.43 ha.

Tablica 9. Površina i udio površine pojedinih zona i podzona unutar Značajnog krajobraza Krka – gornji tok

Šifra zona	Zona/Podzona	Površina (ha)	% ukupne površine
I	Zona stroge zaštite	0.09	0.03
IB	Zona stroge zaštite	0.09	0.03
II	Zona usmjerene zaštite	216.78	79.43
IIA	Podzona očuvanja krajobraza	177.35	64.98
IIB	Podzona očuvanja kulturne baštine	10.26	3.76
IIC	Podzona očuvanja vodenih ekosustava	29.17	10.69
III	Zona korištenja	56.05	20.54
IIIA	Podzona posjetiteljske infrastrukture	8.14	2.98
IIIB	Podzona naselja i gospodarskih djelatnosti	15.66	5.74
IIIC	Podzona prometne infrastrukture	15.67	5.74
IIID	Podzona rekreacije	15.15	5.55
IIIE	Podzona ribogojilišta	1.43	0.52
	Ukupno	272.92	100

Značajni krajobraz Vodeni tok i kanjon Čikole

Zona stroge zaštite

Zona stroge zaštite obuhvaća područja prirodnih ekosustava koja nisu pod ljudskim utjecajem ili je u budućnosti planirano njihovo izuzimanje od ljudskog utjecaja. Kako se radi o cjelovitim ekosustavima oni ne zahtijevaju provedbu aktivnih mjera održavanja ili revitalizacije. Samo iznimno, dopuštene su intervencije u hitnim situacijama (npr. lokaliziranje požara, uklanjanje invazivnih stranih vrsta, saniranje šteta nastalih zbog ekstremnih događaja poput onečišćenja, havarija i sl.).

Cilj upravljanja u ovoj zoni je očuvanje prirodnih procesa i prirodnosti ekosustava (MINGOR, 2020.).

IA Zona stroge zaštite

Cilj upravljanja o ovoj zoni je očuvanje prirodnih procesa i prirodnosti špiljskog ekosustava.

Zona stroge zaštite (IA) na području kanjona Čikola obuhvaća jedan speleološki objekt - Toplu pećinu. Objekt je područje ciljnog stanišnog tipa Špilje i jame zatvorene za javnost 3810, vrlo važan za očuvanje šišmiša i špiljskih beskralješnjaka. Dužina kanala u Toploj pećini iznosi 206 m, a dubina je 49 m. Špilja ima dva ulaza (0,5 x 0,8m / 0,5 x 0,6 m) koji su nekoliko metara odvojeni jedan od drugog. Ulaz u špilju je malih dimenzija, a nakon njega slijedi blago položen kanal. Na mjestu gdje se kanal razdvaja, nalazi se veća hrpa guana, a u nastavku toga kanala je vertikala visoka oko 15 m. Nakon vertikale slijedni niski, blatni kanal u kojem borave šišmiši. Na kraju kanala je skok koji završava u manjem jezeru s vodom. Neposredno iznad špilje prolazi planinarska staza koja je trasirana 2015. godine i koja vodi do penjališta iznad špilje te dalje kroz kanjon Čikole (Rnjak i sur., 2016).

U IA Zoni stroge zaštite su **dopuštena znanstvena istraživanja, praćenje stanja prirodnih vrijednosti uz primjeren nadzor od strane javne ustanove.**

Zbog osjetljivosti i važnosti ovog speleološkog objekta zona stroge zaštite obuhvaća i radijus od 50 m od njegovog otvora i u tom području je zabranjeno provoditi sve aktivnosti uključujući manifestacije, građevinske zahvate, osvjetljenja i sl.

Zona stroge zaštite obuhvaća 0.01 % Značajnog krajobraza, odnosno 0.05ha.

Zona usmjerene zaštite

Zona usmjerene zaštite obuhvaća doprirodne ekosustave, geolokalitete i izdvojene lokalitete kulturne baštine koji u svrhu dugoročnog očuvanja zahtijevaju provedbu aktivnih upravljačkih mjera održavanja ili obnove. U ovu zonu uključeni su i prirodni ekosustavi u kojima je kategorijom zaštite dozvoljeno korištenje prirodnih dobara, te zahtijevaju primjenu mjera osiguravanja održivosti korištenja. U ovoj zoni očekuje se značajniji angažman javne ustanove.

Cilj upravljanja u ovoj zoni je očuvati i/ili unaprijediti stanje bioraznolikosti, georaznolikosti i kulturne baštine.

Dopuštena su znanstvena istraživanja i praćenje stanja prirodnih vrijednosti te nadzor područja od strane javne ustanove, provođenje aktivnih mjera usmjerenih na očuvanje i poboljšanje stanja ekosustava,

geolokaliteta i kulturne baštine. U ovoj zoni mogu biti dopuštene poljoprivredne, lovne i ribolovne te šumsko-gospodarske aktivnosti, koje se odvijaju u skladu s ciljevima upravljanja prirodnih i kulturnih vrijednosti zaštićenog područja uz poštivanje propisanih uvjeta zaštite prirode i mjera očuvanja.

Dopušteno je ograničeno posjećivanje uz poštivanje odgovarajućih uvjeta ovisno o ciljevima zaštite na određenom području. U skladu s time, postoji i mogućnost uspostavljanja minimalnih interpretativnih i edukativnih sadržaja te staza koje ne zahtijevaju uređivanje, osim aktivnosti u svrhu održavanja sigurnosti posjetitelja (ograda, sječa opasnih stabala uz stazu i sl.) (MINGOR, 2020.).

Zona usmjerene zaštite obuhvaća 96.25 % Značajnog krajobraza, odnosno 389.52 ha.

IIA Podzona očuvanja krajobraza

Cilj upravljanja ovom podzonom je očuvanje krajobraza kanjona Čikole.

Ovo je područje velike vrijednosti za očuvanje krajobrazne raznolikosti. U prvom redu to je geomorfološki fenomen jer je riječ o strmom i dubokom kanjonu, usječenom i do 150 metara u okolnu vapnenačku zaravan. Zaravan je izgrađena najvećim dijelom od vapnenaca paleogene i kredne starosti, dok je kanjon Čikola usjekla u pleistocenu. Od geomorfoloških zanimljivosti treba spomenuti i brojne denudacione oblike koji se javljaju na padinama kanjona. Periodični tok Čikole odlikuje se brojnim brzacima i slapovima (Akt o proglašenju).

U ovoj podzoni je potrebno **provoditi regulaciju ljudskih aktivnosti kako bi se očuvale krajobrazne vrijednosti i očuvala vizura samog kanjona i obilježja zbog kojih je proglašen.**

Osim geomorfološkog značaja, unutar ove podzone ključno je očuvati značajna kamenjarska staništa koja osiguravaju opstanak vrijednih vrsta od kojih su brojni endemi.

Unutar kanjona potrebno je **poticati aktivnosti održivog ekstenzivnog stočarstva kako bi se spriječila sukcesija travnjaka i sipara.**

Podzona očuvanja krajobraza obuhvaća 76.11 % površine Značajnog krajobraza, odnosno 308.01 ha.

IIB Podzona očuvanja kulturne baštine

Cilj upravljanja ovom podzonom je očuvanje kulturne baštine u ZK Vodeni tok i kanjon Čikole.

Ovo je područje velike vrijednosti za očuvanje kulturne baštine među kojom se ističe 5 lokaliteta.

Unutar granica Značajnog krajobraza nalazi se dio Kulturno-povijesne cjeline Grada Drniša (Reg. br. kulturnog dobra: Z-2609) uz koji se nalaze i ostaci tvrđave (Reg. br. kulturnog dobra: Z-2052). Tvrđavu čine zidovi postavljeni u dva pojasa prstenasto jedni oko drugih i s jednom visokom okruglom kulom u sredini. Sačuvan je sjeverni obrambeni zid. Mlečani su u 18. stoljeću znatno proširili i dogradili tvrđavu tako da je njen srednjovjekovni i turski dio uklopljen u novo utvrđenje postavši njen jugoistočni dio. Lokalitet Pećine u Brini su tri pećine na desnoj obali rijeke Čikole koje su važno arheološko nalazište ledenodobnih životinja i ljudskog oruđa iz mlađeg paleolitika. Migalov most (Reg. br. kulturnog dobra Z-5545) je kameni most u ruševnom stanju s tri otvora polukružnog oblika koji premošćuje rijeku Čikolu nizvodno od grada Drniša. Nizvodno se nalazi Most kod Mrđenovih mlinica (Reg. br. kulturnog dobra Z-5665) sastavljen od 4 otvora polukružnog oblika i tri riječna pilona. Kulturnu baštinu čine i ostaci brojnih mlinica na samom toku rijeke.

Nadležni konzervatorski odjel, sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, utvrđuje **posebne uvjete zaštite kulturnih dobara**.

U ovoj podzoni se ljudske aktivnosti reguliraju na sljedeći način:

- omogućiti rekonstrukciju kulturnih dobara u originalnim gabaritima uz prethodnu konzultaciju s konzervatorskom službom i nadležnom JU Priroda ŠKŽ uz zadovoljavanje svih zakonskih uvjeta
- JU Priroda ŠKŽ će surađivati s nadležnim institucijama i konzervatorskim sektorom te poticati nadležne institucije na održavanje kulturne baštine, uključujući arheološku baštinu u špiljama.

Podzona očuvanja kulturne baštine obuhvaća 1.26 % površine Značajnog krajobraza, odnosno 5.09 ha.

IIC Podzona očuvanja geomorfološkog fenomena

Cilj upravljanja ovom podzonom je očuvanje geomorfološkog fenomena špilje Štrikinica.

Podzonom očuvanja geomorfološkog fenomena obuhvaćena je špilja Štrikinica. Osim geomorfološkog značaja, špilja je i arheološko nalazište te su primjerci otkrića izloženi za posjetitelje u 2 informacijska panela u samoj špilji.

S obzirom da se radi o špiljskom objektu, potrebno je osigurati stabilne ekološke uvjete tj. **regulirati posjećivanje špilje** kako bi se osigurao izostanak negativnog utjecaja na ključne značajke i vrijednosti lokaliteta. Posjećivanje se mora odvijati pod nadzorom JU.

Podzona očuvanja geomorfološkog fenomena obuhvaća 0.01 % površine Značajnog krajobraza, odnosno 0.05 ha.

IID Podzona očuvanja ptica

Cilj upravljanja ovom podzonom je očuvanje ptica i njihovih staništa, posebno staništa za gniježđenje.

Podzona očuvanja ptica obuhvaća područje kanjona od ziplinea do granice NP Krka. To područje obuhvaća najizraženije litice kanjona koje čine bitno stanište za gniježđenje ptica od kojih su neke i ciljne vrste POP Krka i okolni plato HR1000026. U ovoj zoni prvenstveno gnijezde ušara i sivi sokol te potencijalno mali sokol i suri orao.

U podzoni očuvanja ptica potrebno je **osigurati mir tj. ograničiti sve aktivnosti kao što su penjanje po stijenama, manifestacije, građevinski radovi, osvjetljenje i sl. te po potrebi spriječiti sukcesiju staništa.**

Stoga je u ovoj podzoni zabranjeno povoditi sportske i rekreacijske aktivnosti, te građevinske radove:

- od 1.1. do 31.7. u krugu od 750 metara oko poznatih gnijezda surog orla
- od 1.2. do 15.6. u krugu od 150 m oko poznatih gnijezda ušare
- od 15.2. do 15.6. u krugu od 750 m oko poznatih gnijezda sivog sokola
- od 15.4. do 15.8. u krugu od 200-600 m oko poznatih gnijezda zmijara

Podzona očuvanja ptica obuhvaća 9.04 % površine Značajnog krajobraza, odnosno 36.60 ha.

IIE Podzona očuvanja vodenih ekosustava

Cilj upravljanja ovom podzonom je očuvanje vodenih ekosustava rijeke Čikole.

Podzona očuvanja vodenih ekosustava obuhvaća cijeli tok Čikole do granice s NP Krka, a unutar granice Značajnog krajobrazza. Sam tok tijekom ljetnih mjeseci presušuje, no i u toj fazi čini značajno stanište za vezane vrste. Osim ciljnih vrsta riba dalmatinske gaovice i oštrulje, ova podzona značajna je za očuvanje i drugih endemskih vrsta riba, ali i populacije vidre koja ovo područje koristi te vodozemaca.

Mjere očuvanja koje je potrebno provoditi kako bi se očuvao vodotok su **osiguravanje hidrološkog režima gdje je ključno ograničiti zahvate unutar korita kako se ne bi ugrozila poveznica toka s podzemnim vodama.** Osim toga, potrebno je **spriječiti zahvate na obalama kako bi se osigurao prirodni oblik riječnih obala i prirodan tok rijeke.**

Podzona očuvanja vodenih ekosustava obuhvaća 9.83% površine značajnog krajobrazza, odnosno 39.77 ha.

Zona korištenja

Zona korištenja obuhvaća manje dijelove prostora unutar zaštićenog područja u kojima je priroda značajno izmijenjena prisutnošću određenog stupnja korištenja ili dijelove prostora koji su izdvojeni kao najprikladniji lokaliteti za različite dopuštene oblike korištenja visokog intenziteta, a sve u skladu s ciljevima zaštite područja, kao svojevrsan kompromis između zaštite prirode i korištenja.

Cilj upravljanja u ovoj zoni je održivost prisutnog i planiranog korištenja prostora u skladu s očuvanjem vrijednosti područja (MINGOR, 2020.).

Zona korištenja obuhvaća 3.74 % površine Značajnog krajobrazza, odnosno 15.13 ha.

IIIA Podzona posjetiteljske infrastrukture

Cilj upravljanja u ovoj podzoni je održivost prisutne i planirane posjetiteljske infrastrukture u skladu s očuvanjem vrijednosti područja.

Ova podzona obuhvaća veću posjetiteljsku infrastrukturu – zipline (3 žice od ukupno 1.4 km), feratu (kružna staza od ukupno 7.1 km), penjališta (300-injak smjerova) i uređene pješačke staze. Uređene pješačke staze nisu ucrtane u kartografskom prikazu zbog neodgovarajućeg mjerila, no spadaju u ovu podzonu.

Zipline, ferata i staza se nalaze u neposrednoj blizini Tople pećine, koja je Zona stroge zaštite IA te je stoga ljudske aktivnosti na ovom dijelu kanjona potrebno regulirati.

U ovoj podzoni se ljudske aktivnosti reguliraju na sljedeći način:

- postojeću posjetiteljsku infrastrukturu, kao i onu koja se planira, treba projektirati i koristiti na način da se ne ugrožavaju prirodne vrijednosti (bio-, geo- i krajobrazna raznolikost)
- Ne provoditi sportske i rekreacijske aktivnosti, te građevinske radove:
  - od 1.1. do 31.7. u krugu od 750 metara oko poznatih gnijezda surog orla
  - od 1.2. do 15.6. u krugu od 150 m oko poznatih gnijezda ušare
  - od 15.2. do 15.6. u krugu od 750 m oko poznatih gnijezda sivog sokola

- od 15.4. do 15.8. u krugu od 200-600 m oko poznatih gnijezda zmijara
- nove staze za posjetitelje planirati po već postojećim putevima (šumskim stazama i cestama, makadamima, lokalnim pješačkim stazama, i sl.)
- dopustiti održavanje i rekonstrukciju postojećih staza, obnovu edukativnih tabli, osiguranje vidikovaca te postavljanje putokaza i edukativnih sadržaja
- peljački smjerovi ne smiju se postavljati bez odgovarajućih studija

Podzona posjetiteljske infrastrukture obuhvaća 2.87 % površine Značajnog krajobraza, odnosno 11.62 ha.

IIIB Podzona prometne infrastrukture

Cilj upravljanja u ovoj podzoni je održivost prometnica u skladu s očuvanjem vrijednosti područja.

Ova podzona obuhvaća službene prometnice koje se nalazi unutar granica Značajnog krajobraza.

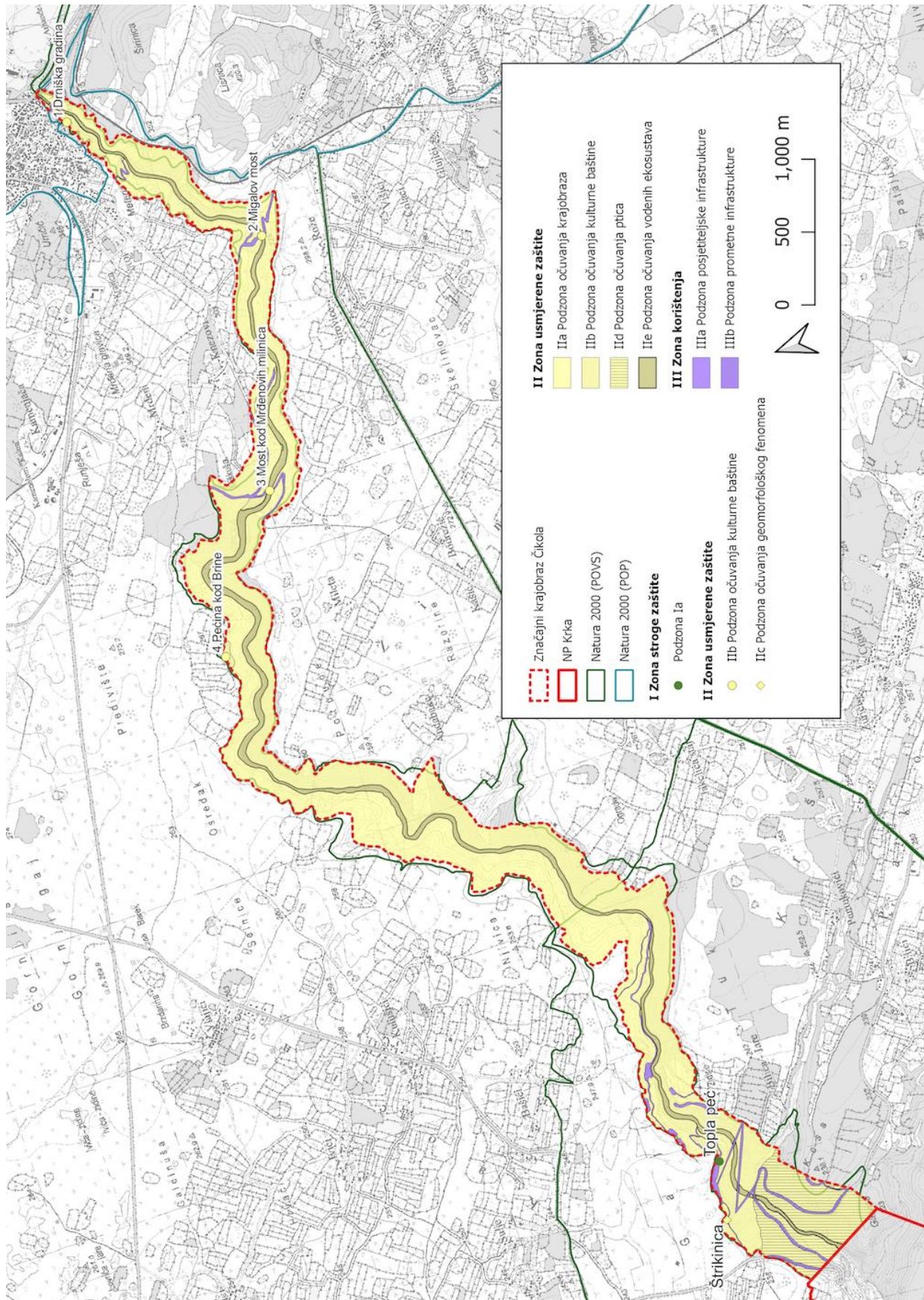
U ovoj podzoni se ljudske aktivnosti reguliraju na sljedeći način:

- prometnice ne smiju ugrožavati lokalitete značajnih prirodnih vrijednosti važnih za očuvanje bio-, geo- i krajobrazne raznolikosti
- Ne provoditi radove:
  - od 1.1. do 31.7. u krugu od 750 metara oko poznatih gnijezda surog orla
  - od 1.2. do 15.6. u krugu od 150 m oko poznatih gnijezda ušare
  - od 15.2. do 15.6. u krugu od 750 m oko poznatih gnijezda sivog sokola
  - od 15.4. do 15.8. u krugu od 200-600 m oko poznatih gnijezda zmijara
- rasvjetu prometnica i rekonstrukcije iste planirati racionalno i na način da ne stvara dodatno svjetlosno onečišćenje (koristiti zasjenjena rasvjetna tijela, svjetlost usmjerena prema tlu i sl.)

Podzona prometne infrastrukture obuhvaća 0.87 % površine značajnog krajobraza, odnosno 3.51 ha.

Tablica 10. Površina i udio površine pojedinih zona i podzona unutar Značajnog krajobraza Vodeni tok i kanjon Čikole

Šifra zona	Zona/Podzona	Površina (ha)	% ukupne površine PPB
I	Zona stroge zaštite	0.05	0.01
IA	Zona vrlo stroge zaštite	0.05	0.01
II	Zona usmjerene zaštite	389.52	96.25
IIA	Podzona očuvanja krajobraza	308.01	76.11
IIB	Podzona očuvanja kulturne baštine	5.09	1.26
IIC	Podzona očuvanja geomorfološkog fenomena	0.05	0.01
IID	Podzona očuvanja ptica	36.60	9.04
IIE	Podzona očuvanja vodenih ekosustava	39.77	9.83
III	Zona korištenja	15.13	3.74
IIIA	Podzona posjetiteljske infrastrukture	11.62	2.87
IIIB	Podzona prometne infrastrukture	3.51	0.87
	Ukupno	404.70	100

Slika 7. Upravljačka zonacija značajnog krajobraza Vodeni tok i kanjon Čikola

4.8. Financijske potrebe za provedbu plana upravljanja

Financijska sredstva za rad Javnih ustanova osiguravaju se iz sredstava državnog proračuna, iz vlastitih prihoda (ulaznice za posjetitelje, naknade za obavljanje dopuštenih djelatnosti u zaštićenom području, usluge stručnog vođenja, prodaja suvenira i dr.), a dio sredstava osigurava se i prijavljivanjem projekata na nacionalne i međunarodne programe sufinanciranja.

Za provođenje Plana upravljanja Javne ustanove osigurat će sredstva iz sljedećih izvora:

- državni proračun
- vlastiti izvori
- nacionalni programi sufinanciranja (npr. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost)
- EU i međunarodni programi sufinanciranja.

Procjena financijskih sredstava potrebnih za provođenje Plana upravljanja (7006): područje ekološke mreže Krka i okolni plato i pridružena zaštićena područja za razdoblje 2023. – 2032. godine za iznosi 339.832 € od kojih 302.632 € su sredstva predviđena za Javnu ustanovu Priroda a 37.200 € za JU NP Krka.

Ova sredstva odnose se na direktne troškove provedbe planiranih aktivnosti i plaće planiranih novo zaposlenih djelatnika. Procjene navedene u Planu upravljanja ne uključuju trošak redovnog rada Javne ustanove (hladni pogon, postojeći zaposlenici i sl.).

Detaljnije procjene financijskih potreba analizirat će se u godišnjim programima i financijskim planovima Javne ustanove.

Tablica 11. Procjena financijskih sredstava potrebnih za provođenje Plana upravljanja za provedbu aktivnosti - pregled po temama

Tema	JU Priroda ŠKŽ ukupno (EUR)	JU NP Krka ukupno (EUR)
A. Zaštita prirodnih vrijednosti	69.300	37.200
B. Upravljanje posjećivanjem, interpretacija i edukacija	102.200	0
C. Razvoj kapaciteta javne ustanove	131.132	0
Ukupno	302.632	37.200

Tablica 12. Procjena financijskih sredstava potrebnih za provođenje Plana upravljanja - pregled po posebnim ciljevima

Posebni cilj	JU Priroda ŠKŽ ukupno (EUR)	JU NP Krka ukupno (EUR)
Tema A. Zaštita prirodnih vrijednosti		
AA: U sljedećih 10 godina ciljne vrste ptica te značajne negnijezdeće vrste ptica vezane za vodena staništa očuvane su na razini ciljeva očuvanja.	14.400	23.000
AB: U sljedećih 10 godina ciljne vrste ptica vezane za kamenjarska i mozaična staništa očuvane su na razini ciljeva očuvanja.	12.600	9.600
AC: U sljedećih 10 godina ciljne vrste vezane za šumska staništa očuvane su na razini ciljeva očuvanja.	2.600	2.600
AD: U idućih 10 godina postojeći i budući utjecaj klimatskih promjena na vrijednosti područja je procijenjen, te su poduzete mjere ublažavanja i prilagodbe.	2.000	2.000
AE: Osigurani su optimalni hidrološki uvjeti i kakvoća vode u slivu Značajnog krajobraza Krka - gornji tok koji omogućuju stabilnost procesa osedranja, postojeću raznolikost staništa u povoljnom stanju očuvanosti, s prisutnim stabilnim populacijama značajnih vrsta.	16.500	0
AF: Endemske vrste ribe na području ZK Krka - gornji tok i Vodeni tok i kanjon Čikole su očuvane.	4.000	0
AG: U sljedećih 10 godina populacija vidre (Lutra lutra) na području značajnih krajobraza Krka-gornji tok i Vodeni tok i kanjon Čikole je očuvana u odnosu na procjenu stanja iz početnih studija.	8.100	0
AH: U sljedećih 10 godina na području značajnog krajobraza Vodeni tok i kanjon Čikole ključne prirodne značajke kopnenih staništa i vrste su očuvane.	9.100	0
Ukupno	69.300	37.200
Tema B. Upravljanje posjećivanjem, interpretacija i edukacija		
BA: U sljedećih 10 godina JU Priroda ŠKŽ očuvanju, interpretaciji, edukaciji i promociji područja značajnih krajobraza Krka - gornji tok i Vodeni tok i kanjon Čikole pristupa strateški i kroz suradnju s lokalnim dionicima, a posjećivanje je temeljeno na ključnim vrijednostima područja te se provodi u skladu s kapacitetima područja te principima održivog turizma.	102.200	0
Ukupno	102.200	0
Tema C. Razvoj kapaciteta javne ustanove		
CA: Interni akti JU usklađeni su sa zakonskim propisima i potrebama upravljanja područjem, a relevantni vanjski propisi i planovi omogućuju njihovu provedbu.	0	0
CB: Trajnim unapređivanjem kompetencija djelatnika i organizacije radnih procesa, upravljanjem znanjem i informacijama te razvojem organizacijske kulture osigurani su institucionalni i individualni kapaciteti potrebni za učinkovito upravljanje područjem.	131.132	0
Ukupno	131.132	0
Ukupno	302.632	37.200

Tablica 13. Procjena financijskih sredstava potrebnih za provođenje Plana upravljanja - pregled po prioritetima po temama

PRIORITETI	JU Priroda ŠKŽ ukupno (EUR)	JU NP Krka ukupno (EUR)
TEMA A. Zaštita prirodnih vrijednosti	69.300	37.200
Prioritet 1	49.300	32.300
Prioritet 2	9.300	2.900
Prioritet 3	10.700	2.000
TEMA B. Upravljanje posjećivanjem, interpretacija i edukacija	102.200	0
Prioritet 1	90.800	0
Prioritet 2	1.400	0
Prioritet 3	10.000	0
TEMA C. Razvoj kapaciteta javne ustanove	131.132	0
Prioritet 1	131.132	0
Prioritet 2	0	0
Prioritet 3	0	0
Ukupno	302.632	37.200

Tablica 14. Procjena financijskih sredstava potrebnih za provođenje Plana upravljanja - pregled po prioritetima

PRIORITETI	JU Priroda ŠKŽ ukupno (EUR)	JU NP Krka ukupno (EUR)
Prioritet 1	271.232	32.300
Prioritet 2	10.300	2.900
Prioritet 3	20.700	2.000
Ukupno	302.632	37.200

Tablica 15. Procjena financijskih sredstava potrebnih za provođenje Plana upravljanja - pregled po tipu aktivnosti

Tip aktivnosti	JU Priroda ŠKŽ ukupno (EUR)	JU NP Krka ukupno (EUR)
Monitoring	25.500	11.300
Istraživanje	40.700	18.300
Aktivno upravljanje	7.100	7.600
Regulacija	0	0
Suradnja	5.600	0
Poticanje	0	0
Informiranje	0	0
Infrastruktura	0	0
Održavanje	114.000	0
Edukacija	3.200	0
Jačanje kapaciteta JU	106.132	0
Komunikacija	400	0
Ukupno	302.632	32.200

Tablica 16. Procjena financijskih sredstava potrebnih za provođenje Plana upravljanja - pregled po područjima

Područje	JU Priroda ŠKŽ ukupno (EUR)	JU NP Krka ukupno (EUR)
HR1000026 Krka i okolni plato	58.600	35.200
Značajni krajobraz „Čikola“	71.800	0
Značajni krajobraz „Krka-gornji tok“	16.500	0
HR1000026 Krka i okolni plato/Značajni krajobraz „Čikola“/ Značajni krajobraz „Krka-gornji tok“	133.132	2.000
Značajni krajobraz „Čikola“/ Značajni krajobraz „Krka-gornji tok“	22.600	0
Ukupno	302.632	237.200

5.PRILOZI

Prilog I. Pregled zastupljenosti područja jedinica lokalne samouprave u obuhvatu područja EM HR1000026 Krka i okolni plato

JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	Površina (ha)			
	Ukupna	unutar područja EM HR1000026 Krka i okolni plato	% udio JLS unutar područja EM HR1000026 Krka i okolni plato	% udio JLS u odnosu na ukupnu površinu područja EM HR1000026 Krka i okolni plato
Grad Knin	35 501	2 066	5,8	2,4
Grad Drniš	35 175	20 196	57,4	23,4
Grad Skradin	18 417	16 687	90,6	19,3
Grad Šibenik	39 946	5 161	12,9	6
Grad Vodice	9 265	2 666	28,8	3,1
Općina Promina	13 926	13 619	97,8	15,7
Općina Ervenik	21 283	8 149	38,3	9,4
Općina Kistanje	24 297	15 137	62,3	17,5
Općina Unešić	18 892	1 292	6,8	1,5
Općina Bilice	2 095	46	2,2	0,05
Općina Biskupija	13 342	1 429	10,7	1,6

Prilog II. Pregled dionika koji su se odazvali pozivu za uključivanje u izradu plana upravljanja

Dionik	Radionice						Upitnik
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	
Biota j.d.o.o.	X	X					X
DVD Dubravice	X						X
DVD Skradin							X
Državni arhiv u Šibeniku				X			
Ekološka udruga Krka Knin	X		X	X			X
Geonatura					X		
Grad Knin	X					X	X
Grad Drniš		X			X		
Grad Skradin		X				X	
Grad Šibenik						X	
Gradski muzej Drniš	X			X			X
HAZU, Zavod za ornitologiju							X
HEP Proizvodnja GHE Miljacka		X					
Hrvatsko biospeleološko društvo					X		X
HGSS stanica Šibenik			X	X			
Hrvatske šume d.o.o.	X		X				X
Hrvatski geološki institut					X		
Hrvatski planinarski klub Sveti Mihovil					X		
Hrvatski speleološki savez					X		
Hrvatski šumarski institut	X		X				
Institut Ruđer Bošković					X		
Javna ustanova „Kamenjak“	X						
Javna ustanova Lokalna razvojna agencija Matica						X	
LAG „Krka“				X			
Lovačko društvo „Krka“							X
Ministarstvo kulture				X			
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Zavod za prostorni razvoj						X	
Ministarstvo turizma i sporta	X						X
Oikon d.o.o.	X						X
Općina Kistanje						X	
Općina Promina	X					X	X
OPG Kristijan Tetlo							X
Razvojna agencija Šibensko-kninske županije				X		X	
Samostan Visovac	X						
Speleološki odjel hrvatskog planinarskog društva „Željezničar“							
Sveučilište u Rijeci, Građevinski fakultet	X						X
Sveučilište u Zadru, Odjel za geografiju	X				X		X
Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet		X			X		X
Sveučilište u Zagrebu, Fakultet šumarstva i drvne industrije	X						X
Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet	X	X			X		X
Šibenik outdoor adventure					X		
Šibensko-kninska županija					X		X

Dionik	Radionice						Upitnik
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	
Šibensko-kninska županija, Upravni odjel za zaštitu okoliša, prostorno uređenje, gradnju i komunalne poslove	X	X			X		X
Turistička zajednica Šibensko-kninske županije				X			
Turistička zajednica Grada Knina							X
Turistička zajednica Grada Šibenika				X			
Udruga Bartolomej, Knin							X
Udruga turističkih vodiča Mihovil	X						X
UHPA/ Turistička agencija Škvertours Biograd				X			
UNIZD					X		
Veleučilište u Šibeniku				X			
Vodovod i odvodnja d.o.o.		X					
Zavod za javno zdravstvo Šibensko-kninske županije							X

6. LITERATURA

Antolović, J., Frković, A., Grubešić, M., Holcer, D., Vuković, M., Flajšman, E., Grgurev, M., Hamidović, D., Pavlinić, I. i Tvrtković, N. (2006): Crvena knjiga sisavaca Hrvatske. Ministarstvo kulture, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb.

Budinski, I., Kapelj, S., Katanović, I. (2018): Praćenje stanja populacije ciljanih vrsta ptica značajnih za Natura 2000 područje Krka i okolni plato (HR1000026) – PRELIMINARNI OBILAZAK terena i definiranje metodologije, Udruga BIOM. Zagreb, 17 str.

Cukrov, M., Gulin, J. (2021): Praćenje gnijezdećih parova ušara (*Bubo bubo*) na području NP „Krka“. Izvješće, JU NP „Krka“.

Cukrov, M., Budinski, I., Gulin, J. (2021): Zimsko prebrojavanje ptica vodarica na području NP „Krka“. Izvješće, JU NP „Krka“.

Ekoneg d.o.o. (2016): Studija utjecaja na okoliš akumulacija Čikola.

Gamulin, A. (1994): Katalog spomenika. Etnologica Dalmatica Vol.3. Split.

Geonatura d.o.o. (2018): Monitoring porodiljnih kolonija šišmiša na širem području NP Krka 2018. godine. Izvješće.

Grgić, I., Redžović, Z. (2016.): Procjena antropogenih utjecaja na rijeku Krku i potencijalne opasnosti za Nacionalni park Krka. Sveučilište u Zagrebu Prirodoslovno-matematički fakultet.

Hršak, V. (2013): Nalaz rigaste bekmanije na području NP „Krka“ u: Marguš (2013): BUK – Glasnik Javne ustanove „Nacionalni park Krka“.

Hrvatsko biospeleološko društvo (2016): Istraživanje podzemne faune beskralješnjaka Šibensko-kninske županije u svrhu razvoja metodologije monitoringa. Izvješće.

Jelić, M. (2022): Monitoring vidre (*Lutra lutra* L.) sukladno izrađenom nacionalnom monitoring programu
Jelić, M. (2013): Program monitoringa za vidru (*Lutra lutra* L.), IPA MANMON projekt. Javna ustanova Priroda Šibensko-kninske županije. Završno izvješće.

Jelić, D., Kuljerić, M., Koren, T., Treer, D., Šalomon, D., Lončar, M., Podnar- Lešić, M., Janev Hutinec, B., Bogdanović, T., Mekinić, S. i Jelić, K. (2015): Crvena knjiga vodozemaca i gmazova Hrvatske. Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb.

Jurman, L. A., Jelić, D., Hama Karaic, L. M., Vucić, M., Vragović, A., Beno, I., Krajnović M., Blažević M. (2021): Ihtiološko istraživanje rijeka Čikole i Guduče. Javna ustanova Priroda Šibensko-kninske županije. Završni izvještaj.

Klisović, M. (2015): Arheološki nalazi u speleološkim objektima šibensko-kninske županije, SUBTERRANEA CROATICA 19/2015, 50-58.

Kralj, J., Tutiš, V., Ćiković, D. (2009): Istraživanje zajednica ptica Guduče i Pukljanskog jezera s turističkom valorizacijom. Zavod za ornitologiju HAZU, Zagreb. Izvješće.

Kralj, J., Radović, D., Tutiš, V., Ćiković, D., Barišić, S., Mikuška, T., Leskovar, K., Budinski, I., Crnković, R., Dumbović Mazal, V., Sušić, G., Tomik, A., Jurinović, L., Grlica; I. D., Radović, A., Ščetarić, V., Mikulić, K.: Popis ptica Hrvatske (2013): Tutiš, V., Kralj, J., Radović, D., Ćiković, D., Barišić, S. (ur.): Crvena knjiga ptica Hrvatske. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb: 215-216.

Lojen, S., Dolenc, T., Vokal, B., Cukrov, N., Mihelčić, G. i Papesch, W. (2004): C and O stable isotope variability in recent fresh water carbonates (River Krka, Croatia). *Sedimentology*, 51/2, 361-375.

Lukač, G., Vujčić-Karlo, S., Stani, W., Marguš, D. (2015): Ptice Nacionalnog parka „Krka“, JU NP „Krka“, Šibenik, 533 str.

Lukač, G., Marguš, D. (2018): Zimsko prebrojavanje ptica močvarica u Nacionalnom parku „Krka“ u 2018. godini, Izvješće, 8 str.

Lukač, G., Marguš, D. (2018a): Monitoring riđe i sive štijoke (*Porzana porzana*, *Porzana parva*) u NP „Krka“, JU NP Paklenica i JU NP Krka, Izvješće, 11 str.

Lukač, G., Marguš, D. (2018b): Monitoring vodomara (*Alcedo atthis*) u NP „Krka“, JU NP Paklenica i JU NP Krka, Izvješće, 9 str.

Lukač, G., Marguš, D. (2018c): Monitoring ševa (Alaudidae) i primorske trepteljke (*Anthus campestris*) na okolnom platou rijeke Krke u NP Krka i ekološkoj mreži 2018. god., JU NP Paklenica i JU NP Krka, Izvješće, 13 str.

Lukač, G., Marguš, D. (2018d): Monitoring ćukavice (*Burhinus oediconemus*) na okolnom platou rijeke Krke u NP „Krka“ i ekološkoj mreži, JU NP Paklenica i JU NP Krka, Izvješće, 11 str.

Lukač, G., Marguš, D. (2018e): Monitoring svračaka (Laniidae) na okolnom platou rijeke Krke u NP Krka i ekološkoj mreži, JU NP Paklenica i JU NP Krka, Izvješće, 11 str.

Lukač, G., Marguš, D. (2018f): Monitoring bukavca (*Botaurus stellaris*) u NP Krka u 2018. god., JU NP Paklenica i JU NP Krka, Izvješće, 11 str.

Mihinjač T. (2018) Disertacija- Biološko-ekološke značajke oštrulja *Aulopyge huegelii* Heckel, 1843 (Cyprinidae; Actinopterygii).

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2020): Smjernice za planiranje upravljanja zaštićenim područjima i/ili područjima ekološke mreže

Mrakovčić, M., Brigić, A., Buj, I., Čaleta, M., Mustafić, P. i Zanella, D. (2006): Crvena knjiga slatkovodnih riba Hrvatske. Ministarstvo kulture i Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb.

Nikolić, T. i Topić, J. (urednici) (2005): Crvena knjiga vaskularne flore Hrvatske. Ministarstvo kulture, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb.

Rubinić, J. (2011): Hidrologija krškog hidrosustava rijeke Krke – analiza recentnih procesa i sintezni prikaz osnovnih značajki. Hidrološka studija, 1- 103., Rijeka.

Rubinić, J., Goreta G., Giljušić M., Marguš, D. i Bošnjak, T. (2013): Characteristics of Krka river based on assessment of data obtained from regular water monitoring, Proceedings of the 3rd International Conference WATERS IN SENSITIVE & PROTECTED AREAS, 183-187. Zagreb.

Sušić, G., Marguš, D. (2018): Monitoring rasprostranjenosti orlova iz rodova *Aquila* i *Hieraetus* na području Nacionalnog parka "Krka" u 2018. g. Udruga GRIFON, Kastav, 16 str.

Sušić, G., Marguš, D. (2018a): Monitoring gniježđenja surog orla na području Nacionalnog parka "Krka" u 2018. g. Udruga GRIFON, Kastav, 15 str.

Svensson, L. Mullarney, K., Zetterström D., Grant, P. J. (2018): Collins Bird Guide: The Most Complete Guide to the Birds of Britain and Europe. HarperCollins. Prijevod: Ptice Hrvatske i Europe, Udruge BIOM, Zagreb.

Šijan, M. (2015) Projekt „Praćenje stanja vidre (*Lutra lutra* L.) na području Šibensko-kninske županije“. Udruga Sunce, Split.

Zaninović, K. (2007): Klima i bioklima Nacionalnog parka „Krka“. U: Zbornik radova Simpozija Rijeka Krka i Nacionalni park Krka: prirodna i kulturna baština, zaštita i održivi razvitak, Šibenik, 5.-8.listopada 2005, 67-78.

